

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Komoly pillanat.

Budapest, január 19.

(v.) Azt mondják, komoly bonyodalmak fenyegetik parlamenti helyzetünket. Azt mondják, a katonai javaslatok tárgyalása kiindulópontjává lesz egy általános bomlási folyamatnak, mely ki fog hatni a jelenlegi pártkerekre, a képviselőház munkaképességére s így arra a belügyi konszolidációra is, amelyet most négy esztendeje oly nehezen lehetett helyreállítani s amelynek épségbentartása a sikeres kiegyezésben olyan értékes gyümölcsöt hozott az országnak. Mondják mindezeket s mondanak még egyebeket is; a politika kulisszái mögött szünetlenül foly s egyre új tartalmat kap a rebesgetés.

E sok tarka diskurzusnak van-e valószínűsége? Van is, nincs is. Külső valószínűsége van. De — úgy véljük — hiányzik belőlük a *belső* valószínűség. A parlamenti helyzet a felhalmozódott törvényhozási feladatok sokasága és nagy jelentősége következtében csakugyan az élén áll. Elére állított helyzetet pedig igazán könnyű felborítani. Ehhez nem kell se nagy erő, se rendkívüli ügyesség. Ha egy adott helyzetet a viszonyok az élére állítottak, akkor minden az egyensúlyon fordul meg. Amíg a sulygyenből ki nem zökken, addig nincs felfordulás. De már egy erősebb fuvallat megbillentheti e sulygyent s ekkor óhatatlan a katasztrófa. Most is így vagyunk vele. Mely feladatok várják megoldásukat a törvényhozástól? Tartunk szemlét fölöttük. Itt vannak a katonai javaslatok, a civillista, a költségvetés, a tisztviselők fizetése, a beruházási kölcsön, az autonóm vámtarifa, a vámszövetség, s mindezek után az időközben megalkuvandó nemzetközi kereskedelmi szerződések egész sorozata. Ha minden úgy menne, mint a karikacsapás, ha semmiféle obstrukciós szándék

meg nem szállná az ellenzékét és semmi előreláthatatlan akadály meg nem zavarná a parlament munkájának rendes menetét: még akkor is az egész esztendőn át kétheti pihenőt sem adhatna magának a képviselőház. Ime, a munkaanyag eme példátlan torlódása teszi azt, hogy a parlamenti helyzet csakugyan a politikai egyensúly legkisebb zavaránál is felfordulhat. Zavart pedig mindig könnyű csinálni, hát még a kényes és nehéz kérdések ekkora halmazánál. Megvan tehát kétségtelenül ez a külső valószínűsége ama bonyodalmak beállhatásának, amelyekről politikai körökben rebesgetnek.

S mégis azt mondjuk, hogy az ország nagy szerencséjére hiányzik a válságos fordulat *belső* valószínűsége. Még pedig nem lélektani okokra építjük e feltevésünket, amelyeknek birodalmában nehez a pontos eligazodás és könnyű a csalódás, hanem okaink tisztára *politikai* természetűek. Arról vagyunk ugyanis meggyőződve, hogy a helyzet felborítása nemcsak az országra nézve káros, de nem állhat semmiféle egyéni tényezőknek sem érdekében. Sem ellenzékieknek, sem kormánypártiaknak. Sem sulytalanoknak, sem nagy-sulyuaknak. Sem jelentékteleneknek, sem feltétlenül tekintélyeseknek. Sietünk előrebecsíteni, hogy a nemzeti áldozatkészségnek a had-erő javára való igénybevételét mi is jogosult alkalomnak tartjuk arra, hogy a *nesze-adsza* módszere szerint a hadsereg, midőn kap, adjon is valamit a nemzeti igényeknek. Azt a harcot, amelyet a volt nemzeti párt ezelőtt üzenégy évvel a véderőjavaslat ellen indított meg, mi jogosultnak, sőt természetesnek tartottuk. Ama küzdelemnek meg is volt a teljes sikere, amennyiben a kormány kénytelen volt a hirhedt 14-ik szakaszt elejteni, a rettegett 26-ik paragrafus pedig a gyakorlatban azt az enyhe alkalmazást nyerte, amelyet az ellen-

zék akkor sürgetett. Elvben most sem találunk benne semmi kivétlenvalót, ha a parlament bármely oldalán ezuttal is érvényesíteni akarnák a *nesze-adsza* módszerét. De praktikus szemmel nézve a dolgot, azt kell mondanunk, hogy amikor csak *egy* évre kéri a nemzetől a felemelt véradót, akkor kényszerítő ok az ugynevezett nemzeti kompenzáció rögtön való kiszorítására nem forog fenn. Hiszen szó sincs róla: jobb ma a veréb, mint holnap a tuzok. S ha egyéb, igen nyomós politikai okok nem javallanak a *nesze-adsza* folyamatának kevés időre való elhalszátását, no hát akkor mi is szívesen elszalasztanók a holnapi tuzokot a mai veréb kedvéért. Ámde ezek az egyéb, igen nyomós okok megvannak; s ezenel van szerencsénk őket sorra felvonultatni.

Az autonóm vámtarifa és a vámszövetség a magyar nemzet anyagi jólétének további fejlődésére nézve valószínűleg korszakos jelentőségűek. S még ezeknél is nagyobb fontosságú ama kereskedelmi szerződések ügye, amelyeket a monárkiának még ez év folyamán kell megkötnie. A feladatoknak eme ropant sulyu komplexusa pedig *elodáshatalan* természetű. Ha nem tudunk szerződni a külfölddel, egyetemes vámháboruba keveredhetünk. Az pedig, hogy a külfölddel szemben szerződésképessé válhassunk, a vámtarifának s a vámszövetségnek *kellő időben* való elintézésétől függ. A dolog tehát úgy áll, hogy az Ausztriával kötött kiegyezés magyar vívmányai s Európa jelenlegi vámpolitikai konstellációja megkínálnak minket egy feltűnően kedvező s talán többé soha vissza nem térő alkalommal arra, hogy a magyar nemzet érdekeit úgy Ausztriával, mint a külfölddel szemben hosszú időre teljes foganattal biztosítsuk. Szabad-e ezt az alkalmat elszalasztani? Nem, és ezerszer nem. Szabad-e belpolitikai állapotainkat

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(31)

Jó szívük volt. Mit tehettek? Rázendíték esengő hangon a „Stabat Mater Dolorosa“ zsolozsmáját.

— Adjátok rám az ingemet, — rebegé a beteg leány.

A Manola sietett azt rá feladni. Egészen más alak lett, még az arca is más.

— Egyebet is adjátok rám. A keresztvizet, amitől jó leszek; ami lemossa rólam a Cava nevet. Adjátok egy jó nevet, amiről rám szóljanak, ha megint odakerülök, ahol az a fényes asszony ragyog, aki a kigyónak a fejére tapos.

(Láthatta azt a szentképet a Donna szobájában.)

A Capitano azt mondta a Ruffónak: „Hozd le a medencét és a keresztelő-kelyhet a hajóból!“

— Már lehoztam! — mondá a Ruffo.

(Előre sejtette ez a fiu, hogy így fog ez következni.)

Készen volt a tiszta víz is a szertartáshoz. Mindent előre elkészített a Ruffo.

A Cava fölkel a fekhelyéről. Két kezével szétháritotta a fején esigákba göndörült haját, oda-terdepelt a Donna lábához. Átölelte a térdét.

— Nézd! — mondá neki a Ruffo, eléje mutatva a daganatból kihuzott furia-férget. — Itt van a pokolféreg, aki úgy megkínzott. Itt van, nem bánthat többet. A Donna fogja eltaposni.

A Cava könyörgésre kulcsolta össze a kezét, úgy rimánkodott a Donnához.

— Óh te szent asszony! Ne taposd el a kigyót! Hisz ő vezetett felengem a mennyországba, ő vette el az én rosszágomat. Hagyd élve. Én áldom az ő marását.

Én meg voltam rendülve. Mi hát a keresztény vallás, ha nem ez az?

— Jól mondja a leány, — szólta a Capitano. — Ezt a csodaférget elteszszük emlékül. Bezárjuk egy sajtos-bödönbe, ahol tovább tengődhetik.

A Donna ráöntötte a keresztelővizet a térdeplő indus leány fejére.

— Ellene mondasz-e az ördög incselkedéseinek?

— Bizony ellene mondok.

— Keresztellek én tégedet Azmának, — az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében.

Mikor a térdeiről felállt, már akkor *Azma* volt.

A Ruffo segített neki felemelkedni.

Az Azma átölelte a fejét a sebesült karjával és megcsókolta az orcáját. Kinek tartotta őt most?

A nők sorba csókolták a megtérített hivat. Óh mily nagy volt az örömük fölötté.

Az új Azma nem volt visszatartható, hogy folyvást ne csókolja a Ruffo kezét. Hiszen igazán volt. Ő szabadította meg a halálra kínzó szörnyetegétől azzal a sajtból gyurt tapaszszal.

De miért nézte egyre a Ruffo tenyerét? A keresztülvert szegeknek a sebhelyeit kereste talán rajtuk?

Akiket most élő alakban maga előtt látott, azok talán az álomlátásban megimádott alakok voltak? Az a rengő ősz szakállu férfi az Atya, az a simaképű ifju a Fiu, az a szelidareu nő a Boldogságos Anya.

Ha ez ezerkilencszáz év előtt így történik a palesztinai pusztában!

A leány, aki nem halt meg, csak alszik.

Az ördög, ki elhagyja a kinnzott emberi testet.

Az istentagadó, aki megtér az üdvösség hitéhez.

Akkor ez mind csodaszámba volna följegyezve a szent könyvekbe.

Igy pedig csak egy tengerész-altiszt realiztikus följegyzéseiben szolgálhat regényfejezet tárgyául egy profánus írónak, aki ezt a csodát elhíhetővé igyekezik lerajzolni.

Ime, itt van a bűnbánó Magdolna!

... Pedig még nem volt bűne, amit megtér bányon.

(Folytatása következik.)

kényszerítő ok nélkül egy bomlási folyamat sodrába dobnunk épp most, amikor a külfölddel való vámpolitikai alkudozások a magyar nemzet erőkoncentrációját multhatatlanul követelik? Ismét nem, és ismét ezerszer nem. Már Ausztria belső zülöttsége is azt a veszélyt rejti magában, hogy e monarchia a szerződéses tárgyalásokba nem fog a *kellő súlytal* indulhatni. De ha Magyarországon is felborul a helyzet, ha itt is felükerekednek a destruktív irányzatok, ha mi is Ausztria méltó partnerévé szegődünk az állami bomlás tekintetében, akkor ez a monarchia *minden súly nélkül* fog a szerződéses tárgyalások porondján megjeleneni.

Nem kell sok fantázia annak az átlátásához, hogyan fogna a külföld velünk elbánni, ha olyan állapotban folytatunk vele alkudozást, amelyben a Lajta mindkét partján orgiái ül a állami dekompozíció s ha ez az utóbbi végzetes folyamat kormányzati tényezőinknek egész figyelmét, érdeklődését és energiáját lekötí és ez a monarchia — a belső zavaroknak miatta — tekintély nélkül és bénán, tehát a világ legsiralmasabb állapotában kopogtat mint szerződő alany az idegen kabinetek kapuján. Kell-e bizonyítanunk, hogy ebben az esetben, amellyől Isten óvjon, rémséges módon elvernek rajtunk a port s olyan szerződések sózatnának reánk, amelyek hosszú időre védtelen zskmányán gyanánt dobnák oda a külföld kapzsiságának az egész monarchiát s elsősorban Magyarországot érdekeit?

Hát nem nagyobb-e a belső valószínűsége annak, hogy közeletünk minden tényezője mindezt fontolóra veszi s nem provokálja most a politikai súlygyen megzavarását s az ebből elháríthatatlanul folyó végzetes következményeket? Hiszen itt két alkalom kínálkozik. Az egyik arra, hogy nemzeti törekvéseinknek egyike s másika kielégítést nyerjen a véderőben. Ez az alkalom, ha most nem élünk vele, *visszatér kalendáriumi pontossággal a jövő esztendőben*. Sőt akkor még kedvezőbb formában, mert a fokozott véradónak hosszabb időre való lekötéséről leszen szó s e nagyobb szolgáltatásért nagyobb kompenzációt is fog a nemzet követelhetni. Ugyancsak most arra is kínálkozik alkalom, hogy a ránk nézve kedvező kiegyezést megkötjük s ezen az alapon a nemzet minden politikai erejének okos

latbavetése után olyan kereskedelmi szerződéseket vívjunk ki a külföldtől, melyek tartós és szilárd bázist nyújtanak anyagi jólétünk fejlődésének. *Amde ez az alkalom nem tér vissza többé, sem jövő esztendőre, sem későbbben*. Ezzel most kell élnünk, vagy pedig lemondanunk arról, hogy vele valaha élhessünk. Erre az alkalomra igazán illik a költő ama mondanása, hogy amit a pillanattól megtagadtunk, egy örökkévalóság sem hozza azt vissza soha.

Ezért mondtuk és mondjuk váltig, hogy a fenyegető bonyodalmak nem fognak bekövetkezhetni. A külső lehetőségük megvan ugyan az élére állított helyzetben, de bekövetkezésüket el fogja hátrítani a politikai okokból eredő belső valószínűtlenség s amiből ez fakad: *a nemzet életösztone*.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, január 19.

A brüsszeli cukoregyezmény beikkelyezése fölött ma tovább vitakozott a törvényhozás. A mai felszólalások is kedvezők voltak s az egyezmény beikkelyezésének útját egyengették, eltérés pedig csak arra nézve mutatkozott, hogy minő intézkedések használhatnának leginkább a magyar cukoripar föllendítése szempontjából. Legérdekesebb volt ebből a szempontból Neumann Armin beszéde, mely azt az ideát vetette fel, hogy a hadsereggel is meg kellene érteni a cukor tápláló voltát s így a legnagyobb fogyasztó meg volna nyerve a cukoriparnak. Érdekes volt a beszédnek az része is, mely utmutatásokat tartalmazott, hogyan lehetne a cukortermelőnek kedvezéseket nyújtani az állam és a fogyasztó közönség megarcólása nélkül. Figyelemmel hallgatták *Bujanovich* Gyula felszólalását is, mert röviden és formásan mutatta ki a hazai termelés kétségtelen nyereségét, amennyiben a hazai fogyasztás immár egészen a hazai termelésnek lesz biztosítva. Az ellenzék részéről ma három szónok beszélt a vitában: *Szüllő Géza, Szederkényi Nándor és Ernst Sándor*. Tárgyilagos és szakszerű volt mind a három beszéd s akik a teremben voltak, komoly figyelmükre méltatták.

Az általános vitát holnap befejezik. Már csak *Molnár Józsiás* van szólásra följegyezve. Holnap a pénzügyminiszter reflektálni fog az összes felszólalásokra.

A képviselőház ülése január 19-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.
A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*.

(A brüsszeli cukoregyezmény.)

Szüllő Géza: Elfogadja a javaslatot, részben mert előlri a prémiumot, másrészt pedig, mert a beltogyasztás emelésére van hivatva. Elismeri, hogy a pénzügyminiszternek két rossz között kellett választania: az egyezmény elfogadásával kapcsolatosan a prémiumok eltörlése vagy pedig hadat üzenni az egész külföldnek. Nem éri azonban a pénzügyminiszter panaszkodását a prémiumok eltörlése felett. Ezek a prémiumok nem a cukoripar fejlesztését, hanem osztályérdeket mozdítottak elő. Előírásuk helyes volt. (Helyeslés a néppárt.) Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a prémium megtakarításával járó hatáson a bor-, bus- és cukor-adó leszállítására fordítható.

Neumann Armin: Kijelenti, hogy a brüsszeli konvenció folytán egy nagy csalódással lett gazdagabb, mert hogy itt az erősebb jog helyett az erősebb joga érvényesült. És ha mindamellett a konvenciót elfogadja, teszi azon kényszerhelyzet hatása alatt, amelybe azáltal jutottunk, hogy nérv-adó államok a cukorkonvenciót részben már el is fogadták, részben el fogják fogadni. Képviselőink Brüsszelben a lehető legnagyobb eréllyel és nagy körültekintéssel iparkodtak érdekeinket megvédeni és valóban nem rajtuk mult, hogy ezen céljukat csak részben érték el. Ma Magyarországon 182.000 holdnyi terület van cukorrépával bevetve, közel huszonegy millió métermázsza cukorrépa dolgoztatott fel cukorgyártelepeken. Ezen répáért gazdánk évente negyven millió koronát vételeznek be, a vasutak pedig évente 450—480.000 kocsiakománnyal nyerneke vele. A kincstár, dacára az aránylag csekély fogyasztásnak, huszmillió koronát élvez cukoradó címén az exportárak pedig, dacára az alacsony árának, szintén körülbelül 40 millió koronát képviselnek. Munkásnép ezrei nyerneke ez ipar által foglalkozást, természetes tehát, hogy fel kell vetni azt a kérdést, hogy vajjon miként lesznek ezek az érdekek ezental megvéde.

Ha csak arról volna szó, hogy a prémiumokat töröljék, hogy a védámokat leszállítsuk, hogy a karteit megszüntessük, nem volna senki, aki a brüsszeli konvenciót örömmel ne üdvözölné. Igaz ugyan, hogy a prémium-rendszer cukoriparunk fejlesztése érdekében egy igen nagy és fontos misziót volt hivatva teljesíteni, de a prémium eltörlésének egyik legfőbb és lefontosabb feltétele az, hogy mindenhol, minden területen és minden utógondolat nélkül töröltsék el, mert különben esőbőről veredbe jutunk s azt a leggyert, amelyet mi lerakunk, mások veszik fel és a mi legverőnkkel fogunk azután minket megverni. Épp az képezi aggodalma egyik legfőbb okát, hogy a brüsszeli egyezmény folytán csakis a konvenció államok jogiak a konvenciót eltörlőni és hogy e tekintetben is különösen Angolország tesz haszonra szert.

Tény az, hogy míg az egész világ cukortermelése ma 106 millió métermázsza, addig ennek alig a fele, 50 százaléka csatkozott a konvencióhoz; a többiek tehát kényük-kedvük szerint segítettek elő továbbra is minden mesterséges uton a cukoripart. Így első sorban Oroszország nagy jutalmakat biztosít-

A tudatlanság védelme.

(Arab mese.)

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Fényes Samu*.

Harun al Rasid a nagy kalifa fölötté szerett tanulni és semmiben sem tellett akkora gyönyörűsége, mint a világ és a földön tul való dolgok rejtelmeibe behatolni. Azért mindig azt mondogatta: — Nem tudok én semmit, mert annyit már megtanultam, hogy belássam, hogy minden dolog, ami így van, lehet amugy is. — Ilyen vélekedéssel aztán nem esoda, ha ki nem állhatta azokat az embereket, akik tudósoknak vagy éppen bölcseseknek szöklítetták magukat.

Hogy tudása után való égető szomjuságát eloltsa, kolduló dervis csuháját öltvén magára, széltében-hosszában bejárta nagy birodalmát, hogy álorcasan olyan dolgokat is kitudjon, amit kalifaképpen soha meg nem tudtala.

Vándorútján egyszer erős fallal körükerített gazdag város kapui elé ért, fátadtn, a hőségétől eltáskasztva. De a kapu előtt nagy csoport ferú állott, ki vasvillával, ki dárddal, kik is Harunnak szegezvén dárdaik, villáik hegyét, mint háborus időkben, kiléte iránt tudakozdáltak.

A kalifa fölötté elálmélkodék, mert tudtával egész széles birodalma a zavartalan béke édességét élvezte és rettenetes dolog az, hogy Allah egy jámbor szolgája előtt békesség idején elzárják a kaput. De mivelhogy szerinte minden dolog, ami így van, lehetett amugy is, szépen, alázatosan ki kérdezé tőlük: — Mit akartok tőlem jámbor felem?

Szelid és alázatos módja megjuhásította a marcona fegyveresekeket, úgy, hogy aki köztőlük a legvénebb vala, a király elé lépett s így szólt:

— Jámbor szolgája Allahnak, látom, hogy fölötté álmlétkodol azon, hogy mi most, mikor békesség vagyon a kalifa országában — Allah no-

velje meg szakála árnyékát — mi fegyveresen feltartóztatjuk az idegent. Pedig nem egyébert gyülekeznek ide, csakhogy megvédelmezzük magunkat, a mieinket és a várost.

— De vajjon mely ellenség ellen? — kérde a padisáh, és vajjon mit szorult fegyveres védelemre?

— Jól mondád: ellenség ellen. Védelmezni pedig a tudatlanságunkat védjük.

— Ezt már nem értem, atyámfiak.

— Pedig úgy van. Látod a minap idejőve hozzánk egy Mekkákt hétizben megjárt uléma, mi méltó tisztességgel fogadtuk és füleink möhön várták bölcsesége forrását. Beszélt is aztán a böles nekünk annyit, — hogy átkozottak legyennek a hitellenek! — ameddig nappál világosabban bebizonyította nekünk, hogy mi voltaképpen semmit se tudunk, csak tévelygünk vak tudatlanságunkban.

— Ez bizony nem volt bünös cselekedet, — szólt közbe a kalifa.

— Azt hiszed? — kérde gunyosan a fegyveres ember. — Vajjon minek tartod azt az embert, aki vendégül furakodik a házádba s abból legrágább kincsedet lopná el.

— Tolvajnak, — felelé a nagyur.

— Látod! Hisz nekünk éppen a legbeesültebb kincsünk az a hit volt, hogy mi okos emberek vagyunk. Mi mind okos, tudós embereknek tartottuk valamennyiünket és ez a hit jól is esett, meg is acélozta erőinket, bátorságunkat, szavunknak sulya volt, városunknak tekintélye. És most jött ez a vándor uléma — bizonyára gonosz fetis szállotta meg — s kinyitván a szemünket, bebizonyította, hogy milyen tudatlanok és ostobák vagyunk. Egyszerre csak szégyelni kezdttük magunkat, eleinte csak a másikat néztük le, de mivelhogy minket is lenézett más, hát kezdttük magunkat is lenézni. Annnyira sülyedtünk, hogy az asszonyok még a városbíróra is ezt kiabálták az utcán: Ime, a tudatlanok sejkje. Régi, híres nevünk, jóhírünk pusztaulóban és bizony mihamar világsuffjává leszünk, ha ne-

ken nem támad egy mentő gondolatom. Összehívam e derék cimboráimat és így szólók hozzájuk:

— Látjátok, igazhívó atyámfiak, ez az uléma minket legbecesebb kincsünkötől fosztott meg. Mi legyen a tölvaj büntetése?

— Az egyik, aki járatos volt a törvényben, így szólt: A tolvajnak pedig verjetek talpára suhogó bambuszszal jó huszonötöt és tegyék ki a város kapui elé.

— Igen ám, de uléma teste szent, — szólt egy másik.

— Persze, hogy szent — felelt az irástudó — de a Korán azt is mondja: „Aki orcaját előlem eltakarja, az nem szolgál engemet”. Ennekokáért ez a tanáson: Fogjátok egy nagy fekete bakacsint, borítsátok orcajára, — és akkor megpálázhatjátok.

Igy is tevénk. És annak utána elhatároztuk, hogy éjjel-nappal őrséget állatunk a város kapuja előtt, hogy valamiképp ismét be ne furakodhassék olyan idegen, aki minket tanítani akarna, megmutatván, hogy milyen ostobák és tudatlanok vagyunk mi. És hála Allahnak — aki egyetlen és Mohamed az ő prófétaja — azóta ismét visszatért bizodalunk; — nem lévén senki, ki megmutatná nekünk, hogy tudatlanok vagyunk, valamennyien tudósoknak tartjuk magunkat. Így tettünk mi szert a magunk tudományára egyszerűben. Ennek okáért, jámbor dervis, mondd meg nekünk, tudós vagy-e és tanítani akarsz-e minket, mert így jó lesz eliramodnod, mielőtt ezt a bakacsint szent orcaóra borítjuk.

Ilyen fura beszédet a kalifa még sohase hallott. De mivel ő is ugy vélekedék, hogy minden, ami így van, lehet amugy is, módfelett kívánczokék a nevezetes várost és lakóit megismerni, miért is így választot.

— Allah áldása legyen rajtatok s egy millió angyal segítsen benneteket átropíteni az Alsiráth hidján, — én nem tanítani jövök közéték, hanem tanulni, miután nagy bölcseségeket hire éhessé tett nagy tudományotokra.

— Ugy áldás legyen saruid porán, jámbor

toit a cukorgyáraknak, hogy ezek kényszerítve vannak arra, hogy a fogyasztásra termet cukrot minden áron a külföldi piacra dobják.

Igy vannak a többi államok is, tehát kétséges, hogy a javaslat is a prémiumok eltörlése meghozza-e a kívánt eredményt. Ismétli, hogy a javaslatot elfogadják. (Helyeslés jöbblel.)

Szederkényi Nándor: Örömmel üdvözlö az egyezmény-javaslatot, mert az a prémiumok megszüntetését előzoja. Szűllő határozati javaslatát is előadja. A cukoradóról szóló törvényjavaslatot azonban nem fogadja el, mert az változatlanul ientartja a cukoradót, holott éppen ellenkezőleg le kellene szállítani. (Helyeslés.)

Elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

Szünet után.

(Az elnöki széket Daniel Gábor foglalja el.)

Bujánovich Gyula: Polemizál Szűllővel s Neumannal, majd azt mondja, hogy a tárgyalás alatt levő két törvényjavaslat két oknak, egy közvetlennek és egy közvetlennek az eredménye, amelyek mindegyike oly hatalmas, hogy ezekkel szemben más választásunk nincs és nem lehet, mint az, hogy alvetjük magunkat a kényszerhelyzetnek és az által adott kereteken és határokon belül teszünk meg minden lehető a jövőben cukoriparunk és vele kapcsolatos répatermelésünk biztosítására. A közvetett ok egész Európa cukoriparunk új alapra való helyekedésénél az a páratlan példátlan fellendülés, amelyet ez az ipar az utóbbi nusz év alatt lemlut.

Közvetett oka e radikális átmenetnek, amint előbb is szó volt róla, Angliának kategórikus fellépése, amelylyel mint idogyszászó a kontinens elé lépett és amelylyel szembeszállni nemcsak mi, de nálunk sokkal hatalmasabb világlegerkedelmet, világpolitikát üző államok, mint Franciaország, Németország sem tartották tanácsosnak, az egy Oroszországot kivéve, hol azonban a viszonyok teljesen mások; és melyhez hozzájárulni annál is inkább célszerű volt, mert ennek a cukorkonvenciónak megvan az eszoenyös oldala is. hogy ez lesz: hivatta az Európában tuitengett tulajdódot ipart a reális bázisra visszavezetni és az által a jövőben okvetlenül bekövetkező még nagyobb veszélytől megmenteni. Különös jelentőség az egész dologban az, hogy éppen az az állam kényszerítette a kontinentális cukortermelő országokat a reális bázisra visszatérni, amely ebből a rendszerből látszólagosan csak hasznót húzott, tudniillik Anglia, mely most saját cukorigazgatásának nagymérvű megdrágítása árán minket arra kényszerít, hogy saját fogyasztásunkat tegyük olcsóbbá, mely eljárásnak valószínűleg nem a tiszta önzetlenség az oka, hanem az, hogy beletá, miszerint az olcsóbb fogyasztás előnye nem ér fel azokkal a hátrányokkal, melyek a hazai, nála a gyarmati cukortermelés teljes elhanyagolásával járnak.

A brüsszeli konvenció megállapodásai felett vitatkozni meghadott és céltalan dolog lenne. Ma a feladat, az abban megállapított keretek közt lehetővé tenni hogy a cukoripar kettős feladatának megfeleljen. A cukoripar e nagy és kettős feladatnak csak úgy fog meg-elelni, ha e két szempont szem előtt tartásával rendezetik be a jövőben és a midőn az állam nagyon helyesen, megadja a jövőben a kontingenciát által a cukoriparnak azt a reális bázist, amely az ő jövőjét biztosítja, egyszersmind megkivánhatja az állam, de megkívánhatja a magyar mezőgazdaság is azoktól a cukorgyáraktól, hogy azok ne tisztán nyeresékedésre dolgozó magánvállalatoknak, hanem közérdekű és közhasznú intézményeknek is tekintsek

idegen, maradj köztünk s tanulj tőlünk, ameddig akarsz.

Igy került be Harun al Rasid ebbe a nevezetes városba és heteket és hónapokat töltött el, hogy kitanulja a város polgárainak ostobaságát és tudatlanságát.

De ki nem tanulhatta, mert ha egy nap tapasztalt valamit, amit már 5 is a legbutábbnak tartott és így továbbmenetelre készült, másnap még csodálatosabb tudatlanságot tapasztalt, ami maradásra készít.

A polgárság különben nagyon szerette, de nemcsak szerette, hanem nagyra is becsülte a bölcsességét, mert akivel csak szóba állt, mindennek azt mondta, hogy őt tartja a legtudósabb embernek, akitől valaha tanult.

Történt azonban, hogy a város viztartó ciszternái a roppant forróságnak miatta kiszáradtak s minthogy az emberek a nagy szomszág mián az utcán tikkadva fetrengtek, a városbíró meg a tanács elhatározta, hogy a ciszternába a Narmaleba folyamból vezetnek vizet, melyet a városról egy helyre választott el. Elrendelték tehát, hogy a város polgársága mind munkába álljon, hogy árkot húzzanak a folyamtól a ciszternáig. Két hétig tartott az árok ásása, de végre készen volt. De azért viz nem szívárgott egy csepp sem a ciszternába.

Ezt már nem nézhette Harun, akit a szomszág már szinte halálra gyötört s így szólt:

— Ezt atyámfiai ostobán csináltátok, hisz a gyerek is tudja, hogy hegynek föléll a víz nem folyik. Ti meg az árkot a hegyre húztátok. Meg kell az árkokat kerülni a hegyet, ostobák.

— Mit! Cimborák, ez az idegen, mintha tanítani akarna minket. Hamar ide a bakaesint! ... Bizony rajtad megeseit, szegény Harun kalifa! A fejére borították a fekete bakaesint és talpára verének jó huszonötöt sühög bambusznyéllal és kitétek a kapu elé.

A város lakói meg azóta még okosabbaknak tartják magukat és ez nekik mődofelett jólesik.

magukat, hogy eljárásukat ne tisztán az önérdék, de részben a közérdek is vezesse.

Ha vizsgáljuk az arányt, mely az egyes országokban a cukortermelés és a cukorfogyasztás között létezik, látni fogjuk, hogy az egy Oroszországot kivéve, mely éppen ez okból nem is járult hozzá a brüsszeli konvencióhoz, ez az arány bazánkban még aránylag a legkedvezőbb. Hazánkban a fogyasztás a termelésnek egyharmada! Ausztriában már csak egyötöd, Németországban ez arány még rosszabb és ha bekövetkezik, — és erre biztosan számíthatunk — hogy a konvenció hatása alatt, Anglia protektorátusa mellett, oly államok nádcukortermelése, melyek eddig bevitelre szorultak, nagy mértékben emelkedni fog, ugy, hogy nemcsak képes lesz az ottani szükségletet fedezni, de esetleg — ez az eshetőség sincs kizárva — még a külpiacra is jöhet termelvényeivel. még hozzá — amit egész biztosnak tartok — premlrozott kukorica: bennem mind erősebb válik az a meggyőződés, hogy egész cukoriparunk jövője hazai fogyasztásunktól függ és hogy legfontosabb, ugy közzgazdasági, mint állami érdek a fogyasztás emelése. Ezt a cukoradó leszállításával érhetjük csak el. A javaslatot elfogadják. (Helyeslés jöbblel.)

Ernst Sándor: Elfogadják ugyan a törvényjavaslatot, de meggyőződése, hogy érdekeink Brüsszelben nem találtak védelmezésre. Ezután a kartelek és prémiumok ellen beszél; legjeljebb a nádcukor részére önjajta prémiumot. Nem hiszi, hogy az egyezménynek hatása legyen, mert Oroszország nem fogadja azt el s folyton fejlődő cukoripara által állandó konkurrenciát fog teremteni a többi államokkal szemben.

Elnök a vitát holnapra halasztotta s az ülést bezárta.

BELFÖLD

A katonai javaslatok. Azok a megbeszélések, amelyek a szabadelpvűpárt kebelében a katonai javaslatok dolgában folytatódnak s amelyekről mai lapunkban említést tettünk, már eddig is annyira tisztázták a nézeteket, hogy biztosra lehet venni, hogy a párt ebben a kérdésben is egységes akaratát fogja dokumentálni. Jelentkezni fog ez az egyöntetűség már a párt szerdai értekezletén is, amelyen a katonai javaslatokat fogja tárgyalni. Ez értekezlet eredetileg keddre volt kitűzve, de minthogy a cukorjavaslat tárgyalása ma nem ért véget, s így a katonai javaslatok tárgyalását a Ház csütörtök előtt semmiesetre sem kezdheti meg, a szabadelpvűpárt értekezletét is elhalasztották egy nappal.

A javaslatoknak az osztrák birodalmi tanácsban való kilátásairól a következőket jelentik **Bécsből:** A képviselőház napirendjének első tárgyát, a cukorkonvencióról szóló törvényjavaslatot elintézte s holnaputáni ülésén a napirend második tárgyával, a védőerőjavaslatot foglalkozik. A csehek ezt a pontot is kirekesztették az obstrukcióból s ki fogják jelenteni, hogy a monarchia nagyhatalmi állására s katonai szükségletére való tekintettel megengedik a javaslat tárgyalását. Nyilatkozatuk éle a kormány ellen fog irányulni, de sem az ő bizalmi emberüket, **Rezeket**, sem a korona bizalmi emberét, **gróf Welsersheimbot** nem fogják bántani.

KÜLFÖLD

Hadhajóink akciója. Az a hír terjedt el ma reggel Bécsben, hogy három hadihajó, két cirkáló és kienc torpedónaszádó áll raj a kisázsiai vizekre indul, hogy a Macedóniában életo léptető reformok érdekében nyomást gyakoroljon a portára. Ez a hír tévedésen alapú. A török vizeken állítólag tervezett osztrák-magyar flotta-akció hírelv szemben illetékes helyről kijelentik, hogy csak arról van szó, hogy egy cirkálóhajóraj iskolai célokból a Földközi-tenger keleti részére megy. Ezt a tanulmányutat már december 20-án jelentették. Az a most felmerült híresztelés, hogy a polai haditengerészeti arzenálnak utasítást adtak egy hajóraj felszerelésére, nyilván onnan ered, hogy erről a december 20-iki rendeletről csak most szereztek tudomást bizonyos körök, amelyek azt félreértésből flottatüntetésre való készülődésre magyarázták.

A marokkói lázadás. A kitört kabylovaragásnak tangeri mérvadó körökben még nagyobb fontosságot tulajdonítanak, mint a marokkóiak lázadásának. A zavargást az anarkhista állapotok nagyon aggasztó tünetének tartják s tekintettel arra, hogy e közben nagy veszély fenyegeti az európaiak tulajdonát, nagyon valószínűnek tartják a hatalmak intervencióját és a marokkói kérdés fölvetését. A kabylok lázadását erőlyes, hamisítatlan keleti eljárással akarják elfojtani, leégetvén és kifosztván a kabylo falvakat. Ez máris üdvös benyomást gyakorolt a kabylokn s több törzs már bealkudozókat folytat.

Ugy látszik, hogy Fezben a helyzet a szultán javára tisztul, miután a bitórló semmit nem ért a stratégiához s a legkedvezőbb alkalom kihasználását elszalasztja. Egy amerikai

híttérő, ki Fezből Tangerbe ment, azt mondja, hogy ott az európaiak épp oly biztonságban vannak, mint akár Tangerben. A szultán Délről nagy erősítéseket kap s Araffe vezért nagy sereggel küldte a lázadók ellen. A madridi *Globo* egy beszélgetést közöl, amelyet tangeri tudóstója egy angol diplomatával folytatott. A diplomata szerint a forradalmat a franciák üzemelték elő. *Kogi* algiri ember, a guuszi-törzsből való és pénzt kapott a francia kormánytól, hogy megsemmisítse a szultán uralmát, akinek Anglia iránt való rokonszenve a zavarokat okozta.

Tanger, január 19.

A szultán csapatai súlyos vereséget okoztak a pretendens híveinek Hyaina (?) környékén.

Venezuela. A *Fanther*, a német tengerészlevegő ez a törökvöl hadihajója, mely a haiti-i tórradalomban is lenébe furta a *Créte* el *Pierrot* haiti-i hadihajót, s a venezuelai zavarok alkalmával is elől járt, ahol vitézkedni kellett, szombatn délelben újra megpróbált egy kis akciót. Ki akarta erőszakolni a marakaibói lagunába való bemenetelt s lövöldözni kezdett a San Carlos-erődre, amely a csatorna beáratán uralkodik. Az erőd viszonzta a lövéseket és egyráj haru után kényszerítette a *Panther*-t, hogy szándékától elálljon. Az erőd parancsnoka azt jelenti, hogy az erődben nem esett kár. Amikor ennek az esetnek Caracasban híre ment, a lakosság tüntetéseket rendezett.

New-York, január 19.

Egy marakaibói távirat szerint a San Carlos-erőd parancsnoka kijelentette, hogy megtámadták anélkül, hogy előzőleg jelezést vagy a támadás bejelentését vagy ultimátumot kapott volna. Az erődben jelenleg több ágyúja van, négy ember megsebesült.

Berlin, január 19.

A Reuter ügynökségnek a *Panther* hadihajóra vonatkozó caracasi jelentése meglegyzi a Wolff-ügynökség, hogy ide hivatalos jelentés nem érkezett. Valószínű, hogy a *Panthera* lagun a előtt nem talált elég vizet és azért volt kénytelen lemondani arról a szándékáról, hogy a lagunán át való kolumbái kávéátvitelt megakadályozza.

Res ecclesiasticae.

— A reformkatholicizmus és a hierarchia. — A gyanus német katolicizmus. — A jesusiták befolyása. — Ehrhard Rómában. — A jesusiták győzelme. — A „reformerek” ellenakciója. — A voltbírói érek mint beség.

Az a hullámverés, a tespdő viznek az a megmozdulása, mely most a német katolicizmusban észlelhető, általános érdekű, mert általános jellegű maga a katolicizmus is. *Schell*, a würzburgi professzor, *Ehrhard* volt bécsi, most freiburgi egyetemi tanár, akit nemrég (valószínűleg ad audiendum) a Vatikánba hívtak meg, *Knöpfler*, *Schmitzer* és mások indították meg ezt az új reformációt, melynek azonban egyházi ügyekben tapasztalt férfiak jóslata szerint gyorsan végének kellett szakadnia, haesak az illetők nem akartak nyitlan elpártolni az egyháztól. *Ehrhard*, akiről lapunk egyik multkori vezércikke is szól, alig pár napja volt Rómában, járt a pápánál s a vége az lett, hogy „laudabíliter se subjecti.”

Végének kellett szakadnia ennek a mozgalomnak, mely a 20-ik század megtisztultabb katolicizmusának akarta egyengetni az útját, mert az oly irányzat, melyet a konzervatív egyházi férfiak eleve is „liberális”-nak kiáltanak ki, biztos lehet a püspöki karnak kezdetben lapangó, később nyílt ellenállásáról s végül Rómáról. Mióta IX. Pius a híres Syllabus-t kiadta, mely felsorolja korunknak nyolevan lényegesebb tévelygését, a liberális teológus elnevezés nagyon gyanus a jámbor tülekek, a jámbor fülelek ezt a szót hallják örömmel, mivelhogy fölmentik őket arról, hogy az így diszkreditált teológusok ellen szakszeru, komoly harcot vívjának. Hát még mily gyanus ez a szó Rómában, kivált ha német teológusokat illetnek vele, mert a tizenhatodik századbeli nagy hitszakadás óta egyáltalában nagyon gyanakszik a Vatikán Németországra s megszokták a német teológusok katolicitását egészen más, meglehetősen szük látószögből nézni.

Beavott teológusok azonban még mást is mondanak. Azt, hogy a vatikáni zsinat óta a jesusiták hatalma szinte mérhetetlenre nőtt, a gyűlöletük mind vehemensebb, különösen azon német teológia ellen, mely a német egyetemi tanároknak van megtestesülve. A német teológiai fakultások már csak azért is botránnykóul szolgálnak a jesusitáknak, mert e fakultások tanárai állami hivatalnokok. Az olyan embert, aki anyagi existenciájában is a püspöki hatóságtól függ, sokkal kényelmesebben lehet dirigálni, mint azt, akinek a jövője minden eshetőséggel szemben biztosítva van. Független emberek azonban sehogysem illehetnek bele a jesusita világlétfogásba. Másfelől az

is elég oka a gyűlöletüknek, hogy a német teológiai fakultások a legkevésbé sem lelkesülnek azon eszméért, hogy Jézus társaságát ismét becraszák Németországba, sőt a fiatal papnövendékeket óva intik a jésuita-kultusztól.

Ezen belső momentumokhoz a múlt évben holmi jelentősebb események is járultak; jelentősek t. i. azok szemében, akik nemcsak a szűkebb értelemben vett politikai kérdések iránt érdeklődnek. A bajor püspökök husvétkor, a poroszországiak pedig az őszszel bocsátottak ki gyanúsító pástörleveleket. Aki még ezekből sem értett, az a rottenburgi püspök hallatlan stílusu pástörleveléből tisztába jöhetett azon véleményre nézve, melyet a német püspöki kar táplál a reformkatholicizmus szemében.

A reformerek körében azt hitték, hogy Róma nyugodtan fejlődni engedni a dolgokat, míg a talaj kellőképp előkészítve nincs a hivatalos, nyilvános elítélésre. A jésuiták azonban ezt az utat hosszadalmasnak találták s befolyásukkal pár hét alatt odavitték a dolgot, hogy Rampolla a rottenburgi püspökhöz intézett hivatalos levelében Róma ítéletét oly szabatos formában tudatta az új mozgalomról, hogy most már szinte fölösleges az illetékes bibornoki kongregációknak (az inkuizíció és Index kongregációjának) az eljárása.

Ne higgye a nyájias olvasó, hogy tulzást a jésuiták befolyásáról való beszéd, s az, hogy ők irányozzák Rampolla eljárását. A római prelátusok tulnyomó része e rendnek a növendéke s a rend különben is szoros viszonyban van a bibornoki kollégiummal. *Steinhuber* bibornok jésuita volt s lelkében most is az, bár a bitor elnyerése alkalmával „ki kellett lépnie” a rendből, s ezenkívül a jésuitákat nagyon sok szál fűzi a Vatikánhoz.

A reformereknek még nem igen volt alkalom védekezni, mert azok a memorandumok, melyeket a római prelatura jésuita érzelmű klikkje terjeszt a pápa elé, az ellenfeleket nem igen szokták szóhoz engedni.

Igaz, hogy *Ehrhard* tanár nemrég hosszabb kihalgatáson volt a pápánál. Egyfelől azonban világos az, hogy a merev vatikáni etikett megakadályozta őt abban, hogy ellenzéki álláspontját élénken megvédelmezze, másfelől XIII. Leó jószágos modora eleve is kizárt a társalgásból minden olyat, melyet a német professor zokni vehetett volna. Így *Ehrhard* megilletődve-e, vagy „beleugrott”, de laudabiliter se subiecit, azalatt pedig a biboros-államtitkár irodájában megszerkesztették a rottenburgi püspökhöz küldendő ama iratot, mely a reformkatholicizmusnak megadta a kegyelemdőfést.

Igen, a kegyelemdőfést. Mert azután a jelentősebb teológusok, *Schell* a dogmatikus, *Knöpfler* a historikus, *Schmitzer* a kánonista, kik eddig a liberális mozgalomhoz tartoztak, elszakadtak a reformkatholicizmustól és kiléptek a „20. Jahrhundert” szerkesztőségéből.

A jésuiták tehát győztek. A dolgok nyugodt szemléltetője előtt azonban ez újabb bizonyítéka annak, hogy a katholicizmus (amelyben a hivatalos római felfogás tekintetbe jöhet) lassankint lehátja kozmopolitikus karakterét és sorsát idéntifikálja a *románizmussal*, a *vatikanizmussal*. A német elemnek legalább nem igen lesz helye ebben a fejlődésben.

A kilépést a „20. Jahrhundert” szerkesztősége következő szavakkal adja tudtul:

„*Schell* és *Schnitzer* tanárok, *Rudolph* és *Koch* lelkészek kiléptek a „20. Jahrhundert” barátainak a bizottságából. Hálánkról és köszönetünkről biztosak lehetnek. Az e kilépésekkel együtt fölmerült riasztó ujsághírekkel szemben a leghatározottabban biztosíthatunk mindenkit, hogy válságról a mi mozgalomunkban szó sem lehet, ha mindjárt nem is titkolhatjuk ellenfeleink rendszeres aknamunkájának a veszélyességét.

Megjegyezzük még, hogy az örökös sikanériák elkerülése végett egyházi férfiak ezentúl álnév alatt fognak írni lapunkba.

Ezzel kapcsolatosan a szerkesztőség megjegyzi, hogy ha Róma meg is szólalt, az úgy azért még éppenséggel nincs elintézte mindaddig, míg az illetékes fórumot helyesen nem informálják. Azt kérdezi, hogy mi indította *Keppler*-t, a rottenburgi püspököt arra, hogy az új mozgalmat és vezetőit a Kurjánál befeketítse, miután sem a dogmák, sem az egyházi morál ellen nem vétettek, sem az államot, sem az egyházat nem veszélyeztették.

Megjegyezzük, hogy *Keppler*ben eleinte nagyon bizakodtak a reformerek, de később nemcsak rutul cserbenhagyta őket, hanem rottenburgi hírhedt szótában azzal vádolta, hogy nem vallásban utaznak, hanem voltaképpen kulturában és politikában, s akik így járnak el, azok vagy zavaros agyvelők, vagy haszucok vagy mindkettő. Azt is mondta, hogy az ily eltévelyedettekkel szemben nincs helyén a szelidség és a kimélet, hanem alapos operációra van szükség, hogy a hályogot eltávolítsák a szemükről. Az ilyenek menjenek át Franciaországba, ahol a irázis uralkodik, Németországban azonban az

istenszava. Elvezette a reformereket báránybőrbe bújó farkasoknak, akik szolgáljanak az „észisten-nőjének”, ha tetszik, de az igazi katolikusok nem követhetik őket.

A reformerek lapja ebből azt következteti, hogy *Keppler*, a besúgó, a Vatikánt félrevezette, s ezért felelnie kell, mert ha a reformerek „nyilvánosan vétkező emberek” is, de becsületes emberek.

HIREK

Budapest, január 19.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Január 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Thallóczy* Lajos os. és kir. osztályfőnök teljesen felépült, orvosai engedelmével ma a Vöröskereszt-kórházát elhagyta és ma reggel el is utazott a székesfővárosból.

— **A király állapota.** A király azon a két bécsi bálon, melyet hosszú évek óta kivétel nélkül megtisztelt magas megjelenésével, az idén tudvalevőleg nem fog megjelenni egészségére való tekintetből. Ez sokféle magyarázatokra adott okot a király egészségügyi állapotát illetőleg s azt a N. W. T. egy magasállású udvari emberhez fordult felvilágosításért, aki a következőket mondta neki:

Ó felsége sohasem érezte magát jobban és egészségesebben, mint most, dacára e bállokról való lemondásának. Igen jól alszik, rendszer napi teendőit mind elvégzi, üde, ruganyos, pompás színben van s nagy napi dolgait egy fiatal ember könnyűségével végzi el. Nem titok, hogy nemrég neuralgikus bántalmait voltak a keresztoson tálján, ebből a bajból azonban teljesen kigyógyult s jó lelkiismerettel mondhatom, hogy épp oly egészséges, mint én vagy ön. Egyet azonban szeretnék megjegyezni. Mindenki tudja, hogy a király, ami testi egészségét illeti, soha az életben nem kimélte magát, napokig végigcsinálta a legmegterheltebb fáradalmakat, a hadgyakorlatokon kitartott a legadább időben, a dunai kikötőt igazán pokoli viharban nyitotta meg s a legutóbbi magyarországi hadgyakorlatok alkalmával többször 7—8 óráig ült nyeregben. A király tehát sohasem kimélte magát, de nem is akarta. Hála istennek, most kihatás van arra, hogy ő felsége ezentúl több figyelmet fordít a saját személyére s e tekintetben legutóbbi rosszulletének van egy érdemletes eredménye is. A király egészségét illetőleg elővigyázóbb lett s ebben van az oka, hogy ő felsége elhatározta, miszerint mindent ekerül, ami egészségének árthat. Utalnom kell arra, hogy a király a bálók látogatásáról nem orvosai tanácsára, hanem a saját jószántából mondott le. Nagy örömmel üdvözöljük, hogy a monarchia, aki eddig mindig csak másokra volt tekintettel, minden valószínűség szerint a maga személye iránt is kiméletesebb lesz ezentúl.

Ó felsége, aki február első hetében Budapestre jön, itt sem fog azokon a bálókon megjelenni, amelyek eddig szokott. A király — mint már megírtuk — február 18-ig időzik a magyar székvárosban, azután *Erzsébet* főhercegnőnek az esküvőjére *Bécsbe* megy, de ismét visszatér, s több hetet fog *Gödöllőn* tölteni.

— **Sub auspiciis regis.** A király, mint a hivatalos lap jeleni, megengedte, hogy a budapesti tudományegyetemen *Szekély* Aladár jogtudor, *Tomcsányi* Vilmos Pál pedig az államtudományok tudorává sub auspiciis regis avassák föl.

— **Gross mérnökök Budapestén.** A Magyar Mérnök-Építész-Egylet meghívása folytán a jövő hónapban fővárosunkba jönnek a szentpétervári mérnök-egylet tagjai, hogy a főváros speciális technikai alkotásait és azoknak berendezéseit megtekinték. Az egylet egyhangu lelkesedéssel fogadja a meghívást, visszaemlékezőn arra a rendkívül szívélyes fogadásra, amelyben a múlt évben megtörtént anyagvizsgáló-kongresszus alkalmával tagjai részesültek. A Mérnök-Egylet máris nagyban készül vendégeinek méltó fogadására.

— **Hornig püspök állapota.** Veszprémből jelentik: Báró *Hornig* veszprémi püspök állapota aggasztó és az egyházi ügyek vezetését *Kemenes* Ferenc nagyprépost vette át, ki erről körlevélben értesítette a papságot és egyuttal az egész egyházmegyében elrendelte, hogy naponkénti misében a hívekkel együtt a püspökökért imádkozzanak. A Bécsben beteg levő püspökök tegnap óta sem leveleket, sem táviratokat nem küldöznek.

— **Jótekonny adomány.** Egy nagylelkű emberbarát, aki magát nem kívánja megnevezni, *Veszi* József országgyűlési képviselőhöz, mint a Budapesti Újságírók Egyesülete elnökéhez 2000. azaz kétezer koronát küldött, hogy azt két egyenlő részben az *ingyenkenyer* és az *ingyenlej* céljaira juttassa. *Veszi* József rendeltetési helyére küldötte a nagylelkű adományt.

— **Fadrusz díszpolgári oklevele.** *Fadrusz* Jánosnak, ma nyújtotta át Zilah város küldöttsége a díszpolgári oklevelet. Az oklevél nagyon szép munka. *Cédrusfa*-deszkát ábrázol, amelyre előbb az eresz sötétebb árnyalatu színével mintegy rá van lehelve a zilahi Wesselényi-szobornak és Tuhutum-emléknek, *Fadrusz* e két kiváló szobornívének sikerült mása. Azután stíluserű rovásírással belé van róva az oklevél szövege. Az egészen csak Zilah város polgármesterének és főjegyzőjének aláírása van latin betűkkel. Az oklevél *Pécsér* János főgimnáziumi rajztanár munkája. A küldöttség tagjait *Fadrusz* déiben vendégeiül látta.

— **A katonai hadtestparancsnok esküje.** *Bécs*-ből jelentik, hogy báró *Mertens* Károly altábornagy, a 6-ik hadtestparancsnok ma délelőtt tíz óra előtt letette a titkos tanácsosi esküt a király kezébe. Az eskütélen közreműködött gróf *Goluchowski* Agenor községi külügyminiszter és gróf *Abensperg-Traun* főkamrás. Az eskümintát waldenregi *Berger* Oszkár udvari és miniszteri tanácsos olvasta föl.

— **Még egy felségess iróné.** Umberto özvegye, *Margit* királyné, férjének tragikus halála óta sokat utazik. Bejárta Németországot, Svájcot, Franciaországot s most uti tapasztalatait könyvben adja ki. A könyv érdekesnek ígérkezik abban a tekintetben, hogy mit lát jártában-keltében egy királyné. Egészen más lehet az, mint amit a közönséges turista megfigyelhet az utjában.

— **A kitiltott Tolstoj.** A párisi *Journal*ban olvassuk, hogy az olasz cenzura megtiltotta, hogy Tolstojnak a katonákról írott könyvét Olaszországban eladják és terjeszték. Az olaszra fordított és Génában kiadott könyv kiállításának okául az osztálygyűlölséget említik, amellyel ennek a könyvnek az olvasása terjeszthető.

— **Az új Budapest.** A fővárosi törvény reformjával természetesen elődöntésre kerül az a kérdés is, hogy a főváros közvetlen közelében levő községek közül melyeket csatolják hozzá Budapesthez. Ez végtelenül fontos kérdés, mert a fővárosnak olyan megerősödést jelent, amellyel az amugy is anyagi zavarokkal küzdő Budapest nem igen tud megküzdeni, ha a csatlakozott községek részéről nem részülni kell rekompenciációban. Az eredeti terv az, hogy *Újpest*, *Rákos-Palota*, *Pusztaszent Mihály*, *Kispest* és *Erzsébetfalva* csatlakozzék a fővároshoz. Ezekben a községekben azonban se vízvezeték se elfogadható világítás, se csatornázás, se utcaburkolás nincs s az új viszonyok között Budapest vállaira súlyosodnak a közoktatásügy ellátása is, eltekintve azoktól a nagy költségektől, amelyekkel a kiszélesített adminisztráció és rendőri szolgálat járna. S a legtöbb község nem képes arra, hogy arányosan hozzájáruljon a költségekhez. Ilyenformán — mint a *Magyarország* írja — a belügyminisztériumban abban állapodtak meg, hogy egyelőre csak *Újpest* és *Palotát* csatolják a fővároshoz. Ennek a két községnek a gazdasági viszonyaiban találtak meg a garanciát arra, hogy képesek a fokozottabb köz költség viselésére is.

— **Tallán Béla tiszteletére.** A török-kanizsai kerület választói tegnap fényes ünnepet rendeztek *Tallán* Béla, a képviselőház alnöke tiszteletére. *Schlönger* József plébános lendülettel beszéddel üdvözölte Tallánt. Ezt megelőzőleg 600 fiaiáys bejárta a főbb utcákat. Este 300 teríték lakoma volt a kaszinóban, amelyen jelen volt pártkülönbesség nélkül a kerület egész intelligenciája. A lakomán számos hazafiás szellemű felköszöntő hangzott el. A lakomáról *Ferényi* Lajos ügyvéd indítványára üdvözlő táviratot intéztek a kiegyezés megkötése alkalmából *Sellé* Kálmán miniszterelnökhöz.

— **Beteg képviselő.** *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi és 4-es párt elnöke ismét ágyban levő beteg. Legelőbb is nyolc napig ágyban kell maradnia s így a honpári konferencián sem elnökölhet. — *Molnár* János országgyűlési képviselő napok óta veszedelmes betegében fekszik *József-körút* 35. számú lakásán. Az éjet almatlanul töltötte s állapotában aggodalmas fordulat állott be. Közelálló komoly bajtól tartanak.

— **Engelbrecht Károly halála.** A korán elhunyt *Engelbrecht* Károly bírószati főfelügyelő özvegyéhez *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszter a következő részvételtáviratot intézte:

Fogadja nagyságod súlyos vesztesége alkalmából legmegeőbb részvétem nyilvánítását. A boldogult nagyságoddal és családjával együtt gyászolja a földmívelésügyi minisztérium és a magyar hazai szelidség.

Daranyi Ignác földmívelésügyi miniszter.

— **Jótekonny adomány.** *Luzsna* Tibamér és *Géza* Besztercebányáról 3 koronát küldött hozzáuk az *ingyenkenyer* javára. A jótekonny adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A béke ára.** A nemzetközi vitás kérdéseknek a hágai választott bíróság a fóruma. Ennek a bíróságnak az a feladata, hogy bölcsességével elejét vegye az olyan háborúknak, amelyekbe tulajdonképpen egyik veszedelem fél se akar beleharapni. Mert ha komolyan akarják a háborút, nem mennek békeségért Hágába. A hágai béke különben költség dolgában fölér egy kis csatározással. Szörnyű drága. Legutóbb Észak-Amerika és Mexikó között ítélték a hágai béke-fórum s az ítélet több mint két millió koronába került a két államnak. Ennyit fizettek ki tiszteletdíj fejében a bírásnak. Pedig ez csak afféle tyukpör volt — s nem igazi nagy eset.

— **A szász trónörökösének regénye.** A szász trónörökösének regényének most *Mentone* a színhelye. *Lujza* hercegnő és *Giron* már ezelőtt három nappal elhaláztak, hogy elutazzanak. Szándékukról a genfi szálló tulajdonosán kívül senki sem tudott. A szálló személyzete csak az utolsó pillanatban értesült a pár elutasításáról. *Giron* arra kérte a szálló tulajdonosát, hogy a számukra érkező leveleket tartsa vissza s később küldendő tartózkodási helyükre küldje. A hercegnő a szálló alkalmazottjainak pénzt és ékszert ajándékozott. *Lujza* hercegnő *Gironnal* gyalog ment a pályaudvarra. A vonaton két koozsakaszt foglaltak el s azonnal lebozsították a függönyöket, mert sok kíváncsi ember volt a peronnon. *Niszában* *Giron* egy újságírónak azt mondta, hogy egyikük lebonyolódása attól függ, vajjon a drezdai törvényszék gyorsan fog-e végezni a formáságokkal, és hozzátette, hogy sohasem fog megválni a hercegnőtől. *Mentoneban* a pár a *Hotel des Anglais* szállásán *André Girard és felesége* nevet jelentettek be. Még nem tudják, meddig maradnak *Mentoneban*, de valószínűleg februráig. A szálló személyzete azt a szigorú utasítást kapta, hogy senkit se bozsásson sem a hercegnőhöz, sem *Gironhoz*. *Giron* az első emeleten négy szobát bérelt. A szálló néhány lépcsőnyire van a tengereltől s szomszédságában van annak a szállónak, amelyben *Krüger* lakik. A hercegnő megérkezése után *Gironnal* rövid sétát tett. Hír szerint a hercegnő itt be akarja várni lebetegedését. A szász udvarral történt megállapodás értelmében a hercegnőt *Mentoneban* nem fogják zaklatni, habár a francia törvény nem oltalmazza meg üldözés ellen. Ugy a hercegnő, mint *Giron* nagyon jókedvűek. *Giron* azt mondta egy újságírónak, hogy nem íél a toszkánai nagyhercegi család fenyegetéséről, hogy a hercegnővel folytatott levélváltását közbe fogja tenni, mert ő mindössze egy levelet írt a hercegnőnek és ez is csak értesítés jele. — *Párisból* táviratozzák: *Lujza* hercegnő úgynevezett van. A hercegnő, aki már nem trónörökösnek többé, lemondott rangjáról és nőül fog menni *Gironhoz*. *Giron* egyelőre irodalmi munkásságot fog kifejteni és a *Gil Blas* munkatársaság lesz, elsősorban azonban mégis abból a harmincezer márkából fog élni, amelyet a szász udvar a hercegnő részére évi apánaszul megállapított. *Lipcséből* táviratozza tudósítónk, hogy *Héasságtörés és királyi trón* címmel szenzációs röpirat jelent meg, mely a trónörökösnek szerelmi regényét tárgyalta. A röpiratot elkobozták.

Mária Lujza trónörökös asszony elutazásáról *Lachenal* ügyvéd a következőket mondotta egy újságírónak:

— A trónörökös-asszony elutazása nem volt szokásos, hanem előre megállapított terv, amelyet a szükséges asszony lipsei ügyvédje és én ajánlottunk neki. A trónörökös-asszony többször említette, hogy *Geniből*, ahol most szokatlanul hideg van, melegebb éghajlat alá szeretne menni. Mi ketten választottuk *Mentonet*, ezt a kis várost, ahol nem zavarják őt a kíváncsiak és az újságírók sem keresik föl olyan tömegesen. A hercegnő asszony arra kért bennünket, hogy legalább néhány napig titkoljuk el tartózkodása helyét, mert szeretne pihenni. Elutazását a legaprólékosabb részletekig megállapítottuk. A trónörökös-asszony nem gyorsvonaton utazott el *Geniből*, hanem egy vegyesvonaton, így egy órával hamarabb indult el s aztán a legelső állomáson, a francia határszélen bevárt a marseillesi gyorsvonat.

A hirlepiró megkérdezte *Lachenaltól*, hogy mit tud a trónörökös-asszony és *Giron* viszáljáról, amely állítólag az elváltást fogja előidézni.

Lachenal így felelt:

— Az képtelenség! Lehetetlen, hogy elváljanak. Sohasem fognak meghosonlani.

— **A gyógyszerészeknek mosalma.** A budapesti gyógyszerészek által beadott memorandumra *Mór Gyulához*, a gyógyszerészeknek mozalmát vezető elnökhöz tegnapelőtt *Jármay Gyula*, a budapesti gyógyszerésztársulat elnöke átiratolt intézést, melynek egy sötéget, mint tartalmát és hangját a gyógyszerészeknek magukra nézve döntőnek tartják. Elhatározták tehát, hogy a kapott választ nagygyűlés elé viszik. Ez a gyűlés kedden este 10 órakor az *Andrássy-uti Kliványi-féle* vendéglő nagytermében lesz.

— **Jótevőkön hölgyek szervezkedése.** Azok az előkelő hölgyek, akik a múlt héten gróf *Andrássy Aladár* palotájában jótevőkön akcióra szervezkedtek, ma délután tartották első rendes gyűlésüket gróf *Csáky Albinné* *Andrássy-uti* villájában.

Gróf *Csáky Albinné* elnök megnyitó beszédében vázolta azokat a tanulmányokat, amelyeket az előkészítő ülés óta az egyesület megalakításáért érdekében tett. Kifejtette, hogy az egyesületnek nem lehet célja a helyeskedő pártolni s azért legkivánatosabb volna oly intézetek létesítése, ahol munka fejében látnak el a segítségére szorulókat szükségleti cikkeivel. Ily egyesületek már vannak is a fővárosban, melyek egyike, a VIII. kerületi közjótékonyossági egyesület munkásfoglalkoztatást, munkásotthonot és népkönyvtartást tart fenn. Az elnök ez intézetekben tett tapasztalatai alapján ajánlja, hogy mindenképp a VII. kerületben, ahol ily intézmény nincs, holott arra itt nagy szükség van, létesítsenek munkásfoglalkoztatást. Felelte ezután *Eszléry Sándor* előljárót, hogy lejtse ki e tekintetben észárlát.

Eszléry Sándor előljárója, hogy a VII. kerületben létezik ugyan a VIII. kerületi intézményhez hasonló egyesület, de a tagok híján nem működik. Munkásfoglalkoztatást is kívánat már létesíteni s tervet nyújtottak be a főváros tanácsához, amely most elintézés alatt van. Az alakuló egyesület legjobban tenné, ha ezt a tervet karolná fel.

Gróf *Apponyi Albert* előljárója, hogy ő már saját kezűvel megkezdte a lépéseket tette az előkészítő értekezletben folytatott eszmecserére alapján avégből, hogy az első körletben egy alkalmas helyiségben melegezőszobát létesítsenek. A melegezőszobának való helyisége a főváros rendelkezése alatt áll s átengedése iránt már lépések történtek. Együttal ajánlja, hogy mielőtt a messzebbiekbe szép cél megvalósításához fogná, a beállott hidegkére való tekintettel mindenképp melegező szobákat létesítsenek, ahol csekély ellenérték fejében teát vagy levést kapjanak a szükséglet szenvedők.

Elénk vita indult meg ezután abban a kérdésben, vajjon el fogadják-e az előterjesztett alapszabályokat, vagy a hideg időjárásra való tekintettel gyors segítségképpen melegezőszobákat létesítsenek. Gróf *Csáky Albinné* elnök összegezte a vita eredményét kimondta, hogy mindenképp az első és hetedik körletben fognak melegezőszobákat létesíteni. Avégből a háztulajdonosokhoz fordulnak esetleg üres bonthelyiségek átengedése végett, továbbá gyűlést indítanak s a közönséget felkérlik, hogy pénzbeli vagy természeti adományokkal támogassák a nemes célt.

A szervező bizottság ez uton fordul a VII. kerület főbb utvonalaik háztulajdonosaihoz, hogy alkalmas üres bonthelyiségeket az ideiglenes melegezőszobák céljára ajánlják fel s *Eszléry* kerületi előljárójának jelentik be. A nagyközönséget pedig arra kéri, hogy bármely csekély adományát, tüzárt szentet, teát, cukrot, rumot stb. juttassa a hetedik kerületi előljárósághoz, ahonnan a melegezőszobákhoz fogják az adományokat juttatni.

— **Báró Kettler emléke.** Egy Pekingből érkezett telegram jelent, hogy ma leplezték le ünnepeken azt az emléket, amelyet a kínai kormány báró *Kettler*nek, a meggyilkolt német követnek állított. Az ünnepeken jelen volt sok kínai méltóság, továbbá a diplomáciai testület tagjai, a követségi őrségek összes tisztjei, a Pekingben lakó összes idegenek és a *Tiencinből*, valamint más városokból jött német tiszték és hivatalnokok. Ott volt *Cordez*, a német követség volt dragománya is, aki *Kettler* meggyilkolásakor szintén súlyosan megsebesült. Az emlék déli oldalán lévő ívalaku utat német katonaság szállotta meg, az északi oldalon pedig kínai csapatok álltak. A szomszéd utcákat és a környéken lévő háztetőket temérdek kínai ember lepte el. A leleplezésen a német birodalmat bár *Golz*, a német követség első titkára, a kínai birodalmat pedig *Csun* herceg képviselte. Az emlék előtt ott állt a császári udvar díszövezényeivel. *Csun* herceget megjelenésekor báró *Golz* német követség titkár és *Rohrscheidt* vezérőrnagy ehhez az oltárhoz kísérte, ahol a herceg a diplomáciai testület tagjainak üdvözlése után, kínai szokás szerint, az elhunyt tiszteletere itáláldozatot mutatott be. Abban a beszédében, amelyely *Csun* herceg az emléket átadta, azt mondotta, hogy ez az emlék intő jel a nép számára, bizonyosága a két ország között való barátságos viszonynak és jelképe a békének. Báró *Golz* válaszában azt mondotta, hogy ezt az emléket a kínai császár a német császárnak és a német birodalomnak állította örök bizonyosságul annak a haragnak, amelyet a kínai császár báró *Kettler* meggyilkolásán érez. Az emlék állításával *China* teljesítette azt a kötelezettséget, amelyet maga vállalt el az 1900-iki események után. Ez az emlék az utókor számára örök jelképe lesz a kínai kormány ama kívánságának, hogy a békés kormányokkal való barátságos viszonyt fejlessze és fönntartsa. Mind a két beszédet német és kínai nyelven olvasták föl. Az emlék átadása után a német csapatok zeneszóval elvonultak az emlék előtt.

— **Ingyenkenyér:** A kenyérszótóboltokban 17-én 7700 adag kenyert osztottak ki. Ujabbán a következő adományok érkeztek: *Oelhoefer* *Hubert* 6 K. *Maldini* *János* 4 korona. *Orsz. Közp. Takarékpénztár* 100 korona. *Mittler* *József* 20 K. és dr. *Schrank* *Simon* gyűlése 19-60 K.

— **Letartóztatott kém.** Bécsből jelenti tudósítónk a *N. W. T.* nyomán, hogy ott tegnap letartóztatták *Bartmann* Pál volt főhadnagyot, aki minden valószínűség szerint egy külföldi hatalomnak a kémje. *Bartmann* 1897-ben kémkedésért ötvi sulyos börtönre ítélték s ezt a büntetést *Steinbach* tavalyig kitöltötte. *Wamiesek* századosdal együtt ül börtönben, ahol a százados meghalt. *Kiszabadulása* után *Bartmann* *Feldenben* telepedett le. Nemrég levelet írt egy ismert nevű tábornokhoz, akit meg akart szorolni. A rendőrség és a vezérkar folyvást zsemel tartotta *Bartmann*-t, mert alapsnak látszott a gyanu, hogy kiszabadulása óta ismét kémkedett. *Bartmann* néhány nap előtt Bécsbe utazott. Szállásán megjelent egy vezérkari százados egy rendőrről és házatartást tartott nála. A motozás azzal végződött, hogy az egykori főhadnagyot ismét letartóztatták.

— **A berlini halálos párbaj.** Végre kiderült, hogy ki volt a *Grunewaldban* lefolyt párbajban elesett dr. *Aye* ellenfele: *Gravers* *Verner*, a keletafrikai német hadseregben szolgáló főhadnagy, aki nővére becsületéért állt ki a küzdőterre. Dr. *Aye* feltűnően szép férfi volt, akit életvidámsága miatt a társaságokban rendkívül kedveltek. Sokat sottogtak szerelmi kalandjairól és mint az asszonyok kedveltjét emlegették. *Aye* nős és családos ember volt, de azért egyre szerelmi kalandok után törte magát. A nyáron megismerkedett *Gravers* húgával, a fiatalok között szerelmi viszony fejlődött ki, amely nem maradt következmények nélkül. *Gravers* párbajra hívta ki *Ayet*, de ez eleinte vonakodott vele megverekedni. Ma délután temették *Ayet* a helyőrségi kalvárián. A temetésen nagyon kevesen voltak, mert titkolták, hogy mikor lesz a gyászszertartás. A koporsót temérdek koszorú borította. Az özvegy is ott volt, de a gyermekeit nem vitte el. *Bucsu*ától beszédeket nem mondtak.

— **Aroképleleplezés.** A *Magyar Mernők-és Építőszegylet* *Kiss István* műépítész emlékére ma este emléktünetet tartott, amelyen az egylet csaknem valamennyi tagja jelen volt. A megjelenteket *Csigler Győző* műegyetemi tanár, elnök üdvözlötte. Ezután *Soditsch* *Lajos* felső építőipariszkolai tanár mondott tartalmas emlékbeszédet *Kiss István* fölött, melyben megemlékezett róla, mint műépítészről, mint tanárról, mint az egylet buzgó tagjáról és végül mint kitűnő családapáról. Közben lehunat a lepel a képről, amely *Loth* mesternek sikerült alkotása. *Soditsch* tanár beszédét élénk tetszéssel fogadták. A leleplezés után egyetemes szakülés, majd társasvacsera volt.

— **A bécsi szabó-sztrájk.** Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt *Kulka* kormánytanácsos és iparielgylet a szabó-sztrájk megszüntetésére céljából egy a vállalkozók képviselőivel, mint a ruhakereskedők szövetségével érintkezésbe lépett. A tárgyalások folyamán kétségtelenül konstatabla, hogy a ruhakereskedők hajlandók minimális bértárfát elfogadni, de a bérek nagysága tekintetében nézeteltérések támadtak. A ruhakereskedők szövetségének elnöke ki fogja dolgozni egy bértárfának a tervét, amelyhez majd valamennyi gyári vállalatnak alkalmazkodnia kell. A tervezet bemutatása után az iparielgylet folytatni fogja a tárgyalásokat. Néhány száz munkátlan szabóságok ma gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szövetséghez emlékiratot intéznek, amelyben külön munkaközvetítő iroda szervezését követelik és kijelentik, hogy a sztrájkoló szabóságokkal közösséget vállalnak.

— **Növendék-hangverseny.** A Verő-féle polgári leányiskolában tegnap tartották az első növendék-hangversenyt. A nagyszámú előkelő közönség a műsor minden számát élénk tetszéssel fogadta. *Palágyi* *Lajos* nérből alapos tanításról a szép szavakat számoltak be. A zongora-tanó-nyom növendékei helyes kéztartással, finom ritmikai érzéssel és szabatos előadással becsületre váltak mestereiknek: *Herz Ernő* és *Steiner Józsa* urúgyeknek, valamint *Polányi Elemér* tanárnak. Az énekszámok és gyermek-szimfónia betanításával *Singer* *Nándor* tanár szerzett érdemeket.

— **Az áradó Tisza.** Tegnap reggel *Szentestnél* a *Tisza* hirtelen megáradt, néhány perc múlva kicsapott medréből és több kilométernyire elöntötte a földet s a közeli házakat. A kiöntött vizet ma reggelre vastag jégréteg borította.

— **Tanulmányunk a Rákóczy-kiállításon.** A Magyar Tanítók Turista-Egyesülete nemese és szép terv megvalósítását tűzte ki feladatulá tennapi ülésében. Dr. *Verdy* *Károly* elnök előterjesztésére elhatározta ugyanis, hogy a nyáron *Kassán* megnyitott *Rákóczy-kiállításra* elviszi a fővárosi (esetleg más városból is erre átvázó) tanulmánygyűlést. Ezt az utat az egyesület — *Mousson* *Géza* igazgató indítványára — a *Tátra* megtekintésével kapcsolja össze. A tervezet szerint az Egyesület bizonyos csoportokban (30-50 tanuló) hét-öt-hétre vezeti az ifjuságot *Kassára*, azután *Tátrafűrére* és a *Csorabán-tóhoz*, hazatérkor pedig a *remek Vág-Völgyét* mutatják be. Nyomban megkezdődtek a munkálatok aziránt, hogy a szép törekvések az illetékes tényleg támogatásával minél olcsóbban és sikeresebben valósuljanak meg. Egy-egy tura 4-5 napra van tervezve.

— **Felrobant fűszerbolt.** *Konstantinéből*, *Algír*ből jelentik, hogy egy odavalló fűszerboltban robbanás történt, amely a kereskedőt és négy vevőt megölt. Valószínű, hogy a szerencsétlenül járt fűszeres titokban puskaport gyártott.

— **Merénylet egy örmény patriárka ellen.** Konstantinápolyból táviratozzák: Ma délelőtt a stambuli Kunkapu székesegyházban az Epiphania ünnep alkalmából tartott mise alatt egy örmény gyógyszerészatonon *revolverből kétszer rádött Ormanian örmény-gregorianus patriárkára.* Az egyik lövés a patriárka jobb vállát súrolta. A sebesülés, úgy látszik, veszélytelen. A merénylőt, aki alighanem az örmény-bizottsághoz tartozik, elfogták.

— **Tizenhat év után.** *Lohet* költársági előnk, mint Párisból jelentik, érdekes kegyelmezést gyakorolt egy tizenhat év előtti életfogytú tartó kényszer-munkára itéltek. Visszaadta az elítélteket a szabadságát, holott az elítélte már régóta szabad. Tudniillik megszökött annak idején. Az 1886-ik esztendőben Charles Redon, akkor tizennyolc éves katonát, aki Rouenban teljesítette katonai kötelezettségét, gyilkosság gyanúja alatt elfogták. Abban az évben április havában néhánynapi szabadságot kapott, amelyet Moulinban töltött a családjánál. Április 4-ikén éjfélkor lejárt a szabadsága és Redon pontos időben megjelent a kaszárnyában. Aznap reggel azonban meggyilkoltak Moulinben egy gazdag háziurat, akit legutóbbára délelőtt tíz óra tájban láttak Redon társaságában a háza kapujában. Ámbár egy asztalfőknél a meggyilkolt szobájában huszonegyezer frankot találtak bankjegyekben, mégis rablást mondtak a véres tett okául. Az elfogott Redon egyenved tizenegytől kezdve a kaszárnyába érkezéséig tudta az alibijét bizonyítani, úgy hogy a gyilkosságra, ha ő követte el, éppen tizenöt perc volt csak. Ez alatt az idő alatt a vád szerint a háziurat a gyümölcsösébe kísérte, onnan a háza ment vele, ott tizenhárom kézzurással megölte, a butorkát kikutatta, aztán nyitni piacot át megszökött, a nyilvános kuthan áldozatának vérét lemosta magáról, aztán nyugodtan visszatért szülei házába. Mindezt tizenöt perc alatt. Azt a kétszáz frankot, amelyet elfogatásakor nála találtak s amelyről azt mondta, hogy apja pénzeszközeiből vette, a vád szerint áldozatától rabolta volna el. Bármily hihetetlen hangzott is mindez, a hadbírósg mégis elhitte és 1887-ben Redont *bűnösnek* mondta ki. *Élelfogytú tartó kényszermunkára* itéltek és Guyanába deportálták. De Redon már harmadél év múlva megszökött. Négy hónapig bujdosott az erdőségekben és rejtetesen gyűtelmek és viszontagságok után Paramariboba érkezett. Néhány hónappal később alkalma lett arra, hogy Spanyolországba jusson. Valenciában telepedett le, ahol üzletet nyitott és meggazasodott. Évek múlva az a vágy támadt benne, hogy visszatérjen Franciaországba, s pörének revízióját kieszközölje. Úgyvédehez fordult Valenciában. Szerencsétlenségére ez az ügyvéd közhivatalt viselt és kötelességének tartotta, hogy a szűkevényt a hatóságnak átadja. Redont elfogták és a francia kormány köveletle a kiadatását. Szegény Redon szerencsésére most a spanyol és francia közvélemény avatkozott bele a dologba és Valencia népe kicsi-hija, hogy meg nem lincselte a főjelentőt. Ezeröttszáz aláírással — ott volt az érsek aláírása is — petíciót küldtek az akkori elnökhöz, Carnothoz. A dolog a francia kamara elé is került, az akkori madridi francia nagykövet, *Cambon*, valamint *Castelar* spanyol miniszterelnök is sorompóba léptek a kegyelemért. Csak az volt a súlyosbított körülmény, hogy Redon a szűkevényt kivonta magát a jogerős ítélet alól. A kormány ezért nem kegyelmezett meg tenát neki, de abbahagyta a kiadatási eljárását. Redon néhány évig Spanyolországban maradt még, aztán Belgiumba ment. Onnan mint *anarchistát* kitasították, ámbár semmit sem követett el arra, hogy az anarchista-gyűjteményébe essék. Párisba ment ekkor, ahol vagy két hét óta tartózkodik. A kegyelem megmentette őt attól, hogy újra letartóztatás és lehetővé teszi, hogy pörének revíziója után járasson.

— **Halálzás.** *Konkoly Thege* Józsefet, a dabasi kerület volt orsz. képviselőjét, tegnap temették el nagy részvét mellett Alsó-Dabason. A temetésen a helyi notabilitásokon kívül *Tolnay Lajos*, *Hajós József*, *Desslőffy Géza* s a *Konkoly*-család nagyszámú tisztelői vettek részt. A családi sírboltnál *Patony Dezső* szentmárton-kertai lelkesz mondott meghatóan szép halotti beszédet.

Lehr Márton, a VI. kerületi érsek-utcai elemi iskola volt tanítója, aki negyvenégy évig szolgálta ritka buzgóssággal a fővárost s még csak egy év óta vonult nyugodalomba, meghalt Budapesten, tegnap temették nagy részvét mellett. A gyászbeszédet *Walter Károly* igazgató mondott búcsúszókat, meglepő stílusban méltaván az öreg tartó hazafias működését.

— **Jó Egészség.** A dr. Nagy Albert szerkesztésében megjelenő *Jó Egészség* című népszerű egészségügyi ismereteket terjesztő újságnak e havi második száma a szokott érdekes tartalommal jelent meg. A téli betegségekről dr. *Hodossy Gida* tv. megyei főorvos, a hajó ápolásáról dr. *Török Lajos* egyemi m. tanár; a tejről dr. *Rujcsik Aladár* értekezik. A szépbíróalmi rovatot dr. *Zhoray Aladár* tárcája képviseli. Gazdag különféle rovat zárja be a lap tartalmát. A hasznos újság előfizetési ára egész évre 2 korona, kiadóhivatala Budapesten, IV. Muzeum-körút 15. sz. alatt van.

— **Ellopott műredek.** *Flórenc* közelében a *calenianói* templom egyik kápolnájában vakmerő lopást követtek el eddig ismeretlen tolvajok. Négyszáz éve, hogy gróf *Manelli* tisztító lakásának kapuja fölé elhelyezték *Della Robbia* gyönyörű reliefjét, amely a keresztlevéletet ábrázolja. A nép századokon át imádozta előtte, de az időjárás ártott a márványnak, s a gróf annak a kápolnának ajándékozta a reliefet. Ezt a kiváló műredek most ismeretlen tettesek ellopták. A dombormű hetvenöt mezőskéje közül azonban csak hetvenet sikerült a tolvajoknak ellopniok. A műredek a szakértők félmillió koronára becsülik, s most az olasz kormány szigorú utasítást adott a vámvivataloknak, hogy a relief kicsempészését megakadályozzák. Valószínű, hogy valami gazdag angol vagy amerikai bérrelte föl a tolvajokat, mert a műredek nem volt eladó. *Della Robbia* különben a korai reneszánsz egyik legnagyobb szobrásza s súlyosabb arannyal fizetik a dolgait, mint amennyit a márványuk nyom: annál inkább, mert eddig nem akadtak eladó munkái.

— **A modern városrendezés.** A Mérnök- és Építész-Egyleten *Pirovits Aladár* ma este elővasztást tartott a *hazai városok közigazgatásának reformjáról* és a *modern városrendezéséről*.

Aból az alapon dolatból indult ki, hogy a vármegyék a városokkal együtt most már megszűntek alkotmányvédők tényezőkként szerepelni. De annál nagyobb hivatás vár a jövőben a városokra, az egy-séges magyar nemzeti állam kiépítésének munkái körül. Ez oknál fogva sürgetően szükséges a városok rendezéséről szóló törvények megalkotása azokon az alapelveken, melyek a városok jövő kultúrális és közgazdasági fejlődését biztosítják. Ezekre néve pedig szükséges feltételek, hogy az autonómianak tag jogkörét és önállóságot adjanak, amelyeknek ellenértéke gyanánt pedig a törvény kötelezze a városokat, hogy mindazon intézményeket megvalósítsák, melyeket a modern város egy-résztől, másrészt pedig a magasabb állami érdekek megkövetelnek. Legnagyobb fontosságot tulajdonít az alkotandó törvényeknek abból a szempontból, hogy a technikus az adminisztrációban vezető állásba jusson, vagyis erre az állásra a műszaki oklevél is képesítsen. A továbbiakban *Pirovits* a városrendezésnek, mint műszaki munkakörnek részleteit tárgyalta a modern technikai vívmányok nézőpontjából és felhívta kártársait a továbbmunkálkodásra, figyelmeztette őket, hogy a műszaki karnak irányítólag kell közreműködnie a városok rendezéséről szóló törvényalkotások körül.

— **A nagykárolyi kasszaferő elfogatása.** A nagykárolyi adóhivatal vasszerűjét három-négy héttel ezelőtt kiírták és a szerűnyelő körülbéli száznolcvanezer koronát érő értékpapírokat, regálékötvényeket loptak el. Tegnap a fővárosi rendőrséghez távirat érkezett *Czernoviczból*, hogy ott egy *Reisz* Hersch nevű embert tartóztattak le éppen akkor, amikor azokon a kötvényeken akart tudalni, melyeknek számai megegyeznek a nagykárolyi adóhivatalból elrabolt értékpapírok számaival. *Reisz* a rendőrségen jól ismert alak, aki már évek óta üzi a betöréseket oly nagy tolvajszerencsével, hogy a rendőrségnek soha sikerült őt elfogni. Végre nagynehezen hurokra került. Mikor a fővárosi rendőrség megkeresésére vállaltára fogták, *Reisz* beismerete tett, de betörőitársait nem akarta elárulni. Vallomásaiból kivehető, hogy a kasszaferő többet követtek el, kik közül az egyiknek nagykárolyi embernek kellett lennie, aki ott a helytel jól ismerős és aki a betörőket az adóhivatalban kalauzolta. *Reisz* egyike a leghírhedtebb kasszaferőknak, évekkel ezelőtt Münchenben követelt el csalásokat, zsebtolvajlásokat.

— **Házasság.** *Milch* Gyula földbírókos vasárnapi delben esküdtő a dohány-utcai zsidó templomban *Simon* János kisasszonnyal, *Simon* Jakab tőzsedanáros leányával. A díszes násznép sorában megjelent a közéletnek, a pénzügyi és kereskedelmi világnak sok kitűnősege, köztük: gróf *Zichy* Ferraris, bélavári *Burchard* Konrad és *Kornfeld* Zsigmond főrendiházi tagok, *Berzeviczy* Albert, *Weisz* Berthold, *Sándor* Pál, *Neumann* Armin, *Rosenberg* Gyula és *Morsányi* Károly orsz. képviselő, *Halmes* polgármester, *Lánczy* Leó udvari tanácsos, *Kohner* Zsigmond, a pesti izr. hitközség elnöke, *Schoeffer* Márton, *Sokhuty* és *Neuburger* kuriai bírák stb. *Kohn* Sámuel rabbi szép beszédben áldotta meg az ifjú pár irgályát.

Mint *Temesvárról* jelentik, *Molnár* Viktor főispán leányának, *Annuskának* polgári esketésre *Manassy* Gyula tiszteletbeli megyei aljegyzővel, *Manassy* György képviselő ücsöcsével ma ment végbe. Az esketést *Kapdó* György alispán vezegte. Tanúk voltak *Wekerle* Sándor és báró *Baich* Milán. Az egyházi szertartást a székesegyházban *Németh* József főszentelt plámpók vezegte. A templomban *Temes* és a szomszéd vármegyék előkelősége és országgyűlési képviselői voltak jelen.

Flamm Adol okleveles mérnök eljegyezte *Roth* Vilma kisasszonyt Budapesten.

— **Érdekes égi tünény.** *Esztorgomból* táviratozzák: Ma reggel 4 óra 20 perckor a délkeleti tiszta osillagos égbolton nagy, előbb fészorlényű, majd vörös színű meteor jelent meg, amely négy másodpercig volt látható s amely idő alatt szinte bevilágította a várost. A meteor hatalmas ívben délnyugati irányban tűnt el.

— **Szunyogh Péter öröksége.** *Nagyváradról* jelentik: A *Szunyogh* Péter alispán elhalálzásával megüresedett alispáni állást a máriusi közgyűlésen fogják betölteni. Az állásra *Beöthy* László főispán legközelebb kírja a pályázatot. Az állásra szerették volna *Orley* Kálmán volt margittai képviselőt megnyerni, aki a megyében nagy népszerűségnek örvend, de egy hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy az állást nem fogadja el. Ezért biztos kombináció még nincsen. *Szunyogh* Péter alispán nem hagyott hátra végrendeletet. Jelentékeny vagyonát fia, *Bertalan* és *Péter* öröklék.

— **Fályázat.** A siketnémák főzsi országos intézetében március 18-án a Kisteleki *Lévay* Henrik alapítvány 1000 K. kamata kiadható; az igazgatóság felhívja mindazokat, kik e segélyt önymeri óhajtatják, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett íyalomdványukat február 15-éig az igazgatóságok küldjék be. Segélyre jogosultak vallás-különbség nélkül a szegénysorsu, feddhetlen és munkás életű siketnémák. kik Magyarorszában születtek, s a siketnémák országos intézeteiben kiképeztetvén, jó bizonyítvánnyal kiéletek és valamely mesterséget (avagy női iparágat) elsajátítván, önálló intézetet óhajtanak nyitni.

— **Politika a veterán-bálban.** Elkövetkezvén a farsang, mulatságra készültek a brassói veteránok is. Szép nagy bált akartak rendezni s mi természetesebb, mint hogy a barbár magyarok ellenében egy kis politikát is meg akartak cselekedni. Ugy szép a bál tudniillik, ha altomban valami kis tüntetés is van benne a föld ellen, mely ápol s eltakar. A meghívókat vörös és kék színű papirosra nyomatták a *császár* hajdani katonái. Ez ellen persze egy kis kifogásra volt a rendőrkapitányának s betiltotta a heceet. Erre célszerűnek tartották észretérni a politikus veteránok s bevonták a kifogásolt mgbírókat. Erre a rendőrség megengedte, hogy csak bálóznak. A publikum egy-része azonban csak a multság betiltásáról értesült, az engedelméről nem s — így esett meg az, hogy a politikai berzenkedés miatt tönkrement a multság. Kevesen mentek el reá, a nagy szalában itt-ott dődnögtt egy-egy táncospár. Szóval: a bál ugy szép, ha csak mulatni akarnak benne. A politikára sok egyéb, aravallóbb alkalom kínálkozik.

— **Dunába esett tisztviselő.** Súlyos baleset érte ma délbén *Eörök* Nándor 30 éves taktarékentári tisztviselőt. Az öszkekötő vasúti hidról nézte a jégzajlást. Közben megszédült és a korlátot át a Dunába esett. A tisztviselő nem vesztette el a lélek-jelentéket, hanem felkapaszkodott egy úszó jégtáblára, amely a *Rök-féle* gépjárgár vitte. Segítségkialtásaira az itt horgonyzó uszályhajó kormányosa: *Kelenen* Blás és egy matróz *Gráf* Ferenc figyelmessé lettek és az árral küzdő ember után ugrottak, akit erős küzdelem után sikerült kimenteni. A szerencsétlen embernek a jégtáblák eltörték a lábát és a fején is veszedelmes zúzódások okoztak. A mentők bekötötték a sebtét és *Podmaniczky*-utca 51. számú lakására szállították.

— **Gázrobbanás.** Veszedelmes gázrobbanás történt ma délbén a *Váci-körút* 66. szám alatt lévő *Nedelko*-féle villanyserelő-üzletben, amelynek két áldozata is van. A robbanást *Lacza* Sándor asztalossegéd vigyázatlansága okozta. Egy gázra fedelőn dolgozott és hogy jobban lásson, gyertyát gyújtott. Az órából kiömlő gáz a gyertya lángjától óriási dördüléssel felrobbant. A robbanás oly nagy erővel történt, hogy az üzlet ablakait, ajtaját kidobta a sarkából, a boltban levő állványokat és árúkat öszzedöntötte, aztán a boltot felgyújtotta. Nyomban a tűzoltókat és mentőket hívták a veszedelem színhelyére. Az V. kerületi tűzörség hosszas munka után előlotta a tüzet. A mentők ápolás alá vették *Lacza*t, akinek a felrobbant gáz aratát és kezét veszedelmesen összeégette. A robbanás egy ablaktáblát az utcára vetett ki, amely az üzlet előtt ácsorgó *Koller* József bérkocsis fejére zuhant. A mentők mind a kettőt a Rókus-kórházba vitték.

— **Letartóztatott persely-tolvaj.** Említettük a minap, hogy a *valoktat* gyámoltó egylet panaszt tett a főkapitányságon, hogy egy idő óta ismeretlen tettes ugy a fővárosban, mint vidéken kifosztja az egyesült perselyeit. A feljelentésben jelezte az egyesült, hogy csak ismerős lehet a perselylozto, mert a perselyelbontás módja erre vall. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a tolvaj *Baróthy* Ferenc pozsonyi születésű 44 éves nőlen irnok, aki a mult esztendő végeig az egyesült szolgálalában állott. A rendőrség letartóztatta az elzúllott hivatalnokot, aki beismerte, hogy 6 törte fel a perselyeket, amelyekből apránként körül-beütél 4-500 koronát lopott ki.

— **Fatenyésztés.** A legnagyobb gyümölcs- és faiskola Ausztriában a *Klenert* W. gráci (Kórosistrasse 72-74.) cég, amelynek kiváló hírneve a külföldön is ismeretes. A cég termékeit mindenütt nagy gyönyörűséggel tenyészik. E ropant siker legszebb bizonyossága, hogy a *Klenert*-cég igen szerény méreteken kezdte vállalkozását s most Ausztriának, valamint Magyarországnak nagyon sok gyümölcsfát és faesemet szállít a cég.

— **Bladalom egy színházban.** Párisból jelentik, hogy a *Folies Dramatique* tegnap déltáni előadásán nagy riadalmat okozott, hogy az egyik színész zsebében meggyuladt egy doboz viaszgyujtó. Az égő gyujtó szaga nagy rémületet keletett s mindenki a kijáráskor felé tolongott. Végre sikerült a nyugalmat helyreállítani, úgy hogy folytathatták az előadást.

— **A Dunáról.** A budapesti folyammérnöki hivatalhoz ma érkezett jelentések szerint az összes gyujtó apadóban vannak erős jégzárlással. A fővárosnál tegnap óta 16 centiméterrel apadt a víz s mai magassága 210 centiméter. Az egész folyam zajlásban van, veszedelem azonban sehol nincsen.

— **Antikok az olasz hadseregben.** Kedves szó-kas hódosított meg az olasz hadseregben. Az egyes ezredekben képeslevezőlapokat készítenek, amelyeknek a mintáját az ezred jelvényeiből, vagy azoknak a csatáknak egyes jeleneteiből rajzolják, amelyekben a regiment részt vett. A képeslevezőlapokat azután nagyon ócsó áron bocsátják a tisztoknak és a legényeknek a rendelkezésére. A katonák levezésüket nyilvánosan ezeken a képeslevezőlapokon intézik és ilyen módon elterjed a közönség körében az ezred tetteinek a híre. Az ötlet bizonyára jó, amit az is bizonyít, hogy a képeslevezőlapok az olasz hadseregben nagyon elterjedtek. Még nincs meg minden ezrednek a maga képeslevezőlapja, de mindegyik ezred megtette már a lépéseket, hogy legyen levezőlapja.

— **Rendőri hírek.** *Keresztési* István ötvenkét éves uradalmi tisztartó Királytelekről felült a lóvárosba e hónap 12-ikén s azóta nyomatlanul eltűnt. — *Kvám* Emil budapesti születésű, volt törvényészi aljegyző, a napokban eltávozott Erzsébet-körút 3. számú lakásáról s azóta nem találják. Középtermetű, arca kerekded, szeme és haja barna. — *Kim* János karajászószentpéteri úgynök, üzletvezető, a minap Erzsébetvárosi kocsiútján és kocsistól, lovasától elveszett. A rendőrség keresi. — *Stern* Mihály bádógos neje, született Weisz Julia 25 éves asszony hirtelen meghalt Dombinszky-utca 18. számú lakásán. — A rendőrség letartóztatta *Szegedi* Istvánné, született *Pólit* Mária napszármot aki a vásárosnakban, amit lehetett, összelopott. Hónapokig eből élt, míg tegnap tetten értek. — *Pinter* József kereskedő Maros-utca 13. számú házában levő pincéskartára kigyulladt, de a tűzet kisebb kárral sikerült eloltani.

(x) *Használt-e már Stomatint?*

(x) **Erger-féle mellpasztillák** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségénél, elnyakodásnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogériákban. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és székiüdesi raktár: Nádor-gyógytár, Budapest, Váci-körút 17.

Rákosi Jenő ünneplése.

Budapest, január 19.

A politikai, irodalmi és művészi közélet lelkesen ünnepelte ma este Rákosi Jenőt az Otthon-kör termében, ahol tisztelőre lényes lakomát rendeztek főrendiházi taggá történt kinevezése alkalmából. Az asztalán Rákosi Jenőtől jobbra *Szél* Kálmán miniszterelnök, gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke és *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, Rákosi Jenőtől balra gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, *Láng* Lajos kereskedelmiügyminiszter és *Gulner* Gyula belügyi államtitkár ültek. Az asztalón foglaltak helyet *Singer* Vilmos, a hírlapírók nemzetközi szövetségének és *Spiegel* Edgár, a bécsi Concordia hírlapíró-egyletnek elnöke. Ott voltak továbbá *Müller* Kálmán főrendiházi tag, *Berzevics* Albert, *Peksis* Gusztáv, *Falk* Miksa, *Heltai* Ferenc *Hoók* János, *Lukács* Gyula, *Pap* Zoltán, *Peltai* Gyula, *Rákosi* Viktor, *Szós* Pál országgyűlési képviselő, *Vászi* József országgyűlési képviselő, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, *Margay* Ádám egyetemi tanár, a Pázmány-egyesület elnöke, *Barát* Ármán, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnöke, *Fadrusz* János és *Róna* József szobrászművészek, *Rudnay* Béla főkapitány, *Halmos* János polgármester, *Bercsik* Árpád, *Radisits* Jenő, *Schmidt* József, *Szohner* Antal miniszteri tanácsosok, *Aldády* Antal, *Alexander* Bernát, *Eöker* József, *Négyesy* László és *Sainnyey* József egyetemi tanárok, *Lichtblau* Adolf, a szakírók szövetségének elnöke (Bécs), valamint a társadalom, irodalom és művészet jelesei rendkívül nagy számban.

A harmadik fogásnál Rákosi Jenő emelkedett szóra és a következő felkötőnt mondta:

Tisztelt uraim! Vannak témák, melyek nem szorultak arra hogy motívációval, magyarázattal vagy kommentárral kísérje az ember. Ha látunk valakit elmenni egy feszület, vagy a templom ajtaja előtt és az megemeli a kalapját vagy végig tekintet vet az égre, tudjuk, magyarázat és kommentár nélkül, hogy az az ember a legnagyobb kincsét, a hitet viszi a szívében. Azt nem kell magyarázni. És ha én önöknek most kimondom ő felsége Ferenc József apostoli királyunk nevét, a társaság tagjai fölállanak, akkor ime az önök szíve megdobban, önök fölállnak és ő felsége egészségére, dicsőségére ünnepelésére kocintani keznek.

De, tisztelt uraim éppen ezek a témák, melyek egyszerűségük, természetességük és nagyságuknál fogva időtlenségessé teszik a szót, rendszerint oly gazdagok, hogy a szótalanul is beszéd, a dadogót is ékeszőlővé képesek tenni.

Ferenc József ő felsége alakja úgy is, mint emberé, úgy is, mint királyé, a legcsodásabb, a legfelsőbb látvány. Meylet e kor az élő embereknek fölmutatni képes. Mint ember élvezte mindama gyönyöröket, amelyekkel hus és vérből ember számára Isten e szép időben kínál; és szenvedte, túrt, mindazokat a gyötrelmeket, melyeket ember érezhet, ha Isten nem mosolyogva tekint rá. És ő felsége nagy örömeiben és ő felsége nagy bánatában soha férfias lelkének egységét el nem vesztette, nyugalmában meg nem rendült. Mint király sirt könnyeket, melyeket a sors csak királyok szeméből sajtoltat ki és élvezett gyönyört, amelyet a Gondviselés csak királyok számára tartogat, mert nepeket vezetett a bánatból, az elnyomatásból a szabadságba, a szeretetbe, a hűségbe. (Élénk tetszés és éljenzés.) És sem tejedelmi bujának éjszakájában, sem tejedelmi öröme verőfényében soha sem tévedt meg a kötelesség ösvényén.

Igy látja az egész világ Ferenc József ő felségét.

Mit mondunk azonban mi magyarok? Hol van a mi érzelmeink hőfoka a világéhoz képest, mienké magyarkor, akiknek koronáját viseli, azt a koronát, amelyről ez ország magamagát nevezi, mondvan: Szent István koronájának országai, a korona birodalma és amely koronának e nemzet minden egyes fia magát nevezi, mint a korona tagja. Mi, tisztelt uraim, a lelkesedésnek, a hódoltnak, a szeretetnek oly mértékével kell hogy elteljünk, ez alakot nézve, amelyről a többi világnak fogalma nem lehet. És én poharamat emelve, az égre tekintek és Istenhez szólok: A Mindenható bocsasson mindentől a szemébe fényt ez alakra, fényt a koronájára, fényt az elméjére fényt a szívébe hogy a bosszu élelen át, amelylyel megáldotta, minket boldognak lásson, mi őt boldognak láthassuk és hódoltnak dicsőíthessük.

As Isten éltesse Ferenc József ő felségét! (Hosszas, lelkes éljenzés, tetszés és taps.)

Kenedi Géza a vendégeket üdvözlő, elsősorban *Szél* Kálmán miniszterelnököt, tulajdonképpen szerzőjét ennek az örömnappak is, mert hiszen az ő bölcse, ítélőképességén lépett a kör elnöke a kitüntetés ama magaslatára, ahol nemcsak az ő érdemeinek, hanem az irodalmi élethivatásnak is kiváló megbecsülését örömmel látjuk. A kritika rá született és kötelességeit jobbra a pártélet körében, de mindig becsülettel meggyőződéssel teljesítő hírlapírók közt ugyan az állami hatalom képviselője olyan oránán érzheti magát, mint Dániel próféta az oroszának barlangjában de talán még rosszabbul is, mivel itt nem hét hanem kétszáz oroszian van jelen. De én mégis arra kérem hogy érezze magát igazán úgy, mint Dániel próféta érezte, tudniillik teljes és tökéletes bátorlással. Az oroszának tiszteletben szokták tartani az igazi prófétát Magyarországon pedig bizonyosan igazi prófétát az, akit szándékában és cselekedeteiben mindig a tiszta és becsülettel hazafias lélek vezet. Az elismerésnek ezt a koszoruját mindenki szívesen nyújtja *Szél* Kálmánnak, akit egyebiránt a magyar szellem munkásaitól azoknál nemcsak kedves visszaemlékezései és családi hagyományai lünek, hanem az a nemes irodalmi zománc is, mely államférfiúi beszédeit ekesíti. Az ő egészségére emelem tenát az aldomáspoharat és vele együtt a magyar kormány jelenlevő tagjainak egészségére, akik nemcsak nehéz munkájának és felelősségének osztályos társai, hanem részei annak az általános becsült szellemi iránynak is, mely a magyar irodalom jövőjének is oly sokat ígér. Kívánom, hogy a magyarok Istene *Szél* Kálmánt és miniszterársait nemzetünk jóvoltára nagyon sokáig őrítse! (Lelkes éljenzés és taps.)

Szél Kálmán miniszterelnök: Tisztelt uraim! Az önök szíves megbízása hozott engem ide önök közé, hogy részese legyek az önök örömnepének. De e megbízásom túl engem más is hozott, egy gondolat; ennek az arak kifejezést adni. (Halljuk! Halljuk!)

Önök vendéglő hívtak engemet ide, ez Otthonba, amely nem az én otthonom (Ohó!); nem az én szűkebb otthonom; és mégis én itől az otthontól nem érzem magamat idegennek (Élénk tetszés és éljenzés.) És nem is lehet ez idegen a politika harcosa, a közélet embere, a szellemi élet munkása előtt; nem lehet hogy a közélet embere összeörlorinak ne érezze magát a gondolattal, az irrott szó, az eszme és a szellemi élet munkásaival. (Élénk éljenzés.) Aki választással akar vonni a közélet embere és a nemzeti szellemi élet munkásai között, az egyenesen erőszakosan szétvári és kettéválasztja a magyar nemzet szellemi életvilágát. (Élénk tetszés és heveslés.) Hiszen a magyar nemzet ébredése, a magyar közélet renaissance szá és ujjaalakulása (Ugy van! Eljenzés.) a magyar irodalomnak és a magyar nyelvnél kifejtésével esett össze (Hosszas, élénk tetszés és taps.) És a magyar géniusznak egy megnyilatkozását látom abban, hogy a magyar nemzet jogainak, a magyar nemzet szabadságának kivívásában, a nemzet ébredésében és ujjaalakulásában az irrott szóznak, az irrott szó igazságának volt nagy része és az volt egyik főtenyezője. (Ugy van!) Háas e nemzet és örökké hálsának kell hogy maradjon e nemzet azért, amit irodalmának köszönhet. (Élénk tetszés.)

Ez a gondolat hozott engem ide, erre az örömnepre és ezt akarlam kifejezésre hozni, mint a magyar közéletnek ez idő szerint élen álló harcosa.

Részteszek ez ünnepen teljes szívvel. Erős a hitem hogy amig ebben az országban az irrott szóznak, ha az igaz, a gondolatnak, ha az a hazát szolgálja, megvan a joga és a szabadsága és megvan a tisztelete, addig én az ország ügyét nem féltsem semmitől sem. (Hosszas, élénk tetszés és taps.)

Önökre erre a társaságra amely egyike azon

munkások körének, akikről szóltam és akiknek a kezébe a közjava s a köz kincse le van téve, emelem poharamat, kívánva Isten áldását és lelke minden jó kívánságát önökre. (Hosszantartó, szünni nem akaró élénk tetszés és taps.)

Herceg Ferenc: Az Otthon-kör nevében és megbízásából köszönti a mestert, Rákosi Jenőt. Régi szokásjoga az írők szabad köztársaságának, hogy a sikert, a diadalt, melyet egyik tagja pályáján arat, vidám áldomással ünnepl. Siker nekünk, írónak a taps, mely dalunk után felzug, diadal a mosoly vagy a könnyecsepp, melyet lantunk vagy tülünkön a szívekből fakasztani tud. Ma újra győzelmi tort ülünk. Az ünnepeit ezuttal köztársaságunk patriarkális tejedelme, Rákosi Jenő. A siker ezuttal nem langtengetés vagy tülköszó, hanem országos örömrivalgás zugánál erejével lütfte meg a tülüket. S mi szinte restelkedünk, hogy az ünnepeitnek hódolati ajándékul ezuttal se adhatunk különbet annál, mit a legkisebb társaságunk is meg szoktak adni: a szeretetünk-nél. Beszédét így végzi: A kitüntetés, mely Rákosi Jenőt érte, felmagasztalása az eszmének, melyet szölgál, és felmagasztalása minden újságírónak, ki ezt az eszmét szolgálja kívánja. Társaimmal egyetemben büszke örömmel és meleg szeretettel köszöntöm a mestert. Adjon neki a Gondviselés erő, hogy beteljeze munkáját. Egykor majd ráírhatja élete munkájára a büszke dedikáció, melyet gróf Zrínyi Miklós írta a Szigeti Veszedelem elé. „Dedikálom ezt a munkám Magyar nemzetemnek. Adja Isten, hogy véremet utolsó öspping hasznosan neki dedikálhassam.”

Márkus Miksa: Mindig dísz és kitüntetés reánk nézve, amikor oly férfiak, mint gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, Gulner Gyula, Falk Miksa, Berzevics Albert, Rudnay Béla, Müller Kálmán, Radisits Jenő körünkben megjelennek, mindig szeretettel látjuk, ha testvérgyűléseink megjelennek e körben, amely elsőnek gyűjtötte hatalmas talanszba a szétszórt zsurnalisztákat oly férfiak vezetésével, mint Rákosi Jenő, de ma kétszeres szeretettel üdvözöljük őket, amikor megjelenésükkel azt bizonyítják, hogy ennek az országnak a nagyjai egyik a nemzetet, azzal a magyar nemzetet, amely dicsőséges napjai közt sorozza a ma. A vendégeket és testvérgyűléseket élétül! (Hosszantartó éljenzés.)

Sturm Albert: *Singer* Vilmost és a többi Lajthán tül vendégeket köszönti. Arra kéri ezuttal a bécsi karársakat, emlékezzenek mindig arra, hogy az ami bennünket elválaszt egymástól, éppen csak a Lajta, egy jelentéktelen határjelző, míg a Gondviselés a politikai, gazdasági s kulturális érdekek hatalmas világot nyit meg az szemelő ki, hogy bennünket egyesítsen. Kívánja nekik, kivált a Concordia és a szakírók egyesülete jelenlevő elnökeinek, *Spiegel* Edgárnak és *Lichtblau* Adoltnak, hogy mentül előbb legyen nekik megadva, hogy hasonló alkalommal bennünket is vendégül hívhassanak meg.

Singer Vilmos: Rákosi Jenő barátom bizonyára igazat ad nekem abban, hogy benne nemcsak a kiváló hírlapíró, a kitünő családapát és azt a férfit, aki szakadatlanul és sikeresen dolgozott, tüntették ki, hanem mikor a miniszterelnök ur ő nagyméltósága... (Hosszantartó, szünni nem akaró éljenzés és taps.)

Önök nem is tudják, mennyire igazuk van, mikor *Szél* Kálmánt éljenzik! (Megújuló éljenzés.)

... Amikor a miniszterelnök ur ő nagyméltósága Rákosi Jenőt a magnási méltóságra előterjesztette, azzal ünneplésen eismerte a sajtó állását a modern politikai szervezetben és a sajtó jogát minden közügyben való részvételre. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Amióta szerencsém van ő nagyméltósága politikai tevékenységét éber figyelemmel kísérem, mindjárt kitaláltam, amit különben nem volt nehéz kitalálni minthogy az egész világ láthatja, hogy ő zseniális államférfi, elragadó szónök és szerencsés politika ötletek és sugallatok forrása. (Élénk éljenzés.) De uraim, ami neki eredetiséget kölcsönöz, az az hogy állásában az államférfi működés nem mint könyörtelen számítás, nem mint embertelen kimeletlenség vagy éppen a hálátalán megvetendő és kicsinyes mesterkedésekkel dolgozó titkos tudományt tekint (Élénk tetszés), hanem hogy ő melegsivő megbízható barátja az ő barátainak, hogy a háladossági számítás a politikában is eisméri és hogy jó és igazságos még a sajtóval szemben is: uraim, hogy írjuk ezt? (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps.) Engedjenek nekem még egy kérés és még egy óhajást. Minthogy a jószág sors megengedte, hogy Magyarország diszshelyet foglaljon el a kulturában és a haladásban; és megengedte, hogy a politikai szabadság védőbástyájává legyen, legyenek önök mindig tudatában annak a kötelességnek, amelyet önöknek a diszshely fenntartásáért és megvédéséért teljesíteniük kell. (Tetszés.) Lássák el hivatásukat, hálaival fizetve háláért, mindig bölcse mérséklettel és lovasias méltósággal; ne legyenek önök soha vad szenvedélyek kúrásával, hanem legyenek mindenkor a közvilágom hadserege, szóval a tül magnásai, akik megérdemlik, hogy az állam magnásai legyenek, amint az Rákosi Jenő lett (Élénk tetszés.)

Évvél a kívánsággal köszönti tül a magyar karársakat, a legifjabb magnást, Rákosi Jenőt és a magyar újságírók nagy barátját és szövetségését, *Szél* Kálmán miniszterelnököt. (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps.)

Gróf Apponyi Albert: Nem akart felszólalni először azért, mert már leszokott róla, másodsor, mert látja, hogy mostani mestersége, az elsőkéz itt gyengébb gyakorlatik, harmadsor, mert meg kellett győződnie, hogy volt mestersége, a szónokias, ebben a körben a legnagyobb és a legfényesebb tündöklés. És mivel ez neki már csak régi mestersége, tül a konkurenciótól. A negyedik okát, amiért nem szándékozott szólni, már nem tudja megtalálni és azért a logikának összes törvényeit fejteltelére

állítva, most áttér annak kifejtésére, hogy miért szól mégis dacára annak hogy nem akart szólni Hát szükség-e tulajdonképpen azt indokolni? Szükség-e azt indokolnom, ugymond, midőn egy oly férfiu ünneplésére gyűltünk itt össze, akibe engem az én politikai multamban igen számos költék fűz? Az én t. barátom képviselői mandátumot nem akart elfogadni soha, pedig sokszor biztattam rá. Sokszor eljöttem, hogy a népképviselői kamarában helyet foglaljon. Nem akart. Most végre helyet foglal a magyar főrendiházban. (Klénk éljenzés.)

Egy modern főrendiházban a szellemi munka egyik legkiválóbb képviselőjének természetes helye van és t. barátom, a miniszterelnök, csak arról adott tanúbizonyságot, hogy a nemzeti élet erőt helyesen méltatja midőn a király ő felségének azt az előterjesztést tette, hogy a magyar sajtó egyik legkiválóbb harcosát Magyarország főrendei közé vezesse be. (Leles éljenzés.) Mikor a főrendiház reorganizálódott volt szó, — talán lesznek sokan, akik emlékeznek rá — én azt az eszmét képviseltem, hogy választás után is lehessen valaki, jehessenek sokan a főrendiház tagjai. Hát, t. uraim, ebben a kinevezésben megvan a választásnak egyik eleme is (Tetszés), mert az a hírlapíró, aki egyedül bivatásának lelkiismeretes, önzetlen, hazaforrás teljesítése által emelkedik magasra, az a választás a suffrage universale egyik választója, mely pedig az irni és olvasni tudók egyetemes szavazójoga szerint. En tehát kettős elégtelével üdvözölöm ma Rákosi Jenő t. barátomat. Üdvözölöm a hála kötelességénél fogva, amely enge hozzátűz; üdvözölöm azért is, mert benne, midőn kinevezés után jutott a főrendek közé, egyszersmind az én régi elvemnek, a főrendiségnek népválasztás után való elnyerésének képviselőjét üdvözölöm. (Hosszas leles éljenzés.)

Rákosi Jenő: Nekem halában felolvadva könyvekben ázva kellene vonatkeppen itt állanom ha jog, törvény és igazság volna a világban, mert amit ma magamról, mesterségemről érdemeimről hallottam, az oly lekötöz, oly megindító és oly szép, hogy csak a legnagyobb hállára kötelezhet. Ebben nem egy meghasonlást érek magamban és úgy látom, hogy valami, egy benső hang kerget a hállalanságba, a kevélységbe és attól félek, hogy ha még többet is szeretetremódon beszélnék rólam, én elkezdem magamra nézve keveselleni a főrendiházi tagságot. (Derültég.)

Igy hát tisztelt uraim, választom inkább mégis a szerénységet, hogy megneveljétek ettől a megaláztatástól és az eladottak egyik szebbik részéhez olyamodom, mint témához, kiemelve, hogy ez voltaképpen nem az én személyemnek a telemelése, ez telemelése a magyar sajtónak. És további köszönő szavak helyett átértek én is az ünneplésre és ünneplém azokat a férfiakat, akik a magyar sajtót, a nemzeti sajtót ebben a diszben, ebben a tisztességben részesítették. Boldog vagyok, hogy őket itt az újságírók házában, az újságírók terített asztalánál üdvözölhetem. Ettek ők már az újságírás asztaláról, de az kivált államérfiak számára nem mindig van pezsgró és peosenyere terítve; azonban, tisztelt uraim, bármilyen mértéke, bármilyen mérhetelenségre a keserűségnek tálatassék el a számukra, abban mindig van egy szemernyi édes igazság is és akár mily édességgel áraszták is el őket, abban is akad egy kanál keserű igazság. (Tetszés. Halljuk!) Ettet a kormány tagjai, a képviselők és főrendiház elnökei és a vendégsereget. (Hosszantartó leles éljenzés és taps.)

Gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke: Ez ünneplés eszébe juttatta Béla király névtelen jezőzőjének a története, aki valahányszor honfoglaló őseink valami nagyobb sikert értek, valami nagyobb győzelmet arattak, azt írta jezőzői közt: *et fecerunt magnum aldomás.* Ebből tehát azt kellett következtetni, hogy az Othon tagjai nagy győzelemeket tekintik azt, hogy elnökük a törvényhozó-testület tagjai sorába emelkedet (Ugy van!) És méltán, t. uraim, mert e kitüntetés a legmagasabb, a legfoglaltatnabb alkotmányos hatalomtól ered, amely spontán esmerésben részesíti Rákosi Jenőnek irodalmi és hírlapírói nagy érdemeit. De a siker nemcsak a hírlapírók, Sikere ez egyuttal a valódi szabadelvűségnek és a valódi és nemes arisztokrata elfoglásnak is, és örvendetek a helyesen értelmezett egyenlőség elvnek szempontjából is, amely minden kiváltságokat kaput nyit a legmagasabb polgár. Poharat emel Rákosi Jenőnek mint a főrendiház legújabb tagjának egészségére! (Hosszas, élénk éljenzés. Halljuk Wlassosot!)

Wlassos Gyula: Mint az Othon tagja akar beszélni. Azt kívánom, ugymond, hogy a magyar sajtó azt írja, amit gondol, azt mondja ki, amit érez, rara temporum felicitas, az legyen, amit a nagy költő mond: „Utque velis et dicere licet.” (Eljenzés.) És azt kívánom, hogy ennek a magyar sajtónak sok olyan tagja legyen, aki emondhassa élte végén, amit bizonyára a mi tisztelt ünnepeltünk is emondhat: hogyha újra kezdeném életemet, ismét csak szurnaliszta lennék, mert ezzel tudom szolgálani hazámat odaadással és szeretettel. (Eljenzés.) Azt kívánom, hogy minden szurnalisztának oly sikere legyen, hogy ismétlem, ezt mondhasa: hogyha újra születnék, akkor ismét csak ez lennék. En poharamat a magyar szurnalisztákra írtam, amíg az a haza felvirágzására abban a brancsban, amelyben nekem hivatásom most dolgozni, a magyar kultúra megerősítésében, a magyar kultúra ápolásában kivezesi osztályrészt, mint a hogy kivette eddig is. Poharamat emelem a magyar journalistika felvirágzására s engedjék meg, hogy személyesítő jó kívánságaimat, poharamat emelem az ünnepre, mert azt tartom, hogy tulajdonképpen minden szónok ilyen öszszefüggel alkalmas azai végzi, hogy éljen ünneplünk, Rákosi Jenő! (Hosszas élénk éljenzés és taps.)

Spiegel Edgár, a bécsi Concordia elnöke: A bécsi újságírói egyesület nevében köszöni a meg-

hívást a mai ünnepre. Rákosi Jenőnek, az újságíróknak az irodalmi világ már rég megadta a felsőházi tagságot. Hogy aztán egy magas kormány később érkezzet meg ide, mint az irodalmi világ, boossásk meg neki, hisz a kormányoknak mindig sok idő kell arra, hogy jót akossanak: láttuk ezt eléggé a mult osztondében. (Élénk derültég.)

Spiegel Edgár: Önök, t. kollegáim, valamennyien tudják, hogy életemnek büszkesége, hogy évek előtt, hosszú intervallum után, én voltam az, aki a benső viszonyoknak a bécsi s a magyarországi hírlapírók közt utját egyengtettem. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Hogy ez a viszony tartós, hogy barátságunk zavartalan legyen, arra emelem poharamat azzal a kívánsággal, hogy Rákosi Jenő barátunk az őt ért magas kitüntetésnek teljes egészében és szellemi irisségben addig örülhessen, amíg akad osztrák miniszterelnök, akinek eszébe jut, hogy osztrák főszerkesztő — nem pro domo beszélék, magam nem vagyok főszerkesztő — ajánljon felsőházi tagságra. (Élénk derültég és tetszés.)

Véss József: Véss Józsefben van anyai kollegialitás, hogy a kimerült közfigyelmet a maga számára igénybe nem veszi (Eljenzés), hanem Véss Józsefben van anyai szerénység, hogy a hallott ragyogó szónoklatok után a maga foglatékos eloquoenciáját itt bemutatni nem kívánja. (Ohó! Halljuk!) Nem is Véss József akar most szót, hanem a Budapesti Újságírói Egyesülete. (Halljuk!) A Budapesti Újságírói Egyesülete eljött ide ennek a testvér-egyesületnek a hajlékába és elhozta magával szeretetének, ragaszkodásának és elismerésének adóját a mai est ünnepléséhez (Élénk tetszés) és elhozván, szükségét érzi annak, hogy ezt meg is okolja. (Halljuk!) Újságíró-barátaink, a kormány, a parlament elnöke, a főrendiház elnöke, közéletünk egyéb kitünőségei megmondottak nekünk, hogy a magyar nemzet számos szellemi és erkölcsi érdeke miyen vonatkozásokban van, sosa e nem muldó hállára kötelezve Rákosi Jenővel. (Élénk tevesítés.) A magyar sajtónak is meg kell ezen a napon mondania, hogy mit köszönhet hát ő Rákosi Jenőnek, és miért vesszük ki mi is a magyar sajtónak fakó, szürke, közönséges munkásai a magunk részét az ő ünnepléséből. (Hosszas éljenzés.) Rákosi Jenőnek megjelenése a magyar újságíródalom porondján cenzurát jelent és korszakot alkot. Ő előtte az újságírás mesterség volt. ő általa és tője számitva lett művészet. (Ugy van! Élénk tetszés.) Ő előtte az újságírás rideg, prózai nyelven beszédo nyilvánosság volt. száraz krónikája a nemzeti eseményeknek, tükre a közvéleménynek. Szint, il'at, illat, süzseres ilatot Rákosi Jenőtől, Rákosi Jenő által kapott. (Élénk tetszés.) A magyar nyelv azelőtt csak instrumentuma volt a magyar sajtónak. Rákosi Jenő tette a magyar nyelvet a magyar sajtó s a magyar sajtó munkásainak szerelmévé, ideálává, bátyává, oltárává (Hosszas éljenzés.) Rákosi Jenő előtt a magyar sajtó s a magyar nyilvánosság egy szürke, jelentéktelen kovadarob volt és önnie kellett egy acélnak, amely mikor hozzátűdök ahhoz a kovadarobhoz, kicsibol belőle szikrákat, isteni szikrákat, amelyek gyujtanak és világitanak a haszeretetre, a kötelességre, az eszthetikai gyönyörűségek kitolyhatatlan szikráját (Élénk éljenzés.)

Tisztelt uraim és kedves barátaim! A magyar sajtó mindaddig amíg Rákosi Jenő meg nem jelent a porondján, Hamupipóke volt (Ugy van!) a konyhában volt, hasznos munkát végzett, de kimondhatatlan bája, nagy szépségei. csodás aranyai ismeretlenek voltak. A sutba őt hamupipóke hamupogácsát süttő magának. De el kellett jönnie a fiatal királyfiinak aki rá ismert erre a kis leányra. És aki odajött és azt mondta Szerelmesem, királykisasszonyom megváltak téged a kározsatból; gyere velem, karomra fűzlek, eviszlek a nemzet ünneplésére és mindannyian csodálni fogják szépségedet, kecsédet, bájaidat, éremyedét. És a magyar sajtó követte őt, a királyfi, karjába üzdődött és mikor megjelent a nemzet színpadján, mindenki elámult ragyogásán, aranyain csodálatos szépségein, batamán, melylyel mindenkit elbűvölt. Mindnyájunknak hön szeretett atvamestere ő. Ha a másik satorjára eljön ide hogy a vajdat mindnyajunk vajdat, mindnyajunk lejét köszönés, akkor hiszem, hogy ez a pillanat komoly jelentőségű a magyar sajtó történelmében. Mert Rákosi Jenő ad hoc étesítette azt, amely állandósítást mindenütt óhajtnak a magyar sajtónak szellemi és erkölcsi egységét, amely immár létezől Rákosi Jenő szeretetének jegyében. (Hosszas élénk tetszés és éljenzés.)

Végül **Margalits Ede** a Pázmány-egyesület nevében köszöntötte el lendületes szavakkal Rákosi Jenőt, mint a Vörösmarty-szobor leletitét is és az éljenzések közt, melyek a szónok szavait kísérték a diszes vendégsereg, az egész társaság leles óvációt közt kivonult a teremből. Asztaltobtas után a mellettkermeben a reggeli órákig vigan foly: az áldomás.

Üdvözöl leveleket küldöttek: **Lukács László** pénzügyminiszter, báró **Fejérváry Géza** honvédelmi miniszter, **Darányi Ignác** időmívelésügyi miniszter. **Samassa József** egri érsek. **Wekerle Sándor** a közigazgatási bíróság elnöke, **Rakovszky István**, az állami számvévszék elnöke, báró **Eötvös Loránt**, az Akadémia elnöke, **Kornfeld Zsigmond** főrendiházi tag, **Márkus József** főpolgármester, **Halmos János** polgármester, **Lánczy Leó** udvari tanácsos, **Verband auswärtiger Presse, Bukoves** a Deutsches Volkstheater igazgatója **Francois Lajos**, **Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége.**

A költséges béke.

— Jelenet. —

A hadügyminiszter: Olvasa, öreg?

A tanácsos: Mit?

A miniszter: Ezt a líráraot. Az van az újságban, hogy a Mexiko és Észak-Amerika közt felmerült ügyben a hágai választott bírának tiszteletidj fejében több, mint két milliót fizetek ki.

A tanácsos: Mondhatom, elég drága.

A miniszter: Pedig csak egy ugynevezett kisebb-fajta ügyről volt szó.

A tanácsos: Egy kisebbfajta háboru is belekerül ennyibe.

A miniszter: Azt kiabálták folyton, hogy a háboru óriási költségekbe sodorja az államokat és most tessék, egy kisebblajta békés ítéletért milliókat fizetek ki.

A tanácsos: Nagyobbfajta ügyért, remélem, husz milliót kell majd fizetni, még nagyobbért százat.

A miniszter: Es ezzel megint ott vagyunk, ahol a mádi másvallásu.

A tanácsos: És ha az ember egy kicsit a jövőbe néz, még sok mindent láthat meg. Az államokban egyre nagyobb tért hódít a béke eszméje...

A miniszter: Egyre többen fordulnak a hágai bírósághoz...

A tanácsos: A bíróság látni fogja a nagy keresletet...

A miniszter: Emelni fogja tehát az árait a ily...

A tanácsos: S így idővel a békés megoldás többre fog kerülni, mint a háboru s az államok tisztán a takarékoság szempontjából háboruszkodni fognak.

A miniszter: Miért ne? Öcsöbbs is, szebb is, aztán ha már annyi pénzt fizetek, legalább hadd verem be érte annak a fejét, aki bán.

A tanácsos: Tudtam, hogy ez lesz a vége.

A miniszter: Hiába, meg kell maradni a háborunál. A hágai békebíróság fogja kényszeríteni az államokat, hogy hadakozzanak. Elvégre is ocupa békeszeretelből nem mehetünk tönkre!

A tanácsos: Hát ezért kongresszusoztak annyit?

A miniszter: Hiába, meg kell maradni a háborunál. A hágai békebíróság fogja kényszeríteni az államokat, hogy hadakozzanak. Elvégre is ocupa békeszeretelből nem mehetünk tönkre!

(Cigarettára gyujt és meg van gyözdöve arról, hogy igaz van.)

— 0. —

FŐVÁROS

(*) A köztötekonysági bizottság ma délután ülést tartott **Horváth János** tanácsos elnöklete alatt. Több jötekonysági intézetnek segélyt szavaztak meg az 1903. évre 2100 korona összegben; ebből az izr. nöegyesültre, az ó-budai izr. nöegyesültre, a próléta-utcai irgalmas nöestvérekre, a krisztinavárosi leánynevelő-intézetre és a jözsefvárosi jötekonys nöegyesültre egyenként 1200 korona esik; az V. kerületi jötekonys-egyesületnek és a kath. legény-egyesületnek 600—600 koronát szavaztak meg; a magyar tanítók otthonának 500 K.-t és végül három kisebb intézetnek egyenként 400 K.-t. A Fehér Kereszt országos lelencház egyesület eddigelé 2400 korona évi segélyt kapott a jóvárostól. A bizottság ma azt határozta, hogy az egyesületnek az alkalommal 1200 korona segélyt nyujtását javasolja, főleg arra való tekintettel, hogy ez több hét éven átúl levő gyermeket ápol. Végül **Horváth János** tanácsos előadta, hogy mivel a szegényház zsulolva van, égetlen szükséges, hogy unak az építéséről gondoskodjanak. A bizottság javasolja, hogy az új szegényházat lehetőleg az új köbányai temető közelében levő fővárosi telkeken építsék át, annál is inkább, mert a közgyűlés is ezt a helyet találta erre a legalkalmasabbnak, mint amelyhez a villamos vasut is közel esik.

(*) Az ó-budai plébános-választás. A Kirschoffer Károly halálával megüresedett ó-budai plébános állásra **Vassary Kólos** hercegrímás kibirdette a pályázatot. A pályázat február tizenötödikén jár le. A választás aprilisban lesz.

(*) A fertőtlenítő intézet. A fővárosban fennálló fertőtlenítő-intézet működésséről a fővárosi szolgálai utasítást és házirendet dolgozott ki, amely a betegymiszteriórt már egylyben jóváhagyva nélkül visszakerült főleg azért, mert a házirend beleolvadt a szabályrendeletbe, holott a kettő külön-külön fejtegetébe való. Az újabb átdolgozás alkalmával egyéb újítások is kerültek a szabályzatba. Nevezetesen dr. **Scherman Adolf** főorvos indítványára a fertőtlenítő betegségek közé sorozták, természetesen csak haialeseki alkalmával. Azonkívül az új szabályzat a nem kötelező, ugynevezett luxus-értelentéseknél némi újakat is állapít meg. A szabályzat a bennfoglalt újításokkal egyetemben ma megvitatta a közegészségügyi bizottság s azt egész terjedelmében magáéva tette.

(*) **A tisztviselők adóssága.** A fővárosi tisztviselők adósságainak rendezésére kiküldött szervező bizottság elnöke elkéri a bizottság tagjait, hogy a i. hó 20-án. kedden este 7 órakor V. Sas-utca 24. sz. a. a takarékpénztár helyiségében tartandó értekezleten pontosan és teljes számban jelenjenek meg. Az értekezlet tárgya lesz az előterjesztendő ajánlat részleteinek megvitatása.

(*) **Szabályrendelet a sültopparól.** A fővárosi közegészségügyi bizottság ma délután *Mátuska* Alajos alpolgármester előklésével ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya a *sültopparól és pékékről* szóló új szabályrendelet tervezetének tárgyalása volt.

Ismeretes dolog, hogy két évvel ezelőtt ennek az iparnak a körében főleg közegészségügyi szempontból oly visszaélések támadtak fel, hogy a kereskedelmi miniszter szükségesnek látta az ipar szabályozását és felhívta erre a főváros hatóságát. El is készült a szabályrendelet tervezete. A bizottságok is lefolyatták, a közgyűlés azonban dr. *Helias* Ferenc indítványára, aki a sorédek és az iparúrés érdekeit nem látta kellőképp megővve a tervezetben, a munkát át visszadta a tanácsnak azzal az utasítással, hogy ebben az irányban is gondoskodjék elegendő garanciáról a szabályrendeletben. Az illetékes ügyosztály tehát a közgyűlés óhajának megfelelőleg néhány ponttal kibővítette a szabályzatot, s ebben az új formájában ma került a közegészségügyi bizottság elé, amely néhány rövid felszólalás után a tervezetet el is fogadta.

(*) **Az országház villamos vasutja.** Az országházhoz vezető villamos vasut-vonal tervezetét a székesfehérvári mérnök hivatala elkészítette s ahhoz a közlekedési bizottság is hozzájárult. A tanács most a közlekedési bizottság javaslatát el fogadta s pártolóiért terjeszti a közgyűlés elé. Az ügy. végső töröként, a béligyminiszter elé fog kerülni.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Nemzeti Színház.** A klasszikus hétfői előadások sorozatában ma *Coriolan* látnuk részben új szereposztással. A címszerepet *Bakó László* játszotta. Komoly ambícióval és a haladás biztatás jeleivel. Már nem a szép, dallamos hang varázslára veti a sulyt, hanem arra, hogy az alakot lehetőleg sok színnel, sok árnyalattal jellemezze. Ez a *Coriolan* nem volt elejétől végig dühös és zajosan hetvenkedő. Erős, metsző iróniával beszél a néphez, amikor először találkozott velük. A dőllynek ez a megnyilatkozása voltaképpen a legkeményebb, legsértőbb. *Coriolan* akkor igazán szuverén, akkor áll toronmagaságban az ingatag, gyáva oszócslék fölött, amikor így beszél vele: a gunyos lenézés bántó nyugalmával. Ugyanezt a hangot szerencsésen használta ott is, amikor *Coriolan* a fórumon vokesat kér a plebejusoktól. A hang szerencsés volt; az arcjáték kevésbé. *Coriolanus* háborgó benseje visszaütközik ugyan a képen, amikor inszultusokat kénytelen zsebre venni a nép kolompasaitól, de *Bakó* tulságba viszi a szemek kimerésztését és az ajkák, az arcizmok rángatózását. A harok kemény embere nagyobb figyelmet tart a maga képen; ha kell, vassá és jéggé mereviti arcvonásait; nem vételi észre azokat, akiket semmire sem becsül, hogy szenved és bosszankodik miattuk. Amit *Bakó* ebben a jelenetben mutat, nem a *Coriolan* arcjátéka, hanem egy neurasthenikus ember idegessége. Le kell hogy szokjék erről a fölösleges vonaglászról. És kell hogy szilárdabbá, plasztikusabbá tegye a testtartását is, amikor indulatlan mozdul, hogy letiporjon egy ellenséget, vagy hódoló szeretettel sieszen az anyja és hitvese elé. Hős szerepekben csak akkor lesz igazán heroikus, csak akkor keleti fel bennünk a férfiasnak, az impozánsnak a benyomását, ha rendíthetetlen méltóságot tud mutatni gesztusaiban és lépéseiben az indulatok viharzása közepette is. A hanggal való bánás nagy tudományában haladást látok, de még mindig kapva kap az alkalmon, hogy az erőt, a hatást a mennydörgő deklamációban keresse. Abban a jelenetben, ahol *Coriolan* a tribunokkal összevész, a beszéd minden tónusa parádés lármában folyt össze, ahelyett, hogy minden szó amit *Coriolan* sértett önéreztet itt kidobál magából, egy-egy kódarab sulyával vágódott volna az aiatomos tribunok fejéhez. Más jelenetekben jobban beszélt, sőt voltak egyes helyek, ahol a tompított hang tele volt erővel és nemcsak pathos-szal. Az egész a kátás arra mutat, hogy a nagy feladatok következetes keresztülvite ére szükösleges domináló eszközök még nincsenek a hatalmában, de már kezdőlívradni rá az elmélyedésnek a komolyabb fellogásoknak, a lelki érettségnek egy gyümölcsözőbb korszak. Szakadatlan tanulás, önbizalmat, szigorú önfegyelem és a művészet áhítatos kultusza egyre tovább viheti az élet, az igazság, az igazi sikerek felé. — *Virginia* szerepét *Cs. Alszéghy Irma* játszotta, szintén először. azzal az egészséges egyszerűséggel, azzal a természetes asszonyi bájjal, amit a nemes római hitves alakja megkíván. A régi szereplők közül *Jászai Mari* hatalmas

Volumniáját *Ujházi Meneniusát*, *Beregi Anfidiusát*, *Gyenes és Gál* markáns tribunjait árasztotta el tapsával a mai előadás közönsége, mely javarészből a középiskola lelkes fiatalaigából állott. (d. e.)

**** A Quarneró vizein.** Zenefőlt ház előtt mutatta be az *Uránia-Színház* ma este *Németh Péternek Quarnero vizein* című munkáját, amely a magyar tengerpartot és az osztrák Rivierát ismerteti. Az első felvonásban a karszti vasut-vonalat látjuk. Vonatunk megakad a hófúvásban s hogy dermedt tagjainkat felmelegíthessük magunk is a hó lapátolásához fogunk. Végre száguldvá rohanunk az *Adria* kéklő vizei elé. Megosodáljuk a *Frangepánok* terzattói várát, majd a terzattói kegyhely busójárók közé vegyülünk. Csakhamar megpillantjuk a móló lungó mellett horgonyzó hatalmas páncélvénákat, majd a kormányzó palotát, s gróf Szapary László kormányzó arcképénél a Szapary-induló hallgatjuk. Fiume és a tengeri élet változatos képe után Susak Bukkari, Portoré Cirkenica, Therápia, Szelece, Novi, Zeng, Caripago. Jablanac egymásután vonnak el szemünk előtt. A harmadik felvonásban a babér és pálmák hazáját járjuk be *Abbázia*, *Volosca*, *Lovrana* tündérligeteiben. Az *Uránia* szép mozgóképeket szerzett be az új darabhoz. A buvár tengeralatti munkája szinte izgalomban tartja a nézőt. *Németh Péter* munkája méltóképpen sorakozik a színház legjobb darabjaihoz; a szerző megérdemelte a tetszés minden jelét, amelylyel a közönség elhalmozta. A premieren megjelent *József Ágost* főherceg és neje *Augusta* főhercegnő. Az *Uránia-színház* elnöke, *Molnár Viktor* miniszteri tanácsos az igazgatóság élén a színház kapujában fogadta a tenses vendégeket akik végignézték az egész előadást és távozásuk előtt elismerésüket fejezték ki *Molnár* Viktornak és *Szana Tamás* igazgatónak.

**** Blaha Lujza a Kurucfurfangban.** Négy fel lépésre kapott engedélyt *Blaha Lujza* asszony a Nemzeti Színház igazgatójától, hogy a Népszínházban legjobb szerepeiben vendégszerepeljen. El fellépések utolsója e hó 25-én vasárnap délután lesz, amikor a nagy művésznő ifj. *Bokor József* pályanyeres népszínművében a *Kurucfurfangban* Böksi szerepét játszotta, amelyet rövid idő alatt 37-szer adott mindig egyforma nagy sikerrel. A mérsékelt árnyék a Népszínház pénztárán kívül a városi jegyirodáknak (Károlykörút 16 és Koskeméti-utca 14) is válthatók.

**** József Ágostok a színi akadémia vizsgáján.** Az Orsz. Színművészeti Akadémia vasárnap esti vizsgálati előadását kiváló előkelőség tisztelettel megjelentével, *József Ágost* főherceg fődrammestere, gróf *Szapary József* utján a délután folyamán tudatta dr. *Várdai Antal* igazgatóval, hogy meg szeretné nézni az előadást. A főhercegi párt *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter és dr. *Várdai Antal* igazgató fogadták. A főherceg és neje elejétől végig ottmaradtak az előadásban nagyon gyakran tapsoltak a növendékeknek, *Várdai Arankának*, *Harmath Hedvignek*, *Biro Irénnek* és a többi közreműködőknek. Előadás végeztével a főhercegi pár megelégedésének adott kifejezést és köszönetet mondott a miniszternek és *Várdai* igazgatónak az élvezetes estéért.

**** A kis főzsek.** A *Vigszínház* legújabb bohózatának első vasárnapi előadása igazi farsangi est vidámságával zajlott le. A jegyek már elővetelben fogytak el. A francia bohózat elmés dialógusa, a komikus helyzetek mulatságos sorozata és a szereplők alakítása mind izmeztetőttak a jókedv állandósítására és fokozására. *Hegetűs Gyula* kaogatóbb volt, mint valaha és a többiek is azon igyekeztek hogy a vasárnapi közönség teljes mértékben igazolja az előző esték publikumának kedvező véleményét.

**** Soapin furfangjai.** Holnapután, szerdán, adják először a Nemzeti Színházban *Moière Scapin furfangjai* című vigjátékát *Scapin* szerepében *Rózsahegyivel*. Az eredetileg 3 felvonásos vigjáték egy felvonás keretében lett összevonva, a darabot dr. *Hévesi Sándor* fordította. A többi szerepeket: *Gál, Nádai Béla, Gabányi, Deszö, T. Delli Emma, Paulay Erzei, Györgyné* játszzák. Ezt megelőzőleg a *Mizantropot* adják elő, mely 1899. januárjában került legutolszor színpadra. Holnap, kedden, *Gárdonyi Géza* új vigjátékának, az *Annushkának* hatodik előadása lesz.

**** Vendégszereplés.** *Kenedich Kálmán* a Népszínház jeles tenoristája szerdán és csütörtökön Székesfehérvárra vendégszerepel. Feléle a *Corneville-i heragokban* és a *Szép Heléna* Paris szerepében.

**** Magyar Színház.** Már az utolsó próbákat végzik a *Trouville gyöngye* című énekes darabról, amelynek pénteken este lesz a bemutatása. A szereplők sorra hatalmas énekszámokhoz jutnak, amelyeket *Szelestey Eiza, Tomcsányi R. t., Ráthonyi, Rubos, Sziklai* ad elő. — Vasárnap délután az előre hirdetett *Aranylakodalom* helyett a *Niniss* kerül színpadra.

**** Matiné.** A *Vigszínház* színésziskolájának önképzőköre vasárnap délelőtt tartotta I. matinéját, melyen jelen volt az igazgatóság és a tanári kar. Dr. *Inaco Henrik* tanár előnként megnyitott beszéde után *Ungermann Feodora* énekelte egy telt dalt. — A műsor következő száma *Bartók Lajos emlékezte* volt, melyet *Peterdy Ándor* irt és *Badó Aranka* olvasott fel nagy

hatást kelte. A matiné Szigetű Irén felolvasása és *Westfried Janka* melodráma jelezte be.

**** Major szemüvel.** *Major J.* Gyula hegedűversenye, mely különösen Németországban (Berlin, Lipsee, Boroszlo, Drezda stb. hangversenyekben) nagy sikerrel került már ismételtlen előadásra, legközelebb már második kiadásban jelenik meg s ezúttal *Méry Béla* zeneműkiadó tulajdonába megy át. Ugyancsak második kiadásban jelenik meg *Maionak Niels Finn* című balladája négykezes kivonaton, mely szintén már ismételtlen — különösen a *Berliner Lehrerinnen-Gesangverein* és a *Budai Zenekör* hangversenyein — fényes sikerrel került előadásra. Ezt a művet is, melyet a *Nemzeti Zenekör* fog legközelebbi nagy hangversenyein előadni, *Méry Béla* adja ki.

**** Vidéki színesest.** *Kövi Ede* színgazgató két hónap óta nagy sikerrel működik *Fogarason* teljes megelégedésére a közönségnek. Annnyira tetszenek a jól összeválogatott előadások, hogy az oláh és szász közönség is el-ellátogat a színházba; a magyarosítás e missziójában a buzgó igazgatóknak és társlatának segédkezeit nyújt *Bausner Guidó* főispán, aki mindent elkövet, hogy a szántársulat törekvései sikereselek legyenek. — Vasárnap este adták a győri színházban *Gelsei Biro* Zoltánnak a *Győri Napló* szerkesztőjének új népszínművét a *Sekonnat*. A darabot amely a világségi legyerelettel idejében játszik, a közönség nagy tetszéssel fogadta.

MŰVÉSZET

□ **Az Ybl-pályázat.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Ybl-pályázata dolgában a következőket közli:

Tervezendő a budapesti Ferencendiek templomának a *Kossuth Lajos-utca* és *Ferenciek-tere* sarkán levő s a rend bazárával kapcsolatos homlok részének építőművészi megoldása. A megoldás módja teljesen a tervező belátására van bízva. A tervekkel jelölve és leírellel ellátva ez évi március hó 2-án esti 6 óráig kell az egyesület titkári hivatalában benyújtani, ahol részletes felvilágosítás is kapható. A pályadíj: az Ybl-érem és száz korona. A bírálóbizottság tagjai *Fittler Kamil, Főrk Ernő* és *Pecc Samu*.

□ **Keleti és Tahí kiállítás.** A téli kiállítás bezárása után azonnal megkezdődtek a városi régi műcsarnokban a múlt nyáron elhunyt *Keleti Gusztáv* és *Tahí Antal* festőművészek hagyatékában talált művek kiállításának a munkálatai. A rendkívül érdekesnek ígérkező tárlat január hó 24-én nyílik és február 1-éig tart s 60 filier belépődj mellett naponta reggel 9 től délután 4 óráig lesz látható. Az összes kiállított művek olasz áron e adók.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A Magyar Tudományos Akadémia matematikai és természettudományi osztálya** ma délután *Ihav Károly* egyetemi tanár előklétele alatt jelölvasó-ülést tartott. *Károsházi József* levelező tag „*Észrevételek az általános elimináció elméletéhez*” címen értekezelt elősnek. Előadó az általános elimináció azon részével foglalkozott főleg értekezésében, amely a resultánsok és discriminánsok elméletével foglalkozott. Hosszasan és nagy példákka bizonyította, hogy a resultánsok és discriminánsok az egyenletekben léteznek és kideríthetők. Utána *Högyes Endre* bemutatja dr. *Marikowsky György* tanársegédjének Ujabb kísérleti adatok a labirint-reflexek tanához című értekezését. Dr. *Marikowsky* kísérleti tanulmányokat végzett az általános kísérme, a hártás labirint és a felső végtagok közötti fennálló reflexkapcsolatokról. Ebből kiderült, hogy a felső végtagokat mozgató izmok és a labirint között hasonló bilaterális reflexkapcsolat áll fenn, mint a szemizom és a labirint között.

□ **Miksa oszász tragédiája.** *Pawlowsky Ede* honvéderőnaggy előfizetést hirdet a *Miksa oszász* mexikói szerencsétlen expedíciója cím alatt megjelenő történeti leírására. A könyv ára 2 korona. A megrendelések a szerző Jégerverem-utca 1. szám alatt levő lakására küldendők.

FARSANG

□ **A Budai Izr. Műegylet** javára február 1-én a budai Vigadó összes termében rendezendő játékon célú tanulmányos méltan fog sorakozni az egylet előbbi kitűnő sikertől mulatságaihoz. A művészi szempontból egyike lesz a szezon legjobb hangversenyének. Közre tornak működő *Szilágyi Arabella* operanékesnek, *Z. Delyi Emma* a Nemzeti Színház tagja, *B. Szeszter* Sárota hegedűművésznő, *Falonyi Elemer* zongoratanúvész és *Kovács Mihály* a Népszínház kitűnő komikus.

□ **A Párisi Nagy Aruhás és főntisztelőinek személyzete** saját segélygyűlésének gyarapítására március 8-án a terevárosi Kaszinó diszterében hangversenyvel egybekötött táncostélyt rendez. Az estélyen több előkelő fővárosi művész és művésznő fog közreműködni.

□ **A Pannonia evezőklub táncostéje** iránt nagy az érdeklődés a főváros előkelő köreiben. A táncosté február 5-én a Tisztviselő-Egylesület Eszterházy-utcai paojátjának termében lesz. A táncosté *Radics Béla* zenekara szolgálja s ez alkalommal játszsa először a dr. *Gerber Ferenc* által szerzett *Pannonia-oszárdást*.

(A 32-es csekk társasága január 24-én, szombaton a polgári lövőde összes helyiségeiben hangversennyel, szini előadással és tánccal egybekötött jótékony-céln estélyt rendez.

EGYESÜLETEK

(Az Állami tisztviselők országos-egyesülete) tegnapi viharos közgyűlése a késő esti órákban ért véget. A tisztikar és választmány választására beadott összesen 441 szavazat. Elnöknek megválasztották Vörös László nyug. államtitkár, országgyűlési képviselőt. A megválasztott tisztikar névsorát már közöltük. A 90 tagú választmányra beadott szavazatok összehámlása annyi társadékkal és munkával jár, hogy a szavazatszedő-bizottság csak 3-4 nap múlva tehet jelentést az eredményről. A közgyűlés befejezte előt utasították az elnökséget hogy sűrűn sson járjon el a minisztereknél s szorgalmazza ott a tisztviselők fizetés rendezését célzó törvény végrehajtását. A jövő hét folyamán tartandó választmányi ülésen a szavazatszedő-bizottság jelentést tartozik tenni a választás eredményéről.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Magyar Jogászegylet Vavrik Béla elnöklete alatt tartott teljes ülésében tolytatták az új bünvádi perrendtartásról szóló vitát. Dr. Réza Vilmos felszólalásában az új bünvádi perrendtartás leggyöke-resebb intézkedéseinek az esküdtbírósgai intézmény megteremtését tartja.

Ennek helyes és kielégítő működése az esküdtelnek műveléségtől és jogérzékétől lévén feltételezve, gyakorlati szempontból igen fontos, hogy az esküdtelke szelektója a lehető legnagyobb gondal és szigorúsággal eszközöltessék. A köztudatban az a téves nézet uralkodik, hogy az esküdtelke jegyzéke merőben sorsolás után állítatik össze. Ez nagy tévedés mert a közigazgatási hatóság által egybeállított alaprajstomból egy bizottság választja ki évenként az esküdtbírósgához szükséges esküdtelkeket, akik az esküdtelke főrajstromát alkotják. A budapesti esküdtelke főrajstroma nem minden tekintetben felel meg a szellemi követelmények és a nemzeti eszme szempontjából a szükséges kellekeknek és szóló nagy részben ennek tulajdonítja, hogy az esküdtelkezek eddigi működése a jogos várakozásokat ki nem elégítette. Ezen a bajon a főrajstrom gondosabb összeállítása által a büntetőtörvényszék elnöke van hivatalra segíteni.

Dr. Várkonyi Oszkár felszólalása után dr. Fayer László egyetemi tanár adta elő zárószavát. Tárgyalta a semmisségi panasz bejelentésének formáit. Böveben szóltot ezután a btkv. 92. §-ának nem alkalmazása című érvényesített semmisségi panaszról és kimutatta a határozatban keletkezésének történelmét, hogy a törvényhozás nem akarta azokat a megszorításokat melyeket a Kuria utólag a törvénybe magyaraz. E magyarázatnak tulajdonítja, hogy az új bünvádi perrendtartás életbe lépett óta a halálbüntetés ismét alkalmazásba jött. A halálbüntetés kimondását Magyarországon azelőtt két, illetőleg három törum végzárta felül, most az ellenkező vélelet akarja a Kuria létesíteni és az elsőfokúlag kimondott halálbüntetés ítélet felülvizsgálása elé különböző alaki akadályokat gördít. E szerint a legsúlyosabb ügyekben a legkevesebb volna a felülvizsgálat.

§§ A Branki sajtópör. Dr. Folt Mihály lapja, a Branki mult évi 126-ik számában dr. Szatonyovics Sztanoj tollából Rövidlítő politika cím alatt egy cikket közölt, amelyben az emlékezetes zágrábi szerbeilenes zavargások alkalmával az Ujvidéken tartott népgyűlésnek azt a határozatát, hogy a népgyűlés rezouciói a magyar kormányhoz is felterjesztessenek, élesen támadta, támadván egyuttal a szerb radikálisokat és a konzervatívokat is, akik ezt a határozatot állítólag provokálták. E cikk folytán a szegedi államügyészség a Branki ellen a magyar nemzet elleni izgatás miatt sajtópört indított és a fő tárgyalás február 6-ikán lesz a szegedi esküdtelke előtt. A cikk írója nem lévén magyar allan-polgár, helyese a lap névleges szerkesztője, Perics János fog felelősségre vonatni.

§§ A lefoglalt miniszteri segély. A belügy-miniszter tavaly májusban az orsz. színezegyesület javaslatára 500 korona rendkívüli segélyt szavazott meg a mostanában önkormányzat Haasi Béla sőtörvényhelyi színezegyesületnek. A segélyt megküldte a színezegyesületnek továbbítás végett, hol azonban Halasina egy élelmes hitelezője, Erdélyi Gizella volt operette-primadonna lefoglalta a segélyt. A tanács foglalkozott a különös ügygyel és ügyészenek, dr. Faldus Jenőnek ajánlata megtagadta a lefoglalási végzés rendelkezését és kiadta Halasinak a segélyt. Erdélyi ezért beperelte a színezegyesület a VIII-X. kerületi járásbírósnál, ahol dr. Berger Rezső bírő előtt minap volt a tárgyalás. Dr. Faldus Jenő ügyvéd a színezegyesület nevében a tárgyaláson azzal érvelt, hogy a végrehajtási törvény szerint ily természetű segély le nem foglalható annál kevésbé, mivel a miniszter a segélyt határozott célra adta. A miniszter rendelkezése szerint a segély kizárólag azon okból adatott, hogy Halasi tagjainak fizetési kifizetessenek s a társulat továbbra is tennállhasson. A bíróság ezen körülmények boigazolása végett a tárgyalást elnapolta.

§§ Megvesztetett üzleti alkalmazottak. Mult hónapban Schulhof Adolf nagykanizsai borkereskedő

egy nyilatkozata járta be a fővárosi lapokat, amelyben azzal vádolta Zerkovitz Lajos ugyancsak nagykanizsai borkereskedőt, hogy ez Schulhof alkalmazottjait megvesztetette, hogy ezek annak üzleti terveit és bevétőinek névsorát Zerkovitz Laioossal közöljék. Schulhof a nagykanizsai ügyészségnél hűtlen kezelés büntetésre való felbujtás miatt Zerkovitzot feljelentette, aki viszont a budapesti büntető járásbírósg előtt rágalalmazás miatt emelt panaszt. Ma tárgyalta ez ügyet dr. Csuder Gusztáv albiró, azonban ítéletet nem hozott, mert Schulhof képviselője dr. Schaeffer József fővárosi ügyvéd, aki jogos magánérdek alapján az állítások valóságát kívánja igazolni, — azt terjesztette elő, hogy feljelentése olytán időközben Zerkovitz Lajos ellen a nagykanizsai törvényszék a bünygyi vizsgálatot is elrendelte, minélőgva a rágalmazási per tárgyalását felfüggesztették.

A soproni bankbukás.

Sopron, január 19.

A delegált zalaegerszegi bíróság ma kezdte meg fő tárgyalását a bukott soproni Építő- és Földhitelbank bünygyének, amely annak idején oly nagy feltűnést okozott. A bíróság tagjai Szanisziousszky Adolf elnök, Skodaj és Rutich bírák. A vádhatóságot Vizenovay Imre győri főügyész helyettes és Stenget Antal soproni alügyész képviselték.

A vádlottak száma 14 közülük Ruzs János, a bank volt igazgatósági elnöke nem jelent meg, mert Ruzs szélülés következtében nagybetegen fekszik. Védője kérésére ügyét a bíróság külön fogja tárgyalni.

A vádlottakat azután kihallgatták az általános kérdésekre vonatkozólag. Prohászka Artur könyvvezető, Wrchowszky Gyula pénztáros a tizenöt bavi vizsgálat fogság annyira megváltoztatta, hogy alig lehet rájuk ismerni. Dr. Kanja József igazgatósági tagot a bankbukás izgalmai szintén megtörték. Védője kérelmére az elnök székelt adott neki.

Az elnök azután felolvastatta a terjedelmes vádiratot, majd kiküldötte az összes vádlottakat a terem-ből kivéve Prohászka könyvvezetőt.

Prohászka a hozzá intézett kérdésekre kijelentette, hogy mindent az öngyilkossá lett Schladere Aliréd igazgató utasítására csinált, aki őt azzal nyugtatta meg, hogy minden felelősséget magára vállal. Követte tehát az igazgató utasítását, annyival inkább, mert csak elméleti ismeretekkel lépett a bank szolgálatába. A hamisítat nagyobb bűrveszeség miatt lizték nagyobb mértékben. Már előtte is történt hamisítás a könyvekben. Az első mérleg, amelyet készítet, már hamis volt. Beismeri, hogy 1,100,000 bankpénztári jegyet a kimutatásokból a mérleg javítása céljából eltüntetett. Epp ugy meg-hamisította a betétállományt 638,726 és 90,996 koronával, a jelzálogköcsön állományát 42,720, a váltótárcát 145,475 koronával. O maga 19,000 koronával tartozott a banknak. Schladere rendeléseire ebből leirt 15,000 koronát hogy a nagy tartozás föl ne tűnjék. Schladere tartozásából 109,000 koronát irt le, a kamat- és nyereségszámát pedig 2,500,000 koronával hamisította meg. Megvallja, hogy tudja, hogy törvénybe ütköző dolgot követett el a hamisításokkal de erre a tudatra csak akkor ébredt, mikor a baj már óriás nagy volt. Mindig ugy hamisított, hogy az igazgatóság és a fe ügyelő-bizottság tagjai könnyen ráakadhattak volna a hamis tételekre de ők évenként csak egyszer, a mérlegvizsgálat alkalmával felületesen, egy-két óra alatt vizsgálták át a mérleget, egyébbel semmit sem törődtek s hagytták Schladere magát intézkedni. Összebeszélés közte, meg Schladere és Wrchowszky között sohasem volt. Mindent az igazgató utasítására tett. Az igazgatósági tagok mindent vakon aláírtak. Ez magyarazza meg, hogy nevük a börtve-játékról szóló leveleken rajta van.

A tárgyalást délelben felfüggesztették és délután 1/4 órakor kezdték meg újra. A délutáni tárgyalás folyamán Wrchowszky Gyula pénztárost kihallgatták ki. Wrchowszky tagada, hogy a hitelezők megkérőitására irányuló célzattal teljesített fizetéseket még akkor is, mikor a bank fizetési képességerőli már tudott. O a kifizetéseknel csak Schladere utasításait követte. Hogy melyik fizetés történt tőzsidei játékdifferencia kiegyenlítésére és melyik a rendszeres üzletből kifolyólag, azt nem tudta. Tagadja, hogy bárkit is igyekezett volna rábeszéli pénzének a bank-nál, vagy a bank utján való elhelyezésére. A bank fizetési keptelen voltól egyáltalán nem tudott Csak véletlenül tudta meg, hogy Schladere a börtven játszik, vele Schladere és Prohászka egy-egy odatett megjegyzésen kívül semmit sem közölt. Az üzletlen kívül egyáltalán nem érintkeztek. Mosolyogva ismerte be, hogy a lévi és evvgyi pénztárvizsgálások a valóságban nagyobb pénzéket mutatott ki, de — ugymond — ebből kára senkinek sem lett. A sors-jegyeket is mindig kiváltotta a zálogból a leltározás alkalmával s azután ismét zálogba adta. Ez így folyt 1876. óta, azért nem lünt fel neki. Az igazgatósági tagok közül Meche József, ha akarta volna, minderre rájöhetett volna, mert nagy barátságban volt Schladere-rel. A bianco aláírt pénztárjegyeket ellenőrzés nélkül kezelte, de mindig hüszeggel. Kártyás volt és vesztett is, de vesztéseit megtakarított pénzéből fedezte. Az elnök rábizonyítja a vádlottára, hogy nyilvános helyeken perzsgózt és általában nem folytatótt takarékos élet-módot. A vádlott nagy élénkséggel, sokszor éles han-

gon válaszol az elnök kérdésére, mit védője sziv-bajos voltával ment ki.

A vád alá került igazgatósági tagok közül először Thirring Nándort hallgatták ki. Azt állítja, hogy mindig lekiismeretesen teljesítette igazgatósági tanácsosi tisztját, hogy a visszaéléseket még sem fedezte fel, azt nem tudja megmagyarázni. Prohászka szembe-sítik vele és az többi a szemébe mondja, hogy a könyveket sohasem vizsgálta meg. Thirring meg-marad állítása mellett. Az elnök azt kérdezi tőle, hogy miért nem vette észre akkor, hogy 1,160,000 korona értékű pénztárjegyeket eltüntettek. A vádlott e kérdésre hallgat.

Friedrich Agost igazgatósági alelnök bevalija, hogy kötelességeit könnyelműen fogta fel. A könyveket sohasem nézte meg. Mindent azonban azért tette, mert azzal veték rá az igazgatósági tagság elfogadására, hogy semmi dolga sem lesz. Tudott kötelessé-gekről, de ezeket teljesíteni is vélte; csak most látja, hogy felületes volt, de most a dolgokon nem változ-tathat.

Az elnök konstátálja, hogy Friedrich börtveügyle-tekre vonatkozó leveleket is aláírt. Ezt a vádlott be-ismeri, de azt állítja, hogy ugy csuszatták keze alá ezeket a leveleket, vagy pedig olvasatlanul irta alá azokat. O végtelen bizalmal visellett Schladere bankigazgató irányában, aki személyes jóbarátja is volt és ez őt is, meg igazgatósági tagtársait is vakka tette.

Friedrich nagy páthosszal és őszinteséggel vé-dekezett, ami a hallgatóság körében többször mozgást keltett.

A tárgyalást holnap folytatják.

Nyitlér.

Csak 30 fillér havi kölcsönfűdtér 10 különböz kiváló illusztrált folyóiratra rendez folytatásokban házhoz szállítva. Magyar, vegyes vagy német csoportban. Prospektust küld az Egyetemes Folyóirattól Olvasókör, Király-utca 112.

A LEGJOBB PÓTKÁVÉ VÖRÖS KERESZT MALÁTA KÁVÉ

Fiatalemler 20.000 korona kautióval csak fix fizetéses bizalmi állást keres helyben. Szives megkeresések „Szerny 5404” alatt Schwarz József hirdetési irodájába, Marokkai-utca kértnek.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító-társaság.

A társaság vagyona:

1898. dec. 31-én	1,437,913,603	frank
1899. „ 31-én	1,563,961,000	„
1900. „ 31-én	1,687,840,168	„
1901. „ 31-én	1,828,181,200	„

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körút 26.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

— (Keoskemét város) törvényhatósági bizotsi-gának közgyűlése ma tárgyalta a város módosított szabályrendeletét. A bizotsági tagok száma 178-ról 228-ra emeltetett fel. A város 22,000 hold területű gazdaságán a gazdálkodást házilag folytatja és e céből gazdasági intézőt fog választani. Uj állásokat szerveztek, a kezelő hivataloknál új rendszert fogadtak el és ezzel a közigazgatás gyorsabb menetet biz-tosítottak. Egyes tisztviselőknök hivatalnokknök és kezelő személyzetnek fizetését fölemelték és a köz-gyűlés nagy többséggel megszavazta a korpótleket. A tanács javaslatára egyes állásokat megszüntettek és ennek tulajdonítható, hogy a közigazgatás személyi kiadásai csupán 16,000 koronával emelkednek. A tiszt-újítás március hóban lesz.

— (Bács-Bodrog-vmegye) házipénztárának és árvpénztárának államkezelésbe való átadását folyó hó 17-én fejezték be. A vmegye készpénzben és értékekben összesen 12,888,920 korona 98 fillért adott át az államnak.

TÁVIRATOK

Kolumbia (Dél-Karolina), január 19. *Gonzales* hírlapíró, a *The State* című lap képviselője, akit e hó 15-ikén Dél-Karolina helyettes kormányzója egy lövéssel a testén súlyosan megsebesített, sebébe behalált.

Az osztrák konverzió.

Bécs, január 19. Dr. *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter ma hosszasan tanácskozott báró *Rothschild* Alberttel. Nyilvánvaló, hogy a konferencián a konverzióról volt szó. A kormány esetleg még e héten, de mindenesetre a jövő hét elején elő fogja terjeszteni a konverzióról szóló törvényjavaslatot. Az új terminus dacára még most sincs megállapítva, hogy milyen felosztási terv szerint fog történni ama címletek kiváltása, amelyek ezidőszent még nem kerülnek konvertálás alá.

A porosz képviselőházból.

Berlin, január 19. A porosz képviselőház a költségvetést tárgyalja. *Fritzen-Dorken* (centrumpárti) az egyes költségvetéseket bírálja és különösen kifogásolja a kelet-poroszországi és poseni német lívialtnokoknak szánt, visszavonható pótlékokról szóló törvényjavaslatot.

Bilow volt miniszterelnök a keleti tartományokra vonatkozó tetteket ismerte fel és azt mondja, hogy a kormány rögtön hozzájárult annak a programmnak a végrehajtásához, amelyet ő tavaly a németiség fejlesztése érdekében teendő rendszabályokra vonatkozólag kitéjtett. Ezt annál inkább kötelességének tartotta a kormány, mert a keleti tartományok ügyét most is a legfontosabb kérdésnek tartja Poroszország belügyi politikájában és át van hatva attól a gondolatától, hogy a monarchia területi építése és a németiség birtoka azon az uton, amelyet követ, megvártható. A kormány tehát tovább is ezen az uton fog haladni. Szándéka a telepítő-bizottságot másképp szervezni, mert a régi szervezet nem kielégítő. Az újraszervezés módjaitól mostanában tanácskoznak. Kétségtelen azonban máris, hogy a bizottságot két bizottságra fogják osztani, amelyek közül az egyik Posen, a másik Kelet-Poroszország ügyeivel fog foglalkozni és mindegyiknek külön főnöke lesz.

Gróf Limburg (konzervatív): Nagyon óhajtja a birodalom és az egyes államok közötti való viszony rendezését. Az eddigi erőteljes politikát folytatni kell. A poseni királyi kastély építése ellen nincs kifogása. A földolgoz szerinte az egységes politika.

Gróf Bülow miniszterelnök meglepődéssel látja, hogy *Limburg* a poseni kastély építése mellett nyilatkozott. Igazat adok — mondja a miniszterelnök — *Fritzen* képviselőnek, aki párhuzamot vont *Strassburg* és *Posen* között abban, hogy a nyugati és a keleti tartományok viszonyai között bizonyos hasonlóság, sőt nagy hasonlóság van. Itt is, ott is kötelességünk a németéget minden törvényes eszközzel támogatni. De abban elmentem *Fritzen* képviselőnek, hogy a *strassburgi* kastélynak nem volt közvetlen haszna. Tapasztalásból és az elzász-lotharingiai viszonyok sok ismerőjétől tudom, hogy éppen a *strassburgi* kastély és a császárnak ez által megkönyvitett gyakori látogatása, az a személyes kapocs, amely ez által a császárral és *Elzász-Lotharingia* között keletkezett, lényegesen hozzájárult az összeforráshoz, mondhatom, a szerencsés összeforráshoz *Elzász-Lotharingia* és a német birodalom között.

Reméli, hogy a ház többsége nem fogja megtagadni a poseni királyi kastély építéséhez szükséges eszközöket, amely kastély nemcsak külső jele lesz ama tartomány németiségének és a porosz királysághoz való tartozásának, hanem alkalmat fog adni a királynak, hogy gyakrabban időzzék *Posenben* és éppen ennek a tartománynak személyes érdeklődése és személyes gondoskodása jelét adja. Azután így folytatja beszédét a miniszterelnök: Most még egy másik pontot akar érinteni. A ház tudja, hogy milyen okokból nem foglalkozhatik a kormány ezen a helyen érdemileg olyan ügyekkel, amelyek nézete szerint nem tartoznak a ház elé. (Közbeszólások jobbról: Aha!) A kormánynek óvakodnia kell attól, hogy az illetékesség határait a ház és a birodalom között eltörölje. Egyetazonban a leghatározottabban hangsúlyoznia kell. A kormány a vámtarifá összehelyezésénél arra törekedett, hogy a mezőgazdaság érdekeit, amennyire csak lehet, megőrizze. A kormány egyértelműen meg van győződve arról, hogy a tarifá nagy előnyöket nyújt a mezőgazdaságnak. A kereskedelmi szerződéseket tárgyalásban folytatandó tárgyaikban a kormány nemcsak szavakkal, hanem tettel is igyekezik a mezőgazdaság érdekeit épp úgy, mint eddig megővni. (Helyeslés a jobboldalon.)

A ház erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztja.

Berlin, január 19. A porosz képviselőház megnyitó ülése nagy érdeklődés közepette ment végbe. A karzatok rogyásig megteltek s az udvari páholyban *Henrik* herceg is megjelent szárnysegédével. *Kröcher* elnök fölment az udvari páholyba, hogy üdvözölje a herceget. *Bilow* beszéde az egész többségre rendkívül kedvező hatást gyakorolt.

Elítelt kémkedők.

Lemberg, január 19. A przemysli esküdttörvény *Burghardt*, *Brück*, *Fleischmann* és *Lefkovits* vádlottakat a kémkedés büntetésében bűnösöknek találta és *Burghardt*ot 15, *Lefkovits*ot 10, *Brück*et 13 és *Fleisch-*

mann három havi nehéz börtönre ítélte betenként egyszer bőjtelle szigorítva.

Deschanel nagy beszéde.

Páris, január 19. A kamara megkezdi az állami költségvetés általános tárgyalását.

Massbau felszólalása után *Deschanel*, a volt házelnök nagy beszédet mondott:

Sajnálja, hogy a legutóbbi választások jelszava az volt, hogy *Waldeck Rousseau* mellett, vagy ellene, holott a belső és külső politika kérdéseinek kellett volna irányadóknak lenni. Bölcs, haladó politika mellett és a torradalom ellen nyilatkozik, továbbá az államhatalomnak tulsulya mellett egyházi dolgokban és a reakció minden gondolata ellen, valamint ellene van az állam beavatkozásának a vallási kérdésekben. Elítéli bizonyos szocialista lapoknak a militarizmus ellen folytatott hadjáratait. (Élénk tetszés a centrumban, a jobboldalon és szélsőbaloldalon.) A külpolitikát illetően *Deschanel* konstatálja, hogy Franciaország nem óhajtja gyarmati birtokainak kiterjesztését, hanem az igazságos béke politikájára törekszik és támadja az internacionalista politikát. (Megújuló taps a centrumban és a jobboldalon. (Tiltakozik *Jaurès* irázisa ellen, hogy a hármasszövetség szükséges ellensúlya a francia sovínizmusnak és hozzáteszi, hogy *Ferry* és *Gambetta* harcoltak a klerikalizmus ellen, de sohasem páktáltak azokkal, akik a nemzeti revindikációkról lemondanak. (Élénk tetszés a centrumban és a jobboldalon, neves közbeszólások a baloldalon. Felkiáltások: *Juads!*) *Deschanel* végül felhívja mindazokat, akik sem a reakciót, sem a torradalmat nem akarják, hogy nyit politikát folytassanak. (Élénk tetszés a centrumban és jobboldalon. Az összes progresszisták odasietnek a szónokhoz, hogy üdvözöljék őt és óvációnban részesítik őt. *Ribot* és *Meline* melegen kezelt szorítanak *Deschanel*et.)

Destournelles sajnálja, hogy *Deschanel* azt a nagy szót „a hazát” belevonta a vitába, hogy azt a diskussziót és vizsály tárgyává tegye és kijelenti, hogy nem esatlakozhatik *Deschanel*nek a belső és külső politikára vonatkozó eszméibez. A szónok ezután átér az állami költségvetésre és kijelenti, hogy a deficit főoka a fegyveres béke. Legyen meg a bátorságunk, hogy azt bevalljuk. A fegyveres béke az állam bevételeinek 54%-át elnyeli és az államot a gyarmati politikára szorítja. A szónok nem ellensége a gyarmati politikának, feltéve, hogy az nem a hódítás politikája; de az a gyarmati politika kényszeríti Franciaországot, hogy haditengerészetét szaporítsa a végül hogy gyarmatait egyrészt Anglia és másrészt Németország ellen védelemre. Az orosz szövetség nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket beléje helyeztek, mert Franciaország külpolitikáján mitsem változtatott és a fegyverkezést nem korlátozta. A szónok tiltakozik a várakozás és hallgatás rendszer politikája ellen, mely Angliának lehetővé tette, hogy *Kairótól* a Fokig terjedő birodalmat alakítson és Franciaországnak *Fashodában* megaláztatást hozott. *Destournelles* az béke politikát óhajtja, az ószínie, termékeny egyetértést, amelyek útját a hágai békekonferencia egyengette.

Végül ismételi, hogy a fegyveres béke mostani terhei mellett egészséges pénzügyi, szociális és gyarmati politika nem lehetséges.

Pressensé a szocialisták nevében tiltakozik *Deschanel* szavai ellen és kijelenti, hogy a szocialisták sohasem fogják megengedni hogy hazafiságukat kétségbevonják. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Az ülés ezután véget ért.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

A birodalomgyűlésből.

Berlin, január 19. A birodalomgyűlés mai ülésén *Theilmann* miniszter általános expozéval bevezette a költségvetés tárgyalását. A miniszter kiemeli, hogy 120 millió márkás kölcsön felvétele lesz szükség. A birodalom pénzügyeinek reorganizációja csak a vámtarifá életbelétele után és új szerződések megkötése után lesz lehetséges. Az 1902. év zárószámadatai 30 millió hiányt fogtak felülmenni, aminek oka a bevételek csökkenése és a kiadások emelkedése. A birodalmi közigazgatás céljaira 6% milliónyi többletet fognak kérni. A haditengerészetnél nem volt hiteltülpés. A venezuelai blokádtól esetleg pótállhat a szükségessé tenni. *Schäuder* (centrumpárti) konstatálja, hogy a pénzügyek jellemzője a deficit, amelyet a kisebb bevételek és nagy kiadások okoztak. Keményen bírálja a hiteltülpéseket és azt kérdezi a kormánytól, hogyan áll a venezuelai kérdés. A hármasszövetség megújítása örömdetes dolog, de Németország kénytelen lesz tovább hordozni nehéz teherét.

Ezután *gróf Bülow* birodalmi kancellár szólal fel és kijelenti: Nem volt szándékom már most résztvenni a vilában, de kényszerít erre az a mód, ahogyan *Schäuder* a császárnak a bajor regenshercegre intézett táviratát szóvá tette. Az alkotmány értelmében felelős vagyok azokért a császári elhatározásokért, amelyek a birodalmi kancellár ellenjegyzéséhez vannak kötve. Az ellenjegyzés nem terjed ki személyes manifestációkra, még ha ezek programszerű jelleggel bírnak is. A szóbanforgó esetben két uralkodó személyes eszmecserejéről volt szó, amely nem bír állami aktus jellegével. Ezért csak mély sajnálkozásomat fejezhetem ki ama mód felett, ahogyan *Schäuder* az esetet tárgyalta. Csak azt remélhetem, hogy ezt az eseményt minden oldalról oly helyesen és oly méltóan fogják felolgni, amint annak legilletékesebb megítélője, a bajor re-

gensherceg felfogta. Mert a császárszerve megképviseleti a német nép legdrágább emlékeivel együtt világozcionokat, jövőnkét és senkise legyen kétségben a német nép szilárd eltököltsége tekintetében, hogy a császárszerve nem enged megintatni és minden érintéstől megóvja. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

A tárgyalást holnap folytatják.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 19. (Távirati.) *Zárlat.*
Gyapot: New-Yorkban helyben 9.— (8.95). Januárra 8.75 (8.73). Áprilisra 8.84 (8.79). New-Orleansban helyben 8.11/2 (8.11/2). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 8.30 (8.30). Stand white Philadelphianban 8.25 (8.25). Refined in Cases 9.60 (9.60). Credit Balances at Oil City 1.54 (1.54). — *Zsír*: Western steam 10.40 (10.40). *Rohe* és *Brothers* 10.55 (10.55). — *Tengeri irányzata* engedő. — Januárra 60.— (58.1/2). Májusra 58.1/2 (54.1/2). — Májusra 48.1/2 (49.1/2). *Busa irányzata* szilárd. — *Piros ószi* helyben 82.1/2 (81.1/2). Januárra —.— (—.—). Májusra 85.— (84.1/2). Májusra 82.1/2 (82.1/2). Jul.-ra 79.1/2 (79.1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.1/2 (1.1/2). — *Lávé*: *laire Rio* 7. sz. 5.1/4 (5.1/4). — Jan.-ra 4.20 (4.20). Áprilisra 4.40 (4.40). — *Liszt*: *Spring Wheat* clears 3 05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor*: 3.1/2 (2.1/2). On: 28.40—28.55. (28.1/2—28.1/2). — *Réz*: 12.25—12.50 (12.25—.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 19. (Távirati.) *Zárlat.*
Busa irányzata szilárd. — Jan.-ra —.— (—.—). — Májusra —.— (—.—). — *Tengeri irányzata* szilárd. — Jan.-ra 46.7/2 (46.1/2). — *Zsír*: Jan.-ra 11.15 (11.—). Máj.-ra 9.47 (9.47). — *Szalonna* short clear 9.34 (9.37). — *Sertésus*: Májusra 16.45 (16.47). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Hiába...

Hiába villog büszke tűz szemedben,
A lelked lángját nem szabad szeretnem,
A házak mentén, mint a tolvaj járok,
Pedig te loptál tőlem boldogságot.
Es mégis nézlek hosszan, elmerengve,
Mikéntha lényed másó álom lenne,
Egy üstökös, amelyet egyszer látunk,
S elvész örökre, miként ifjuságunk.

S én bohó törpe, szívem éjlelben
Az álom lángját gyujtom föl merészen.
Az utca tünik. Csöndestül a lázma,
A lelkünk mintha várakértebe szállna,
S míg szívünk egymást óltoelve tartja,
Oh, mennyi tód ter be egy pillanatba! —
A rózsaszál, a lepke mind elalszik,
Csupán a szívünk dobogása hallszik.

Szemed merengő álmódásra nyitva,
Jövendők üdvét látom beírva,
Poklok világa s a menyország fénye,
Oda szálltak titkos ötlekezésre.
Vig lelkemen mint hogyha háló volna,
A szemed tűzugarából összefonva,
Parázs az ajkaid s ami rajta lángol
Az Isten csókja — tán a másvilágból.

Borsodi Lajos.

+ **Fázós asszonyok.** A newyorki vámvizsgáltnál, mely pár év mulva nagyon szigorú, néha nagyon kínos, de néha nagyon mulatságos jelenetek is játszódnak le. Mikor a napokban a hamburg-amerikai vonal egy hatalmas gőzöse kikötött, az utasokkal együtt két elegáns fiatal nő is kiszállt, kik hosszabb európai tartózkodás után visszatértek hazájukba. Az egyik vámvivatalnok-nőnek feltűnt, hogy a ladyk különben kifogástalanul álló utruhájá a térd körül rendkívül kidomborodik. Mivel a hivatalnoknő nem tudta elhinni, hogy a nagyon fiatal és különben nagyon karcsú hölgyeknek oly dagadt térdük van, gyanakodni kezdett, s megkérdezte a hölgyeket, hogy mi az oka annak a rendkívüli dagánaknak. Pírulva magyarázták meg, hogy nagyon fogékonyak a meghülés iránt s azért kettős-garnitúra térdmelegítőket alkalmaznak. A hivatalnoknő udvariasan megkérte, hogy hadd nézhesse meg azt a célszerű toallott-cikket, de a hölgyek ridegen visszautasították ezt az illetékeséget. A két hölgynek véglül be kellett menniök a vámvivatal egy külön kabinetjébe. Mikor onnan tíz perő mulva kijöttek, mind a kettő szinte szecessziósan karcsú volt a térd körül, a vámvivatalnoknő azonban két drága prémgarnitúrát, egyegy boával és karmantyúval jelent meg. A sajátos térdmelegítőnek az árát 6000 koronára taksálták s ennek megfelelő pénzbírságot kellett a hölgyeknek fizetniök a rendes vámmilletéken kívül.

† A törzsfőnök válópőre. A civilizáció kétségkívül terjed a távol Afrikában levő gyarmatokon is, amit bizonyít az a válópő, amelyet egy hűlen basutó-törzsről ellen indított a felesége. A bloemfontein bíróság előtt megjelent nemrégiben egy fekete arabóri dáma, hogy bevádolja házasságtörés miatt a férjét és beadja a válás iránti keresetét. A törzsi főnök cselekedete kétség-telenül be volt igazolva s haszton maránkodott a feleségének, hogy álljon el a válás ándékától, a fekete nő hallani sem akart erről. Már maga az a körülmény, hogy a törzsi engesztelődésre akarta birni hitetársát, különösként látszhatik, de nyomban vilá-gossá válik, ha magtudjuk, hogy a mélyen sértett asszonynak nagy magánvagyonra van. Mint afele válópő-tárgyaláson, itt is levelek kerültek felolvasásra, amelyek terhelt sulyjal estek a mérlegbe a fekete tejedelem hitlenségének hivatalos megállapítá-sánál. E levelek egyike így szól:

— Kérlek, fogadd el leveleimet. Vale együtt járlok elébed könyörgéssel. Nagytól vétettem elened. Egészséges vagyok, de lecsujtanak az élet gondolj. Tanum az ég és a föld. Tiszteletreméltó Mokgothi asszony, (Mokgothi a törzsfőnök neve) esedezve szólok hozzád. Mint megtévedt fin akarok hozzád vissza-térni és remélem, az Ur meg fogja lágyítani a szí-vedet.

Látinival, hogy a törzsi jó keresztény ugyan, de ez nem segítette rajta, a válást mégis kimondták. És pedig legelőképpen azért mert elég balga volt irástudását ilyen beismert vallomásra fölhásmáni. A jó Mokgothi tehát félig-meddig a civilizáció áldozata.

† A világ népessége. A nemzetközi statisztikai intézet kimutatása szerint a világ népessége a legutóbbi hetven év alatt majdnem megkétszereződött. Európa lakossága, amely az egész világ lakosságának mintegy a negyedét teszi ki, az utóbbi hetven év alatt nyolcvanöt százalékkal szaporodott. Oroszország lakos-sága százötven százalékkal, Németország nyolcvan-nyolc, az angol birodalomé hetven százalékkal gyara-podott. Hetven év előtt nyolcszázötvenhét millió volt a világ népessége, ma pedig Khina és az angol impé-rium nyolcszázmillió lélekkel többet számlálnak. Az egész világ lakossága ezerhátszázmillió lélek a hetven év előtti nyolcszázötvenhétmillióval szemben.

† Tréfas szövirágok. Egy francia lap néhány francia író műveiből mulatságos szövirág-szemelvé-nyeket közöl. A nagy Molière például a *Misanthropban* így ír: Amennyiben az ön szíve a tervek, amelyet én készíttettem, kezét nyújt... Itt ugyan csak képlet van alkalmazva, de mégis túrcsa szív az, amelynek keze is van. Hugó Viktor, a *Szászudok Legendájában* így kiáltott föl egyik hősével, aki III. Ottó korában élt: Mí nem vagyunk sorbonnel doktorok. Tudni kell, hogy III. Ottó ezerkettőben meghalt, míg a francia tudományok párisi főiskolája a Sorbonne, csak ezerkettőszázötvenkettőben alapított. *Chateaubriand* ezeket mondja Napoleonnál: Bonaparte tagdhatatlanul nagy hadvezér, de ettől eltekintve, a legjelentékenyebb tábornok is ér annyit...

† A kutyabetegség. A *Jó Egészség* közli a kö-vetkezőket: A magyar paraszt ember azt mondja az egészségre iránt érdeklődőnek:

— Kutyabajom sinos. Ezek után azt hihetnők, hogy a kutya a leg-egészségesebb teremés a világon, pedig nem így áll a dolog. Nem is szölvia a veszett kutyák okozta szá-mos marási esetről, rendkívül gyakran fordulnak elő azok a betegségek, amelyek kutyákról észrevétlenül származnak át a kutyakövelő emberekre. Rövid, alig néhány milliméter nagyságu férgek gazdái a nagy házrózó kutyák épp úgy, mint az ölebecskék: mopszlik, ratlerék, dakszlik stb. Ha e férgek apró tojásai bármí módon az emberi szervezetbe jutnak, legveszelebbe befészkelik magukat a májba s annak egy veszedelmes kórását idézik elő, de épp úgy ki-választják az agyvelőt vagy a szemekét új lakó-helyüknek, amikor is vakaság sújtja az illetőt. Gyer-mekeknek közelébe tehát kutyát ne engedjünk, tiltanak meg szigoruan a kutyák simogatását s a négy lábú házi barátokkal való enyelgést, ne engedjük meg a kezeknek, annál kevésbé az arcnak nyolagatását.

As Országos Iparegyesület összes szakosztá-lyainak esütőörökön, január hó 22-én déntan 6 óra-kor az egyesület hegyiszegegyetem ülésé lesz. A napirend tárgyai: A szesz technikai alkalmazása. Klomp Gusztáv tanár előadása: A szesznek világitási, ítétsi, háztartási stb. célokra való felhasználásáról; *Jalsowiczky Géa*: a tanár előadása: A szesz alkalmazásáról a moto-roknál.

A Duna-Gőzhajózási Társaság közli, hogy a helyihajózáratól *Zimony, Belgrád, Fancsova* között jég-zajlás miatt beszüntette.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Blaschke E.* kereskedő *Trencsén, Zilzerer Jakab* kereskedő *Kis-telek, Goldfarb Mendel Wolf* kereskedő *Tarnow, We-lawsky Ferenc* szabó *Troppan, Zibrid Ferenc* szabó *Maxglan és Salaburg, Kraus Gyula* kereskedő *Bécs.*

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* 86.60 korona pénzben, 87.60 korona áruban. *Bécében* az irányzat szilárd. A kontingentál kész-áru 88 korona pénzben, — korona áruban.

Vetőmagvak. (*Mauthner Ödön* jelentése.) *Vö-rösherepag.* (Löheremag.) A leolyt hétén a gazdák részéről, kik főleg legelőrendű, nagyszemű minőség után érdeklődtek, igen élénk volt a kereslet, miért is az ily minőségű löhere ára — már a csekély készlet miatt is — egy kissé emelkedett, é. p. 1—2 ko-ronával 50 kilogrammért. Franciaország ismét na-gyobb mennyiségeket ajánl Németországnak, hol ezen ajánlatokat a magyarországiakkal szemben előny-ben részesítik és pedig azért, mert bár a minősé-gé nem oly jó, mint a magyar löhereé, de az árjegyzések jóval alacsonyabbak. Ugy lát-szik, hogy általában már megbarátkoztak azon tény-állással, miszerint a magas keretárak jogosultak, bár még akadnak olyanok, akik nagyobb amerikai aján-latul nyomást akarnak gyakorolni az árakra. *Lucerna-mag* Francia- és Olaszországból sürűn érkeznek az ajánlatok. A francia áru minősége alsórendű, míg az olaszé igen szép, világoszárba és nagyszemű, miért is Olaszországnak az idén nagy lucernamag kivi-tale van. Békésmegyéből érkezett hírek szerint a leolyt hétén ott néhány nagyobb tértel vettek meg *Ausztria* számára 60.—62.50 koronáért kgként *Ta-karmányepag.* A jogyasztók már nagyon érdekel-ődnek, minélgyo-gyabb nagyobb mennyiségű adattal el. *Bibberhe.* Egy nagyobb arankamentes tételt a külföld-nek adtak el. *Baltacim.* Az árjegyzés változatlan, de a csekély termés által igazolt magasabb árakat a jogyasztók csak nehezen fizetik meg. *Muhart* és *büköny* ajánlatok, de a túl magas követelés következtében nem volt érdemleges forgalom. Jegyzések nyersárúkat 50 kgként *Budapestben:* *Vöröshere* 62—76 korona. *Balta-om* 12½—14½ korona. *Lucerna* 55—63 korona. *Bük-öny* 7—7½ korona. *Muharnag* 9½—10½ korona.

Denaturált szesz. (*Kalmár Sándor* jelentése.) A tengeri a változó időjárás alatt minőségben sokat szenved és nem szállítható. Ezen ok miatt e cikk, mely a szeszgyártás egyik főanyagát képezi, határ-időre való szállításhat megszűndött és egyuttal a szesz előállítását költséget is emelte. Ha még lelemlít-jük, hogy a bécsi tözsdén is szeszben több kötés lé-tesült emelkedő árakon, csak nagyon természetes, hogy az irányzat a leolyt hétén is mindvégig szilárd maradt. Mai nagyban jegyzések azonnali szállításra 83—84, augusztus végéig terjedő időre 84—85 korona. 10.000 literonként ingyen barbelben, budapesti ál-lomásokra szállítva, készpénzfizetés mellett, enged-mény nélkül. Egyes barbelék egy koronával drá-gábbak.

Petroleum. (*Hesz Lázár és Társa* jelentése a *Buda-pesti Napló* részére.) Az üzlet menete kielégítő, az árak nem változtak. — Jegyzéseink: Amerikai csillagos pet-roleum 42.—korona. Orosz 3 csillagos petroleum 28.50 korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 28.50 korona. Elsőrendű Standard-petroleum 28.—korona. Benzín — korona. Amerikai császáróraj, ottani finomítás 60.—korona. Amerikai császáróraj belöldi finomítás 52.—korona. Az árak 100 kilogrammónt készpénzfizetés mellett 20% göngysuly, az iteni vasut-hoz szállítva értendő. Kékgális I. vasmentes 54.—ko-rona. Zöldgális 8.—korona. Carbolineum I. 17.—korona. Carbolineum II. 15.—korona. Baku gépolaj (orosz) 44.—korona. Oliva gépolaj I. 76.—korona. Oliva gépolaj II. 64.—korona. *Tovothé-gépkenőcs* 60.—korona.

Sertés-konzumvásár. (A székelylővárosi sertés-vásár és közbüvőhid intézőségé.) Január 19-én. Főhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendű 350 kilo-grammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilo-gramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilo-gramm — darab, süldő — darab, malac 53 kilo-gramm — darab. Összesen — darab. Husstertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — da-rab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összesen 879 darab. Előző napi ma-radvány 492 darab, összesen 1361 darab. Eladott 1121 db. Maradvány 240 db. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzették: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 100—104 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 93—102 fillérig, selejte-zett — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 100—104 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 96—104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 87—100 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husstertés: Nehéz 300 kilo-grammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilo-gramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden le-vonás nélkül kilogrammonként, életsulyban.

Bécsi vágómarhavásár. Január 19. (Saját tu-dósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásár-sarnokban ma megtartott vésztgári marhavására felhajtott: 318 darab magyar, 840 darab galiciai 25 darab bukovinai, 680 darab németországi, ösze-sen 1818 darab szarvasmarhát. Jegyzések: 100 kilogrammonként életsulyban, magyar hizókör I. minőségű 70—74 fillér, ki-vételesen — fillér, II. minőségű 62—71 fillér, III. minőségű 52—60 fillér, galiciai hizókör I. mi-nőségű 74—78 fillér, kivételesen 81— fillér, II. minősé-gű 66—73 fillér, III. minőségű 53—64 fillér; német hizókör I. minőségű 81—85 fillér, kivételesen 87 fillér, II. minőségű 70—79 fillér, III. minőségű 63—69 fillér. Legelő ökr — fillér, paraszt ökr 43—58 fillér, levagott ökr — fillér. Bika 46—68 fillér, tehén 52—66 korona. Kivételesen — korona, bivaly 38—48 korona, 100 kilogrammonként, a jogyasztási adó nélkül.

felhajtott: 318 darab magyar, 840 darab galiciai 25 darab bukovinai, 680 darab németországi, ösze-sen 1818 darab szarvasmarhát. Jegyzések: 100 kilogrammonként életsulyban, magyar hizókör I. minőségű 70—74 fillér, ki-vételesen — fillér, II. minőségű 62—71 fillér, III. minőségű 52—60 fillér, galiciai hizókör I. mi-nőségű 74—78 fillér, kivételesen 81— fillér, II. minősé-gű 66—73 fillér, III. minőségű 53—64 fillér; német hizókör I. minőségű 81—85 fillér, kivételesen 87 fillér, II. minőségű 70—79 fillér, III. minőségű 63—69 fillér. Legelő ökr — fillér, paraszt ökr 43—58 fillér, levagott ökr — fillér. Bika 46—68 fillér, tehén 52—66 korona. Kivételesen — korona, bivaly 38—48 korona, 100 kilogrammonként, a jogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 19. Tartott irányzat mellett 22.000 métermázsza buza került a forgalomba változatlan árakkal. Rozsban változatlan volt az irányzat. Más gabonanemtekben csekély volt a forgalom. Eladott:

Busa. Tiszavidéki: 1200 mm. 82 k. 8 K. 65 f., 400 mm. 81½ k. 8 K. 60 f., 100 mm. 81½ k. 8 K. 55 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 65 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 57½ f., 400 mm. 81 k. 8 K. 57½ f., 260 mm. 81 k. 8 K. 44½ f., 1200 mm. 80½ k. 8 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 150 mm. 80½ k. 8 K. 45 f., 500 mm. 80½ k. 8 K. 55 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 52½ f., 200 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 300 mm. 79½ k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 78½ k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 77½ k. 8 K. 10 f., 500 mm. 74½ k. 8 K. 70 f. *Marosi:* 400 mm. 78 k. 8 K. 35 f. *Fehérmegyeyi:* 1000 mm. 78½ k. 8 K. 30 f. *Pestmegyevidéki:* 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 79½ k. 8 K. 25 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 17½ f., 500 mm. 78 k. 8 K. 27½ f., 250 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 76 k. 8 K. — f. *Tolnai:* 2600 mm. 78½ k. 8 K. 17½ f., 150 mm. 77½ k. 8 K. 25 f. *Kalocsa:* 500 mm. 77½ k. 8 K. 30 f. *Felsőmagyarországi:* 150 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 75½ k. 8 K. 15 f. *Bánsági:* 200 mm. 78½ k. 8 K. 30 f. *Bácskai:* 100 mm. 79½ k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 77½ k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77½ k. 8 K. 35 f. *Raktáru:* 1500 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 500 mm. 78½ k. 8 K. 22½ f., 950 mm. 77 k. 8 K. 10 f. *Minél három hónapra.* *Rozs:* 500 mm. 6 K. 85 f. három hónapra, 600 mm. 6 K. 72½ f., 300 mm. 6 K. 72½ f., 200 mm. 6 K. 72½ f., 300 mm. 6 K. 70 f. paritásra. *Zab:* 500 mm. 6 K. 57½ f. *Löhére:* 40 mm. 75 k. — f. *Készpénzfizetés mellett.*

A készru hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde s-ökái szerint készpénzben 50 kilogrammonként, — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	100 kilogramm árs		Kilós	100 kilogramm árs	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki uj	70	0.—	0.—	80	8.85	8.85
"	72	0.—	0.—	81	8.35	8.46
"	75	8.20	8.25	82	8.40	8.15
"	79	0.—	0.—	—	—	—
Fehérmegyeyi	70	7.15	8.00	80	8.15	8.25
"	72	8.—	8.11	81	8.30	8.35
"	74	8.10	8.20	82	8.35	8.45
"	79	0.—	0.—	—	—	—
Pestvidéki	70	7.25	7.15	80	8.15	8.25
"	72	8.—	8.11	81	8.30	8.35
"	75	8.10	8.16	82	8.39	8.46
"	79	0.—	0.—	—	—	—
Bánsági	70	7.55	7.95	80	8.15	8.20
"	72	8.—	8.11	81	8.30	8.35
"	74	8.—	8.11	82	8.35	8.45
"	79	0.—	0.—	—	—	—
Bácskai	70	7.55	7.95	80	8.15	8.20
"	72	8.—	8.11	81	8.30	8.35
"	74	8.—	8.11	82	8.35	8.45
"	79	0.—	0.—	—	—	—

Egyéb gabonanemtek		Kilós	100 kilogramm árs	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—72	6.80	6.80
"	másodrendű	—	6.50	6.60
Arpa	üzemany	60—70	5.70	5.85
"	egészli való	60—70	5.70	5.85
Zab	sörözésre való	60—65	6.45	6.45
Tengeri	bánsági	30—35	6.3	6.40
"	másonm	—	6.15	6.20
Repce	uj káposzta	—	10.—	10.50
Kalás	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	—	5.75	6.—

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek: *Áprilisi buza* 1903. . 7.74—7.73 *Áprilisi rozs* 1903. . 6.67 *Áprilisi zab* 1903. . 6.16 *Májusi tengeri* 1903. . 5.80—5.79—5.80 *Augusztusi repce* 1903. . — *Déli egy óraker a következő záróárakat állapí-tották meg hivatalosan a tözsden:* *Áprilisi buza* 1903. 7.72—7.73 *Áprilisi rozs* 1903. 6.67—6.78 *Áprilisi zab* 1903. 6.16—6.17 *Májusi tengeri* 1903. 5.78—5.80 *Repce* augusztugra 1903. —

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Vasut Szentestől Csongrádig. *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter engedélyt adott *Gerster Béia* névrőlnek, hogy *Orosházától Szentesen* keresztül *Csongrádig* vasutat építsen. A vasutat, amelynek költségeihez *Szentés városa* is hozzájárul, már a ta-vaszszal építeni kezdik.

Délután fél 5 órakor áru:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Apríli busza 1908, Apríli rosz 1908, Aprísi zab 1908, Májusi tengeri 1908, Augustusi repce 1908.

A budapesti értéktőzsde.

A tőzsde a mai nap folyamán barátságos hangulatot tanusított.

Aszótőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 692.75—698.90, Magyar Hitelezésrészvény 737.50—739.50, Leszámlítóbank részvény 457.—459.—, Jelzálogbank részvény 493.—, Rimamurányi Vasmű részvény 4 9.—491.—, Államvasuti részvény 694.23—695.25, Közüi Vaspálya részvény 630.—631.50, Koronajáradék részvény 99.17 1/2—99.23 1/2 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 121.—121.50 százalék, Koronajáradék 99.20 százalékos, Fővárosi kölasón 98.20—99.85 százalék, Magyar Hitelezésrészvény 738.—739.75, Jelzálogbank részvény 492.50—493.50, Leszámlítóbank részvény 458.50—461.—, Osztrák hitelrészvény 692.—694.—, Kereskedelmi Bank részvény 2735—2755.—, Rimamurányi Vasmű részvény 490.—491.—, Adria hadiárzi részvény 452.—, Közüi vaspálya részvény 630.50—632.—, Városi villamos vasut részvény 322.50—323.—, Déli vasut részvény 695.—697.—, Államvasut részvény 693.50—695.— korona.

Az utózsdei zárlat: Osztrák hitelrészvény 693.—, Magyar hitelrészvény 740.75, Leszámlítóbank részvény 461.—, Rimamurányi vasmű részvény —, Osztrák-Magyar államvasut részvény 694.25, Közüi vasut részvény 630.50, Városi villamos vasut-részvény 323.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-típusokat állapította meg:

Jegyzékek: Herszeg: luerna magyar 52.—60.—, korona, vörös aprósemű 60.—62.—, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös búsági —, korona, középszemű 65.—70.—, korona, nagyszemű 70.—73.—, korona, Disznószar: budapesti 71.—71.50, korona, vidéki —, korona, Táblaszalonna: legénysártóti vidéki —, korona, városi 4 darabos 61.—61.50, korona, 3 darabos 63.—63.50, korona, üstölt —, korona, Szilva: boszniai, sokás szerinti minőség 14.50—15.—, korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos 15.50—17.75, korona, 85 darabos 18.50—19.—, korona, azonnaliszállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50, korona, 100 darabos 14.—14.25, korona, 56 darabos 18.—18.50, korona, Szilvai: sivóniai 17.50—18.—, korona, szerbiai 15.50—16.—, korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 19. (A Budapesti Napló telefontelefontése.) Mind a két piacon teljes csönd uralkodott. Érdeklődés egyáltalán nem jelentkezett s ennek megfelelőleg a kínálat is nagyon jelentéktelen volt. Az irányzat tartott. Határidőre csak éppen zabban volt némi kötés. Az irányzat annyiban szilárdult, hogy buza és rozs 2, illetőleg 1 fillérel javult, zab ellenben a tegnapielőtti árlóyamon maradt.

Zab tavaszra 6.42 K, köttett: egyébként zárlatok jegyzetelt: rozs tavaszra 6.97—6.98, buza tavaszra 7.88—7.84 K.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén kedvező hangulatban és lefelé irányuló árlóyalmokkal indult és élénk forgalom mellett különösen vasuti részvények emelkedtek. Bankpapírok között Földhitel-részvények és a két Hitelintézet részvényei és a Magyar jelzálogbank részvényei kerültek erősebben forgalomba. A szállítási értékek közül Államvasuti és Dunagőzhajózási részvények javultak. Nagyobb keresletnek örvendtek továbbá Török sorsjegyek és Magyar koronajáradék. Az általános javulás közepette obodnitsai petroleum-részvények foglaltak csak el kedvezőtlen helyzetet, amennyiben ezek a részvények újból érzékeny árváltozást szenvedtek. A barátságos hangulat az előtőzsdén mindvégig megmaradt. Valutákban nem volt forgalom.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg, nagyon jól tartott árlóyalmokkal. További lefeloyásban a kulisszapapírok általánosan csöndes forgalom mellett alig változtak. Chodnitsa 523.

1 óra 30 percek nyugodt, tartott. Zárlat szilárd.

Bécs, január 19. (Magyar értéktőzsde híradása) 4 1/2-os aranyjáradék 121.10, fizeti és szegedi kölcsön-sorsjegye 161.—, Magyar vasut kölcson részvény 457.—, Magyar keleti vasuti állami kölcson részvény 459.—, Magyar államvasut és penzváltóbank 459.—, Rimamurányi vasmű részvény 490.50, Magyar koronajáradék 99.15, 4 1/2-os Magyar földhitel, kölcson részvény 99.20, Magyar hitelbank részvény 738.—, Magyar nyeregnyemi kölcson sorsjegye 201.50, Kassa-odorsbergi vasuti részvény 387.—, Magyar keresked. bank 2733, Magyar cukorpár 1430.

Bécs, január 19. (Osztrák értéktőzsde híradása) 4 1/2-os papírjáradék 101.35, 4 1/2-os osztr. aranyjáradék 121.10, 1860-os sorsjegye 166.75, Osztrák hitelrészvény 433.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyzetelt 461.50, Osztrák-magyar

bank 1557.—, Déli vasut 60.50, Dunagőzhajózási részvény 913.—, Donányrésztvény 237.50, Cászári és királyi arany 11.33, Német bankváltó 117.10, 4 1/2-os ezüst járadék 101.20, Osztrák koronajáradék 101.30, 1864-iki sorsjegy 248.—, Osztrák hitelintézet részvény 492.75, Unobanb 547.—, Osztrák Länderbank 398.50, Osztrák-magyar Államvasut 694.—, Kibavólyi vasut 454.—, Alpezi bányarészvény 364.—, 20 frank, arany 19.07—, Londoni váltóár 139.70, Bécsi iránvay Litt B. —, Bécsi iránvay Litt A. —, Lapót köb 335.—, Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 19. (A Budapesti Napló telefontelefontése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 493.—, Magyar hitelrészvény 739.50, Angol-Osztrák bank 275.—, Bécsi bankjegyzetelt 462.—, Union bank 547.50, Länderbank 399.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 694.—, Déli vasut 61.—, Kibavólyi vasut 455.—, Eszakanjugati vasut részvény —, Donányrésztvény 237.50, Rimamurányi vasmű 490.50, Alpezi bányarészvény 296.—, Májusi járadék 101.25, Magyar korona járadék 99.15, Török sorsjegye 123.50, Német (berdani) márcia 117.16—17.15, Napoleonör 19.06

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 19. (Tőzsdei híradások.) A tőzsde szilárdan nyílt meg és pedig a ruhvidéki szénpiacon kedvező helyzetéről szóló jelentés megerősítésére. A vasiparnak állítólag több szénre van szüksége, mint azelőtt. Bányarészvények magasabban, bankok szilárdan. A Disconto-Commandit-részvények emelkedésé állították az 50 százalékos román kincstári jegyek konverzójával függ össze. Járadékok nyugodtak. Vasutak csöndesek és tartottak. Hajózási részvények gyöngérek, mert az eszkanémet Lloydnak nincs kilátás osztalékra. Később a forgalom csöndes volt. Hajózási részvények javultak. Magánkamat 2 1/2%.

Berlin, január 19. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjáradék —, 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 103.10, Kibavólyi vasut —, Magyar koronajáradék 99.75, Osztrák-magyar államvasut 148.90, Kassa-odorsbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.30, Magyar vasut beruházási kölcson —, Alpezi bányarészvény —, Disconto-Commandit 194.50, Altaiann vilamosági Edison 181.50, Gelsenkirchen 178.—, Laura-köb 218.10, 4 1/2-os ezüstjárdék 101.50, 4 1/2-os magyar arany járadék 102.—, Osztrák hitelrészvény 218.50, Déli vasut 16.80, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.25, 4 1/2-os osztr. kölcson 98.—, Török donányrésztvény —, Olasz járadék —, Magyar hitelbank —, Uynamit Irust 163.75, Berpén 167.80, Az irányzat szilárd.

Berlin, január 19. (A Budapesti Napló telefontelefontése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Magyar aranyjáradék 102.—, Magyar koronajáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 213.75, Osztrák-magyar államvasut 148.90, Déli vasut 16.80, Eszakanjugati vasut 216.25, Kibavólyi vasut —, Orosz bankjegyek közepén —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Paris, január 19. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 740.—, 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 103.90, Osztrák Länderbank —, 3 1/2-os francia járadék 99.80, Ottománbank 605.—, 3 1/2-os francia járadék 103.—, Alpezi bányarészvény —, Déli vasut —, 4 1/2-os magyar aranyjáradék 102.85, Párisi bankrésztvény 1038, Olasz járadék 102.80, Francia törzességi járadék 99.50, Osztrák földhitelintézet részvény —, Török donányrésztvény 364.—, Az irányzat gyöngé.

Frankfurt, január 19. (Zárlat.) 4 1/2-os papírjáradék 101.56, 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 193.35, Magyar koronajáradék 99.80, Osztrák-magyar bank 112.70, Déli vasut 16.80, Kibavólyi vasut —, Londoni váltóár 204.63, Bécsi bankjegyzetelt 118.—, Villamos részvény 125.—, 3 1/2-os magyar aranykölcson 89.90, 4 1/2-os ezüstjárdék 101.50, 4 1/2-os magyar aranyjáradék 102.—, Osztrák hitelrészvény 218.80, Osztrák-magyar államvasut 148.90, Eszakanjugati vasut —, Bécsi váltóár 85.30, Párisi váltóár 81.40, Uno bank —, Alpezi bányarészvény 198.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 19. (A Budapesti Napló telefontelefontése.) Árlóyalmok január 19. 215.50, Disconto 194.50, Berini kereskedelmi bank 160.—, Gelsenkirchen 178.30, Harpeni 178.50, Laura-köb 219.—, Olasz járadék —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 19. (Zárlat.) 4 1/2-os ezüstjárdék 101.50, 1860. sorsjegye 156.50, Déli vasut 16.80, 4 1/2-os osztrák aranyjáradék 103.70, Osztrák hitelrészvény 218.80, Osztrák-magyar államvasut 148.75, Olasz járadék 103.40, 4 1/2-os magyar aranyjáradék 101.70, Az irányzat szilárd.

Budapesti kőbányai sertéskezeselimi csarnok jelentése.

Január 19. A szerzősített irányzat: tartott.

A) Hízott sertések ára: I. A Magyar első öröndű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 120—121 fillérig, Öreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 123—125 fillérig, Fiala közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 122—124 fillérig, Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig, Közep (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig, Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — IV. Romániai eredeti (Stacchi), Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 121—123 fillérig, Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 118—120 fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 113—120 fillérig.

Sertéselészám 1903. jan. 17. napján volt készlet 22169 darab. — 1903. jan. 18. napján elhajtott 558 darab. — 1903. jan. 18. napján elszállított 733 darab, 1903. január 19. napjára maradt készletben 21994 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 19. —

Közeledik. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sándor Béla festőművészt az orsz. iparművészeti iskolához a díszítő- és ékítményes rajz oktatására pályázókat felkérte segéd-

tanári állásra, egyelőre ideiglenes minőségben, kinevezte, továbbá ugyanezen intézetről az alakrajz-órák szűkösége orradó segédtanári teendőkkel Udvardy Géza festőművészt bírtta meg; ugyancsak Bíró Lajos tanított a siklódi állami elemi népiiskolához rendes tanítóra; Nagy Karolina tanítónőt a marosapósi állami elemi iskolához rendes tanítónővé, Sik József énektanárt az Orsz. M. Kir. Zeneakadémiahoz ideiglenes minőségben énektanárrá nevezte ki. A kassai ítéletábra elnöke Angyal Odón végzett joghallgatót a kassai ítéletábra kertületbe díjtalan joggyakorlókká, a győri ítéletábra elnöke Bozay Árpád végzett joghallgatót a győri ítéletábra kertületbe ideiglenes minőségben díjtalan joggyakorlókká nevezte ki. Az eperjesi törvényszék Dr. Rosenthal Adolf eperjesi ügyvédet az eperjesi törvényszékhez német és tót nyelvi állandó hívet tolmácsolás kinevezte.

Áthelyezés. A zalaezergei törvényszék elnöke a sümegi járásbírósnál terepedésben levő hivataloslagi állásra Szafnauer János neszidéri járásbírósi hivataloslagi saját kérelmére áthelyezte.

Véglegesítés. A kereskedelmi miniszter Juzbaszi Z. Milán ideiglenes minőségű postatakarépgépzéti segédizetlet mált év december hó végével jelen állásában véglegesítette.

Nemagyasított. Goldmann Illés budapesti lakos Gárdonyi, kiskoru Bienenstock Rezső borossebi lakos Bácskaira, kiskoru Rosenbaum László váci lakos Révészre, Bort József fehértóparti lakos, ugyazint kiskoru Hilda, Adrianna, Rezső és Zoltán gyermekei Erdélyre, Bernstein David Rezső gattai lakos Barabásra magyasítottakká nevttek. Pályázat. A fő- és székvarósi és a székegyvárhelyi pénzügyigazgatóságnál számvakoronoki, a rimaszombatnál szemészeti, a dőcsői, eszleg más adóhivatalnál adóhizti állásra két hét alatt, az iglői bányahivatalnál segédhizti állásra február 10-ig lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Napár. Kedd, január 20. — Római-katolikus: Fáb, és Tebestyén. — Protestáns: Fáb, és Sebestyén. — Görög-orsos: (január 17.) Iyán. — Zsidó: Tebeth 21. — Nap két: 7 óra 25 percek. — Nyugzók: 4 óra 25 percek. — Hoid két: 12 órakor éjjel. — Nyugzók: 10 óra 48 percek délelőt. A földmívelési miniszter fogad délután 5 órakor. A képviselőház háznagya fogad délelőt 11 óratól 12-ig. Téli küldetés a Nemzeti Szalonban nyitva 9 óratól 8-ig.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár. Nyitva van délelőt 9 óratól délután 1 óráig.

Iparművészeti múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 óratól este 5 óráig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőt 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőt 9-10-1 óráig.

Földtan intézet múzeuma nyitva délelőt 10—1 óráig. Belépőji 1 korona.

Szabadsági levélár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőt 9—1 óráig.

Múzeum: könyvtár nyitva délelőt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennapnyitva van, köznapokon celelőt 9—1-ig, vasár- és ünneppapokon 9—12-ig.

Egyetem könyvtár nyitva délelőt 9—12-ig és délután 3—8 óráig.

Statisztikai hivatal könyvtára és térképgyűjteménye délelőt 10—1 óráig.

Mentőegyesület helyisége a Markó- és Silyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.

Állatiéri a Városligetben nyitva egész nap. Belépőji 60 fillér.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 19.

Hazánkban az idő tulnyomóan derült és a Délen előfordult csekély havazású telekintek, száraz. A hőmérséklet, amely napközben sem emelkedik a jagyoptól, általában alacsony és egyes helyeken —20°C alá is süllyed.

A levegőnyomás eloszlásában lényeges változás nincs. Nyugat-Európában az idő enyhe és esős, egyebütt azonban száraz és hideg.

Küldés: Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location, Jan. 19., Jan. 20., and m. sz. It lists water levels for various locations like Inn, Duna, Dráva, etc.

Szinhazak, szorakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

Berlichingen Götz.

Opera 5 felvonásban (kilenc képtben.) Zenéjét szerz. Goldmark Károly. Szövegét (Goethe nyomán szabodon) írta Willner A. M. Ford. Várady Sándor.

Személyek:

Berlichingen	Takács	Weislingen	Beck
Esbeth	Várent	Franz	Bochnicsek
Maria	Ambrusó	Adelheid	Krammer
A kis Carl	Oppenheim	Irmgard	Berts
Georg	Szoyor	Selbitz	Hegedüs
Püspök	Mihályi	Lehrse	Gábor

Kézlete 7 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

Annuska.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Gárdonyi Géza.

Személyek:

Nagy Péter	Zsacsvay Balogh	Rózsahegyi
Anna, felesége	Vikvárié Téling	Gái
Annuska	Ligeti J. Vass Imre	Mihályfi
Prépost	Egressy Pióbanos	Molnár
Sári	Molnár R. János, barát	Gabányi

Kézlete 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

A kis fészkek.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Berr, Dehéro és Guillemaud. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Razedy	Hegedüs	Cherbyssac	Gvarmali
Autointé	Vársányi	Saphora	Nikó
Dubizot	Tapolczai	Victoire	Kész R.
Briscoite	Balassa	Gilette	Varga
Boquet	Goth	Badoche I.	györgy
Fernande	Gazsi	Badoche II.	Bárdi
Patouille	Szerény	Tremollet	Lovay
Ormester	Vendrey	Pinchard	Dayka
Goussery	Rónaszék	Pineér	Kassay

Kézlete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

Bob herceg.

Bogányos nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő	Kreesányi	Táncmester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Annie, lány	Ledofszky
Lancaster	Raskó	Plumpudding	Nyárai
Pompouin	Kovács M.	Gipsy	Kiss M.
Hopmester	Solymosi	Pickwick	Németh

Kézlete 7 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfelfeléttel.

Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Írta Hennequin és Millaud. Fordította Csapregly Ferenc.

Személyek:

Korniszky	Faragó	Narcisz	Delly
Niniss	Pálmay	Vadász	Szabó
Gregoire	Sziklai	Amanda	Abelovszky
Anatol	Rátonyi	Silleryné	Sziklaine
Desablette	Giréth	Georgine	Abelovszky
Dupiton	Mátrai		

Kézlete 7 1/2 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

Kedd, 1903. januar hó 20-án.

A Quarnero vizein.

Kézlete 7 1/2 óraker.

Zongoraterem és gyár elősmert föltöte szóló.

Behmal Károly

BUDAPEST,

IV., Károly-körút 20.

Csakis szóló külföldi gyártmányú zongorák, pianók és harmonikumok, angol szerkesztett és, Ehrbar Frigyes és Schweighofer cs. és kir. udvari és kamarai szállító raktára. Javítások és hangolások. Lelekesretek szak-szerű kivétel.

10 évi jótállás.

Legolcsóbb kölcsöndíj

Szinházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Víg-színház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Janesi és Juliska Babatündér.	A mizantróp Scapin furfangjai	A kis fészkek	Bob herceg	Niniss
Csütörtök	Figuró lakodalma	Monna Vanna	A kis fészkek	Bob herceg	Niniss
Péntek	A hugonották	Annuska	A kis fészkek	Bob herceg	Trouville gyöngye
Szombat	Carmen	A mizantróp Scapin furfangjai	A kis fészkek	Bob herceg	Trouville gyöngye
d. n. Vasárnap este	A denevér	Monna Vanna	A kis fészkek	Bob herceg	Trouville gyöngye

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Utolsó hét! Luna asszony és a nagy program Utolsó hét!

Az előadás 8 óraker kezdődik.

A télkerben reggel 5 óráig Vörös Elek előnyzenekara hangversenye.

Félmillió korona

nyerhető a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:

- 3 darab Jézus-sorsjegy
- 1 „ Bazilika-sorsjegy
- 1 „ Magyar vörös kereszt-sorsjegy
- 1 „ Olasz vörös kereszt-sorsjegy
- 1 „ Osztrák vörös kereszt-sorsjegy

Evénté 12 huzás.

Legközelebbi huzások már február 1-én és március 1-én.

Minden sorsjegy okvetlen nyer.

A fentvezett 7 darab eredeti sorsjegyet eladjuk 40 havi 6 kor. 55 filleres részletfizetésre. Az első részletnek postai felváltással való beküldése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számtal tartalmazó törvényes részletet, melyek után az összes nyeremények a vevőt illetik. — Az első két részletnek egyszerre való beküldésénél a harmadik részletet ingyen nyújtjuk.

Szalai és társa bankház

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok).

Olcsó pénzkölcsönt nyújtunk sorsjegyekre és értékpapírokra.

KÉZIMUNKÁK

himnő-, kötő-, horgoló-pamutok és selymek, nemkülönbén himnőszövetek rendkívül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparosnál
Budapest, Király-u. 4.

264 oldalú képes árjegyzék-met 2006 eredeti kézimunka-rajzsal ingyen és bérmentve küldöm.

Viktória himnőgép elsőrendű 6 korona.
Point-Lace szalagok rendkívül nagy választékban vannak raktárunk. Mintákkal szívesen szolgálunk.

A londoni kiállításon nagy aranyéremmel és diplomával kitüntetett **Halápi-féle**

csúsz-kenőcs

biztosan gyógyít köszvényes bántalmakat. Egy doboz ára 1 kor. 60 fill. Megrendelhető „Apostol”-gyógyszertárban Budapest, József-körút 64. sz.

A legkedveltebb természetes gyomortisztító és hashajtó az

IGMÁNDI

— KESERŰ-VIZ —
mert mint ilyen

a legjobb ízű, gyorsan ható és felpohárral elegendő. Üvege 60 fillér.

Kapható mindenütt, úgy a forrás-tulajdonosok.

Schmidthauer Lajos
gyógyszerésznél Komáromban.
Raktárak Budapest: EDESKUTY L. és LUX M. cégeknel.

Magyar borház

Budapest, Károly-körút. Központi városház épület utcai részén.

Kizárólag magyar termelői válogatott borait hozza forgalomba a termelő megnevezésével. Nem kell tehát külföldi vagy hangzatos címkékkel ellátni, de a termelőhely és termelő megnevezése nélkül forgalomba lévő borokat vásárolni.

Telefon 153. ÁRLEGYZÉKÜNK: Telefon 153.

Az árak mind megadóva értendő, vidékre 14 filléretel ötszöb.	Litronként	
	kor.	fill.
Királyhalmi ó fehér Boker Károly termése	—	68
Királyhalmi „ Czőndör Pál	—	80
Dorozsmai rizingli Rainer főkapitány termése	1	—
1880-as Pécsi ó fehér Rainer főkapitány termése	1	20
Deesi „ Tóth Károly termése	2	—
Szamerodni 1898-as Wohl László	1	20
Szegzárdi ó vörös Dr. Pirmitzer Béla	1	40
Szegzárdi „ Tóth Károly	1	50
Szegedi új fehér v siller Szegedi gazdák	—	56
Királyhalmi új fehér rizingli vagy veltelini	—	68
Pombay nagytermelő termése	—	68

Falaokkört darabonként 12 fill. számítunk s ugyanannyiért visszavesszük. 5 üveg megrendelést díjmentesen házhoz szállítunk. A felsorolt borokat hordókban szállítva hektoliterenként 6 koronával olcsóbban számítjuk.

Budapest, 1903. januar hó 20-án.

T. C.

T. vevőink kívánalmának megfelelően, valamint azon célt tekintve, hogy a t. államrendőrség és a t. vásár-igazgatóság közgeinek a súly ellenőrzését megkönnyítsük, a mai naptól kezdve minden egyes **zsákokba töltött** szenet szállító koscsinkhoz **hatóságilag hiteltelített mérleget** adunk s a koscsit kísérő személyzet köteles a megrendelő t. kívánságára az ólomzárral ellátott zsákokat a **kocsinál utánmérni**.

Nyílt fuvarok vételénél ajánljuk, hogy azon esetben, ha a megrendelő hidmérleg felett nem rendelkezik, úgy a mérleget raktárunkon megbizottja által ellenőrizni és a koscsit utközben kísértetni sziveskedjék. Ily alkalommal a súly helyességéért szavatosságot vállalunk.

Kiváló tisztelettel

Gutmann testvérek

köszénbánya-tulajdonosok.

Központi-iroda: V., Mérleg-utca 3.

A 10954. számú

Legjobb levelező.

Legjobb levelező, önüggyvéd és hazi útkár. A közönséges életben előforduló mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések stb. mintáival. Ára füze 2 kor., kötve 2 kor. 40 fill. Az öszeg előzetes beküldés esetén bérmentve küldünk meg. Megrendelhető: Lampel Robert (Wodjányer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésben, Budapest, Andrássy utca 21. szám.

„Eljárás és szerkezetek sodronyok, rudaknak, csúveknek és más efféléknek részövzetekből való előállítására”

című, 1897. nov. 14-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. L. 8422” alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. kértnek.

62/1903. szám.

Földhaszonbéri hirdetés.

A m. kir. közalap. uradalom tulajdonát képező Temesvármegye **Liget közszé** határában fekvő 982 ¹²/₁₀₀ holdas birtoka 1903. évi október hó 1-től 12 évi időtartamra a **Buziás-földhelyen székely m. kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség hivatalos helyiségében 1903. évi február hó 20-án d. e. 11 óraker tartandó zárt ajánlatok benyújtásával összekötött nyilvános szóbeli verseny útján bérbé fog adatni.**

Ezen határnapra bérteni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy 1 kor. bélyeggel ellátott és kellő bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat, melyekben a holdankénti megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betűkkel kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérbeadási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti — borítékozva a fenti határidő előtt alulírott főtiszttségnél nyújtásba.

Bánatpénzül a birtoktest minden holdja után kettő (2) kor. esatolandó az írásos ajánlatokhoz vagy teendő le a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy az áltam által óvadékképesnek nyilvánított értékpapírokban.

Oly egyének, kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, akik az uradalommal szemben hátrálékos tartoztatban vannak vagy bármilyen című perben állanak, az árverésből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett vagy utóajánlatok, valamint kellően ki nem állított vagy fel nem szerelték figyelembe vételni nem fognak. Az ajánlatok közti szabad választási jog az uradalomnak fenntartatik.

A részletes haszonbéri feltételek alulírott főtiszttségnél, valamint a csákovai közalapítványi ispságnál is a szokásos hivatalos órák alatt betekintheők, vagy érdeklődők költségein lemásolhatók.

BUIZÁSON, 1903. januar hó 9-én.

A m. kir. közalap. gazd. ker. főtiszttség.

Kataphoresis

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

A 8353. számú

„Újítások többekben hengerelt vagy sajtolt lemezeknek, különösen hadigélemeznek szétválasztására szolgáló berendezéseken”

című, 1897. január 9-ről kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatokat „W. T. 8186” jel. alatt **Mosse Rudolf**, Bécs, I. Seilerstätte 2. továbbít.

ALAPÍTOTT 1874

ÓRÁK,

ARANY-ÉZÜST-ÉKSZER ÉS CHINA ÉZÜST-TÁRGYAK

6 ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

RÉSZLET FIZETÉSRE is.

REICH MÓR ÉS FIA

ÉKSZERÉSZKNÉL

• SZEGEDEN. •

JAVÍTÁSOK PONTOSAN ESZKÖZÖLTÉNEK.

NEM TETSZŐ TÁRGYAKAT KICSERÉLJÜK ESENIÉIG A PÉNZT VISSZA KÜLDJÜK.

NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTE

A 17714. számú

„Fonógép”

című, 1899. október 31-ről kelt magyar szabadalomra és a hozzávaló 25799. számú 1902. május 21-ről kelt pótszabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek.**

Szíves ajánlatok „W. J. 166” alatt (továbbiak végett **Mosse Rudolf**hoz Bécs I., Seilerstätte 2. intézendők.

Egyedül valódi angol **Balsam Thierry A. gyógyszerészől**

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a korekedelmi törvények védjegyaitalma alatt áll.

Ezen balsam bőséggel és költséglel használható. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarthust és kiegészítést, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatású van torokgyulladásnál, megkezdésnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gomorgócsont, kölköt és szarkatásokat. 5. Jótékony hasznát és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melanohóliát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatású van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőgést, valamint a szájból gomor rossz szagát. 7. Különböző csodás gyógyszer minden sörre, ugyan hőperonés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, ruh, kosz és kiütések, megszüntíti továbbá a fűzfájást, zugást, szarkatást, kőszönyt, fűlfájást stb. Tesek mindig vigyázz a zöld apaca-vegyőre, mint feltáható! Hamisításoktól legjobb óvzer egyenesen a gyárból eredeti kartonokba bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaközlésére 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hoztatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg teljes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Thierry A. gyógyszer. balsama és centifoliakenőce.

E két gyógyszer-jóban feltűnően mutatja szer, sőt hasonlított el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hatékonyabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Mielőtt mindig van hatékony és segítőkész, legalább az orvos megerősítője, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekről csak legfeljebb a pénz dobunk ki, hanem maradjunk csak a mellett a két régi elismert, jó, ócska, magyarázó, amelyet teljesen tisztán, világosan szerelt, melyekről minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett gyógyszeréket valóban kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és elismerni:

Thierry (Adolf) Limited Oranival-gyógyszertára, Pragradá Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Közp. rakfár Budapest: Török J. gyógyszerész. Zágrábban: Miltzbach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerész.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Olasz vörös kereszt sorsjegy

KAPHATO 24 havi részletfizetésre. Havibefizetés: 1 darabra 2 korona.

Huzás már február 1-én

Nyőnyeremény 30.000 LIRA aranyban.

Fleissig Sándor Budapest, Erzsébet-körút 2. Ügynökök Bivtetnek.

„The Gresham” életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. társaság házában.

A társaság vagyona 1901. december 31-én — kor. 190,871.731.—

Évi bevétel biztosításoké kamatból 1901. évi december 31-én — 31,555.392.—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1846) — 426,999.043.—

Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki — 50,727.261.94 összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényekét kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a keleti fiókja Budapestben, valamint ennek ügynökét a fiók minden nagyobb városában.

Urasági butort

IV., Hajó-utca 16., Sütő-utca sarok. (Központi város-háza közelében)

eladók és veszek majdnem egészen új chéniós, hűtő- és gáz-szobabutorokat, szalon berendezéseket, iródeszkákat, valódi perzsa és szírnai szőnyegeket, függönyöket, lószőr-, atrik matracokat, paplanokat, gáz- és villamoscsatlakozásokat. Vasgáztartó 7 főtartó árukat.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket rendelőintézetében és a kórház húgyszervi és bujakáros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista némi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindenemű

titkos betegséget

(húgyszőfolyást, sebeket, syphillist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRÜTI GYENGESEGNEL (IMPOTENCIA)** még öreggél egyenként is.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapestben, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szemben), félmelet.

Bejárát a lépcsőnél. Külön váróterem.

DEKAREK

CHINA és CEYLON

TEA

minőség tekintetében semmiféle fajával nem nevezhető, miután **finomság, erő és aroma a helyes keverés által fölülmulhatatlan.** Ne tessék elmulasztani és egyszer megpróbálni. Csak eredeti csomagolásban kapható minden jobb drogna, fűszer- és csemegeüzletben.

Meglátja,

Legszébb Legjobb Legolcsóbb **PAP** **PAP** **PAP**

hogy igazunk van. Otos arany és ezüstlemez; egyetlen forrás, ahol jótányon lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek után szerozzük be árminck és ezért abban helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk a verőinknek és pedig — 12 személyre való komplett evőeszközt 13 latoroztából 160 ft., 6 személyre való 65 ft. és feljebb, 12 dób 13 latoroztából evőeszköz 6 ft. 25 kr. Továbbá dua választékban arany férfi és női órák, lánccok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szakmába való cikk. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk. Észereket esetleg részletfizetésre is adunk el.

Grünberger Armin Béla örökös.

IV., Váci-utca 30. I. em. 23. (Harris-bazár).

Vesztünk és becsereülünk arany ékszereket.

GICHNER JANOS

paplan, matrac és hajgömbök gyártón, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy rakfára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki rendeléseket pontosan eszközöltem, nem tetsző áruk kiserőltetnek, vagy a pénz visszavadjik.

Nagy Magyarország

A magyar történet jövő százada ==

Irtá HOITSY PÁL

Ára I kor. 60 fillér.

A magyar imperialtamus tudományos kifejtése. Szemadációs történet-bölcseleti, politikai tanulmány.

FŐBB FEJEZETEI:

Magyarország régi lakóinak története és a történetből levezethető igazságok. Az előadott történeti tények. A megállapított okok hatása a jövőben. A hódítás könyzsere. A hódító politika akadályai és feltételei. Miként segíthető elő a természetes fejlődés.

LAPSZEMLE:

Lehetetlen egyszerűbb, kerekesebb, higgyabbszakvakban nagy, izgató, vérforraló dolgokról beszélni. Halasak vagyunk Hoitsy Pálnak a könyvet, mert reményeinkben megerősít, munkánkra meged, megacéloz bennünket.

Öngyógyító Hírnap.

Vajha olvasnánk el sokan, nagyon sokan ezt az érdekes, okos, lelkesítő, bájos könyvet. Es szívjuk magunkba azt a realitást, amelyet ez a tudós elme egy sok ezeréves mult szemléletéből kiváltott. Szeretettel és hódolattal üdvözlöm e könyv szerzőjét. **Budapesti Napló.**

Hoitsy könyve a magyar faj törekvései számára az irány megjelölése; tartalommal való ellátása — jövendő időkre. **Magyarág.**

Megrendelhető minden könyvkereskedésben. Kiadta

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) k. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, Andrassy-ut 21.

Csodálkozni fog!

mily szépek az idek bál-, alkalmi-, tánc- és szonár-cipők, tyegey probát és győzedjén még róla.

Agulár Dávid

Budapest, Erzsébet-körút 6/n.

Férfi szonálak, regatás 3.40 Női lakk, kivágott — 1.50 Szonálak, fűzős, csigós 3.50 Férfi v. szonás altás — 1.50 Szonár, box fűzős, csigós 4.50 Férfi, magas fűzős — 3.— Valódi tongola — 3.50 Lakk fűzős, gombos — 3.40 Tiszti lakkcipő — 4.— Szonár, fől 2.50, magas — 3.50

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Nem tetsző árut készpénzre visszavadjik, vagy a pénzt minden levonás nélkül visszadom.

A legjobban ajánlt **gyümölcsfa- és faiskolák**

W. Klenert, Graz

(tulajd. Klenert Vilmos, ezélett Klenert és Geiger)

ajánl: gyümölcsfákat minden nemben és formában, nemek gyümölcsöket, vendököket és bogozó gyümölcsöket, sorfákat, harasztokat, tülleveleket és rösákat, sövény-műveket, sparganóvnyit stb.

Katalogus ingyen! **VAVAVAVA** Katalogus ingyen!

Minden s6 egysseri felkutatás nonpareille betűkből 8 ill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Breuer nővérek... Deutscher Miksa... Eckstein Bernát... Engelmann 4. sz. m.

Intelligens... Eladó házak... Kispesten... Hercegi... Fodrászújság... Kávétermés... Hirdetmény.

Magyar... Könyvtár... Szekercsi: Radó Antal... Lampel R. (Wodianer F. és há)

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Angol-francia... Mielőtt... Butor... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák

Butor... osak jó minőségű... FRIEDA... Képek és esküdtbírák... Képek és esküdtbírák